

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

ISSN 1846– 4572

Smotra projekata – 2009.

iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska
prava i demokratsko građanstvo

PRIREDILI

Nevenka Lončarić Jelačić, Andreja Silić, Tomislav Ogrinšak

NAKLADNIK

Agencija za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38, 10000 Zagreb
www.azoo.hr

ZA NAKLADNIKA

Vinko Filipović, prof.

© Agencija za odgoj i obrazovanje

UREDNIK

Miroslav Mićanović

NASLOVNICA I GRAFIČKA PRIPREMA

Andreja Vidović, Studio grafičkih ideja, Zagreb

TISAK

Gradska tiskara Osijek, Osijek

ISSN 1846– 4572

Pripremljeno u Agenciji za odgoj i obrazovanje
Tiskano u Hrvatskoj 2009.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Zagreb, 2009.

Sadržaj

Smotre učeničkih projekata i ostvarivanje ljudskih prava i demokracije

Luka Maderić 7

Smotre učeničkih projekata u prostorima Starogradske vijećnice

Tatjana Holjevac 9

Nacionalni okvirni kurikulum i metodička osnova integriranja
interdisciplinarnih sadržaja odgoja i obrazovanja

Nevenka Lončarić Jelačić 11

Projekti

Projekti u dječjim vrtićima 17

Uvod (Andreja Silić) 18

Projekti osnovne škole – razredna nastava 47

Projekti osnovne škole – predmetna nastava 69

Projekti srednje škole 113

Dokumenti za organizaciju i provedbu smotre

Program smotre 151

Organizatori smotre 153

Suci/procjenitelji 154

Sudionici smotre 155

Programske teme 163

Kriteriji za vrednovanje obrane projekta 163

Upute za suce/procjenitelje 173

Dodaci

Primjer povezivanja i uzajamnog stručnog pomaganja voditelja županijskih
stručnih vijeća demokratskog građanstva 187

Projekt građanin u Krapinsko-zagorskoj županiji 191

Projekt građanin u Koprivničko-križevačkoj županiji 196
Projekt građanin u Osječko-baranjskoj županiji 200
Projekt građanin u Primorsko-goranskoj županiji 204
Zakon u razredu u Koprivničko-križevačkoj županiji 205

Smotre učeničkih projekata i ostvarivanje ljudskih prava i demokracije

Učenje o ljudskim pravima i demokratskom građanstvu prvi je korak prema uvažavanju, zaštiti i promoviranju univerzalnih prava svih ljudi u izgradnji slobodnog, solidarnog i miroljubivog društva.

Zato države moraju omogućiti jednak pristup obrazovanju svim svojim građanima, ali i u obrazovni sustav uključiti načela ljudskih prava i demokracije.

Ljudska se prava često doživljavaju pretežito kao dnevopolitičko pitanje pri čemu se zanemaruje njihovo snažnije i neposrednije uključivanje u obrazovni sustav, a upravo je integriranje ljudskih prava i demokratskog građanstva u obrazovni sustav ključni element u izgradnji modernog društva. Naime, poznavanje je ljudskih prava i osposobljenost za aktivno uključivanje mladih preduvjet da bi se razvili u informirane, aktivne i odgovorne građane, svjesne svojih mogućnosti u kreiranju svoje budućnosti.

U vremenu u kojem je koncept zaštite ljudskih prava doživio veliku ekspanziju, popularizaciju i institucionalizaciju osobito je važno da taj koncept bude još više približen mladima. Međutim koncept ljudskih prava nije korisno približavati mladima samo kroz suhoparno, isprazno i često neučinkovito informiranje o institucijama i dokumentima na području zaštite ljudskih prava, već bi se obrazovanje mladih o ljudskim pravima trebalo, prije svega, temeljiti na njihovu upoznavanju s idejama na kojima se baziraju najvažniji ljudsko-pravni principi i na njihovu izravnu uključivanju u konkretne aktivnosti na području zaštite ljudskih prava.

Dakle smisao obrazovanja mladih o ljudskim pravima nije samo stjecanje osnovnog znanja o ljudskim pravima već je barem jednako važno da se kroz učenje o ljudskim pravima pozitivno utječe na karakter, ponašanje te moralne i etičke navike mladih. Mladi trebaju shvatiti osnovne principe ljudskih prava, ali isto tako trebaju naučiti kako u praktičnim i konkretnim situacijama zaštititi tuda, ali i svoja ljudska prava.

Zato su ovakve smotre učeničkih projekata posebno važne jer pisanjem i provedbom projekta mladi mogu na praktičan, neposredan i konkretan način pomoći svojoj okolini u prevladavanju zapreka koje onemogućavaju primjenu ljudskih prava. Izradom projekata mladi ispunjavaju sebe, jačaju samopouzdanje u svoje mogućnosti, ali pomažu i drugima što je osnovni princip svakog ljudsko-pravnog aktivizma.

Aktivizam je posebno važan segment razvoja svakoga mladog čovjeka. Naime mladi mogu samo odgovarajućim društvenim angažmanom sudjelovati u rješavanju prije svega za njih važnih pitanja. Aktivno sudjelovanje mladih u donošenju odluka od značenja za njihovu budućnost može utjecati na poboljšanje njihova položaja u društvu.

Bez aktivizma mladi često postaju pasivni i nezadovoljni te postaju društveno marginalizirani i kritizirani. Sve to pogoduje različitim oblicima devijantnog ponašanja među mladima koje se najizravnije očituju kroz nasilje i prihvaćanje različitih oblika ovisnosti (droga, alkohol...).

Zbog toga je važno samoorganiziranje mladih kroz različite formalne i neformalne grupe u kojima će na razne načine aktivno participirati u promoviranju i kreiranju različitih ideja koje imaju za cilj unaprijediti okolinu u kojoj žive.

Bitno je da i državne institucije organiziranjem različitih događaja kao što su smotre učeničkih projekata potiču i podržavaju samoorganiziranje mladih i njihov aktivizam.

Smotra projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje ogledni je primjer kako i na koji način treba promovirati vrijednosti ljudskih prava kroz aktivizam i pozitivnu energiju mladih te je sigurno da ova već tradicionalna smotra na izravan način pridonosi unapređivanju ljudskih prava u našoj državi.

Luka Maderić, dipl. iur.

predstojnik Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

Smotre učeničkih projekata u prostorima Stare gradske vijećnice

Poštovani organizatori, stručnjaci i gosti, sudionici Smotre projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava!

Pozdravljam vas u ime Gradske skupštine Grada Zagreba uz želju da vaša smotra ispuni svoj važni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava koji se već niz godina održava u prostorima Stare gradske vijećnice.

U Staroj gradskoj vijećnici održava se parlamentarni rad Gradske skupštine Grada Zagreba. U njoj se donose najvažnije odluke za funkcioniranje Grada Zagreba. Stara gradska vijećnica ima dugogodišnju povijest, za koju vjerujemo da je većina poznaje. Još 1439. spominje se pod nazivom "kuća vijeća Gradeca zagrebačkoga", a 1614. gradski sudac Jakov Gasparini, dograđivanjem ju je preuredio u vijećnicu. Zagrebački trgovac Kristofor Stanković nadograđuje je i preuređuje u kazalište koje se u početku zvalo Stankovićevo, kasnije Gradsko, a u Jelačićevo vrijeme Narodno. U njemu se po prvi put čuo hrvatski jezik u međučinu jedne njemačke predstave s Gajevom budnicom "Još Hrvatska ni propala". 10. lipnja 1840. godine izvedena je prva predstava na hrvatskom jeziku "Juran i Sofija ili Turci kod Siska" Ivana pl. Kukuljevića, a 28. ožujka 1846. godine izvedena je prva hrvatska opera "Ljubav i zloba" Vatroslava Lisinskog i, najvažnije, na prijedlog Ivana pl. Kukuljevića 23. listopada 1847. godine na zasjedanju Hrvatskog sabora hrvatski je jezik proglašen službenim jezikom.

Izreka "budi parlamentaran" u biti znači iznosi svoje mišljenje i saslušaj onoga drugoga te razmisli koliko si još u pravu, a obrazovanje i odgoj za ljudska prava i aktivan građanski život jedan je od sigurnih temelja demokracije. Obrazovani ljudi više su skloni demokraciji, a prakticiranjem političkog života uz obrazovanje stječu demokratske navike, čemu stremi i, vjerujem, vaša Smotra.

Parlamentarni život Gradske skupštine Grada Zagreba u budućnosti će imati koristi od takvog obrazovanja i vaših projekata namijenjenih

poboljšanju kvalitete života u lokalnoj sredini, jer se kvaliteta parlamentarnog rada mora isticati informiranosti, pravnom utemeljenošću, jasnoćom i formuliranjem odluka usmjerenima rješavanju problema u svojoj sredini. Odluke koje se donose pretaču se u izvršni mehanizam i ugrađuju u sam život građana.

Stoga vam želim, dragi mladi sudionici, da se u ovoj Staroj gradskoj vijećnici Gradske skupštine Grada Zagreba, grada bogate demokratske tradicije, osjećate dobro i svojim aktivnostima polučite uspjeh.

mr. sc. Tatjana Holjevac
predsjednica Gradske skupštine Grada Zagreba

Nacionalni okvirni kurikulum i metodička osnova integriranja interdisciplinarnih sadržaja odgoja i obrazovanja

U odgojno-obrazovnim sustavima 20. stoljeća postojale su tendencije koje su sagledavale obrazovanje kao stjecanje kognitivnih vještina i razumijevanja i to odvojeno od osobnog, društvenog i moralnog razvoja, s odvojenim okvirima za ostvarivanje i ocjenjivanje. Prvi se okvir opisivao kao čvrsti ili kognitivni ishod koji je lako mjeriti, a drugi je opisan kao meki ili afektivni ishod koji je subjektivni i koji je teško ocjenjivati.

Model obrazovanja za 21. stoljeće usmjeren je na razvoj cjelovite osposobljenosti čovjeka i zahtijeva kumulativni razvoj kognitivnih, afektivnih i motivacijskih sposobnosti kroz iskustvo u svim oblicima učenja. Ove su sposobnosti duboko međuovisne i povezane, a zovu se kompetencije. Naglasak se stavlja na posjedovanje ključnih kompetencija na osobnoj, društvenoj i profesionalnoj razini. Stoga je predloženi novi kurikulum usmjeren na razvoj kompetencija prikladnih za društvo znanja.

Pojam je pismenosti znatno proširen i znači funkcionalno pisanje, čitanje i računanje, poznavanje stranog jezika, kvalificiranost za cjeloživotno učenje, kulturnu osviještenost, kvalificiranost za poduzetnost, za odgovornu ulogu građana u društvu znanja.

Budući da se kompetencije prepoznaju u kontekstu stvarnog života, razvoj kompetencija također treba biti utemeljen na iskustvu iz stvarnog života i treba uzeti u obzir puni raspon odgojno-obrazovnih mogućnosti – formalno učenje, neformalno i informalno.

Razlika između nastavnog programa usmjerenog na sadržaje i kurikuluma usmjerenog na kompetencije

Nastavni je program sadržajni, strukturni dokument: obuhvaća građu za nastavni proces usredotočen na obrazovne sadržaje, temelji se na teorijski zatvorenom učenju – nema korelacije s iskustvenim učenjem

važnim za život, otvorenim za daljnje učenje i razvoj znanja, temelji se na reproduktivnom prijenosu znanja, pretežito je kognitivno usmjeren, odgojna dimenzija ne dolazi do izražaja, proizlazi iz pojedine znanstvene discipline, predmetno/jednosmjerno je organiziran, učitelj i učenik objekti su obrazovnog procesa usmjerenog na obrazovne sadržaje: jedan je tu da prenosi, a drugi da pamti gotove činjenice i generalizacije.

Problem: ubrzani razvoj znanstvenih spoznaja, mehaničkim prenošenjem u odgojno obrazovne sadržaje nastavni planovi i programi postaju preopsežni, dolazi do preopterećenosti učitelja i učenika, javlja se “nedostatak” vremena za ostvarivanje cjelokupnog programa, javlja se zahtjev za sve većim brojem programa i predmeta u školi – razvijaju se nove znanstvene discipline, površno stečeno znanje koje se lako zaboravlja, gubi se odgojni učinak škole, pada kvaliteta nastavnog procesa zbog prevelike količine obrazovnih sadržaja.

Kurikulum usmjeren na kompetencije jest pokušaj da se učenje tretira kao aktivni proces koji je uskladen s dječjom sklonošću da razvijaju spoznaje, da razvijaju materijale, konstruiraju socijalne igre, razmjenjuju iskustva, raspravljaju, donose zaključke, izražavaju se stvaralački u procesu učenja. Učenik i nastavnik postaju subjekti učenja i poučavanja. Mjerilo njihove uspješnosti jasno su utvrđeni završni ciljevi koji se trebaju ostvariti na kraju takva procesa.

O učitelju ovisi izbor prikladnih metoda poučavanja koji otkriva i razvija vlastite strategije poučavanja, a učenik otkriva kako najbolje može učiti.

Nužna je integracija i korelacija odgojno-obrazovnih sadržaja koja traži suradnju među nastavnicima, smisljeno povezivanje i omogućavanje učenicima da prepoznaju duboki smisao učenja. Obrazovni sadržaji postaju sredstvo učenja i poučavanja koje vodi razvoju planiranih kompetencija kod učenika. Integracija i korelacija bitno je obilježje predloženog Nacionalnog kurikuluma.

Međupredmetne teme u predloženom Nacionalnom kurikulumu

Želja da se razvije kurikulum koji izražava interese i potrebe učenika sudara se s potrebom da se planira i organizira obrazovni sadržaj, kao što se to radi u predmetnom kurikulumu/programu. U predloženom Nacionalnom

kurikulumu usmjerenom na razvoj kompetencija postoje sljedeće međupredmetne teme (ili moduli) koje vode integraciji procesa učenja i poučavanja. To su: poduzetništvo, umijeće učenja, osobni i socijalni razvoj, informacijsko-komunikacijska tehnologija, zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša, građanski odgoj.

Praktične posljedice za primjenu tog tipa organizacije kurikuluma promjene su u metodici učenja i poučavanja. Budući da se aktivnosti kurikuluma oslanjaju na učenje iz stvarnih životnih iskustava, iz spontanog izražavanja i razvoja obrazovnih aktivnosti, velik se naglasak stavlja na učitelja kao voditelja i moderatora, a ne predavača. Učitelj treba biti vješt, iskusan, stručan u identifikiranju potreba i interesa svakog pojedinog učenika.

Integrativne međupredmetne teme kao što su poduzetništvo, građanski odgoj, umijeće učenja, kulturna osviještenost, organizirani su oko ključnih, osobno i društveno važnih tema i spiralno se razvijaju od predškolskog odgoja, osnovne i srednje škole i dalje kroz cjeloživotno učenje.

Ključni metodički pojmovi ostvarivanja integrirajućih sadržaja jesu: korelacija među predmetnim kurikulumima, proširenje modula kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, kroz integrirajuće teme snažnije i sadržajnije povezivanje škole, obitelji i društva, projektne skupine, timski rad, izražavanje mišljenja i interesa, dogovori o vremenskim okvirima, razvoj umijeća kvalitetne komunikacije, razvoj sposobnosti slušanja drugog, pravo na različito mišljenje, povezivanje s gospodarskim tvrtkama, znanstveno-istraživačkim, razvojnim centrima, rješavanje manjih razvojnih problema društvene sredine, zajednički razvijena pravila ponašanja u razredu/skupini/školi, pravo na potpunu i istinitu informaciju, osoba zaslužuje uvažavanje – ono što govori može biti predmet kritike, razvoj identiteta (osobnog, kulturnog, nacionalnog, interkulturalnog), razum-srce-ruka – srž programa, rad u radionici, rad u timu, rad u projektu – razvoj novog znanja, iskustva i stava, individualizirani pristup, uključenost učenika s posebnim potrebama, prevencija nasilničkog ponašanja – važno je da mladi uvide da nasilničko ponašanje često potječe od neprihvatanja razlike u stavovima – voditi ih spoznaji i vrijednosnoj orijentaciji da razlike gledaju kao izvor

međusobnog obogaćivanja, zatim brojni drugi pristupi u funkciji razvoja ključnih kompetencija.

Moduli ostvarivanja građanskog odgoja su: projekt građanin, zakon u razredu, nastavnici miritelji i učenici izmiritelji u školama (medijacija), zaštita potrošača, humane vrednote i humanitarno pravo, suzbijanje trgovanja ljudima, volonterski rad, odnos prema radu kao najvećoj društvenoj vrijednosti i suzbijanje korupcije.

Bitna obilježja integrirajućih međupredmetnih tema kurikuluma: Razvijaju ključne kompetencije, nisu vezani za jedan predmet, protežu se kroz nekoliko predmeta ili pedagoških projekata, uključuju obvezu škole za njihovo ostvarivanje – škole ih trebaju razvijati kod svojih učenika što je više moguće, referiraju se na kompetencije koje ne pripadaju sadržajima jednog ili više predmeta/kurikuluma već mogu biti poučavani, prakticirani i primijenjeni u njima – kao što su *učiti kako učiti*, *društvene vještine* i dr.

Integrirajuće međupredmetne teme trebaju biti komplementarne predmetnim završnim ciljevima. One omogućavaju veću jasnoću i unutarnju povezanost s predmetom. Često uključuju ciljeve za koje je odgovorna cijela škola i za koje škola ima ulogu uzora za odgoj takvih vrijednosti kod učenika, povećavaju horizontalnu povezanost kurikuluma, zahtijevaju koordinaciju i suradnju na svim razinama u školi, promoviraju timske pristupe u predmetnoj razdijeljenosti kurikuluma, zahtijevaju i predstavljaju drugačije oblike organizacije kurikuluma.

Nevenka Lončarić Jelačić

viša savjetnica za nacionalne programe, Agencija za odgoj i obrazovanje

Projekti

Predškolski odgoj

Ranijih smo godina isticali kako je Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i odgovornosti te demokratsko građanstvo (1999) doprinos promicanju temeljnih ljudskih vrijednosti i njihovu življenju u dječjim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Prihvaćeni dokumenti na državnoj razini obvezuju sve nositelje programa u predškolskom odgoju i obrazovanju na preispitivanje ostvarivanja prava i odgovornosti djece i unapređivanje uvjeta za njihovo ostvarivanje. Prošlogodišnja Smotra projekata pokazala je samo neke od primjera iz prakse, odnosno različite načine na koje se taj proces ostvaruje u predškolskim ustanovama. Svake je godine moguće pratiti napredak u življenju dječjih prava i odgovornosti u sve većem broju odgojno-obrazovnih ustanova za rani odgoj i razvoj u Republici Hrvatskoj. Možemo s ponosom istaknuti da su vrijednosti prihvaćene ovim Nacionalnim programom doista zaživjele i postale temeljem kurikulumu svake ustanove, da ih je moguće iščitati u godišnjim planovima i izvješćima te pratiti u odgojno-obrazovnoj praksi.

Opisujući značenje konteksta i njegov velik utjecaj na ponašanje ljudi, Gladwell (2005) ističe da na djecu snažno utječe okruženje, društveno i prostorno, ulice kojima šecemo, ljudi koje susrećemo, sve to znatno utječe na oblikovanje njihova karaktera i ponašanja. Povezanost ponašanja i djelovanja s neposrednim okruženjem stoga je posebno zanimljivo pratiti i istraživati u kontekstu odgojno-obrazovnih ustanova za rani odgoj u kojima djeca svakodnevno žive, uče, razvijaju se, stječu različite navike, odgojne vrijednosti i znanja koja ih oblikuju i bitno utječu na njihov kasniji život. Pored važnosti konteksta Gladwell (isto) ističe i načine na koje se on može mijenjati pod utjecajem posebnih, naoko nevažnih, malih stvari i događaja, koji se šire poput epidemije, velikom brzinom i u mnoštvo neslučenih pravaca. Ovisno o vrsti i učestalosti određenih događanja ostvaruju se različiti utjecaji na djecu te s trajnim posljedicama na ishod

i mijenjanje cjelokupnog okruženja u određenom pravcu – dobrom ili lošem. Harris (1998) ističe kako je međusobno djelovanje i utjecaj vršnjaka i društvene zajednice važno u određivanju karaktera djece u odrasloj dobi. Tako pod utjecajem lošeg okruženja na djecu utječe čitav niz negativnih faktora i ono se nakon nekog vremena počinje ponašati u skladu s njima. Sukladno tomu može se pretpostaviti da će pozitivno okruženje izazvati niz povoljnih utjecaja na razvoj djece te da će se umnažati povoljni utjecaji i odnosi, također poput prave epidemije, koja se širi u neslučenim pravcima i razmjerima. To svakako nameće veliku odgovornost pred društvo i ustanove zadužene za skrb, odgoj i razvoj djece, posebice najranije dobi.

Važno je stvarati poticajno okruženje za učenje i razvoj djece rane dobi te poticati važne procese, kao što su primjerice zajednički rad i dijalozni svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u dječjem vrtiću na što nas upozorava većina suvremenih autora. Oni ističu nužnost promjena tradicionalnog poimanja i organiziranja odgojno-obrazovnih ustanova prema novom načinu, koji će anticipirati zahtjeve i odnose sadašnjeg te posebice pripremati za neizvjesnost, neočekivanost i nepredvidljivost budućeg društva. Praksa mnogih odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj pokazuje kako se sve ozbiljnije radi na zajedničkom promišljanju i izgrađivanju predškolskog kurikulumu (Slunjski, 2006) te mijenjanju kulture ustanova (Vujičić, 2008), u zajednici refleksivnih praktičara (Šagud, 2006), koja se neprestano mijenja i uči.

Od većeg broja prijavljenih projekata odabrano je dvanaest. Svaki je od prijavljenih projekata vrijedan na poseban način te ćemo nastojati omogućiti njihovo prezentiranje u okviru redovnih stručnih skupova AZOO iz područja NPOOLJP-a. Namjera je potaknuti regionalne smotre projekata, čiju posebnu vrijednost vidimo i u boljem povezivanju pojedinih segmenata odgojno-obrazovnog sustava, posebice onog predškolskog i osnovnoškolskog. To bi svakako pridonijelo boljem razumijevanju i zajedničkoj suradnji vrtića i škola, odgojitelja i učitelja.

mr. sc. Andreja Silić

viša savjetnica za predškolski odgoj i obrazovanje

1. Drveni bicikl

Tematsko područje

Razvoj kulturne osviještenosti

Cilj projekta

Omogućiti djetetu učenje o kulturi kojoj pripada, njegovanje običaja i sudjelovanje u kulturnim zbivanjima u lokalnoj zajednici

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Dječji svijet", Anina 2, 42000 Varaždin

Telefon/telefaks: 042 310 753

E-adresa: djecjisvijet@vz.t-com.hr

Voditeljice projekta

Odgovornice Marijana Plivelić i Jelena Kežić, pedagoginja Ljubimka Hajdin

Djeca

Sudjelovalo je dvadeset i dvoje djece u petoj godini života Dječjeg vrtića "Dječji svijet" Varaždin i osamnaestoro djece u šestoj godini života Dječjeg vrtića "Dječji svijet" u Petrijancu

Sažetak projekta

Tijekom rada na projektu stekli smo nova iskustva pričanja svakodnevnih stvarnih doživljaja, što nam je omogućilo naše međusobno bolje upoznavanje, povećalo interes za svakodnevicu koja može biti vrlo raznolika, ali i zanimljiva i poučna. Uz priče djece i roditelji su se uključili u iznošenje svojih doživljaja iz djetinjstva, što je također važan element suradnje i međusobne povezanosti djece, roditelja i vrtića. Interes djece i priče o biciklu postale su poučne izmjenjivanjem iskustva, zajedničkom izradom modela bicikla, a i otkrićem da je upravo u našem kraju djetinjstvo proveo Gustav Krklec. Najviše su se djeca iznenadila da je poznati pjesnik kao dijete bio zanesen svojim biciklom, o čemu je napisao i pjesmu: Drveni bicikl. Od priča i usmene predaje stvorena su nova dječja iskustva, ali ono što je još vrednije, kroz vrtić su se u svakodnevnom životu povezale različite generacije. Tako je uobičajeno da uoči svakog blagdana i društvenih

dogadanja djeca odlaze u Petrijanec, u Dom za dnevnu brigu o starijim osobama, da bi iz iskustva i žive riječi naučila kako obilježavati važne dane: blagdane, imendane, dane narodnih običaja (Sv. Valenta, fašnik, Zelenog Juru). Na taj način razvija se razumijevanje, ali i empatična vezanost za narodne običaje i blagdane, koju ponovno oživljavamo prema tradiciji – usmenom predajom. Uz življenje i susrete sa starijim osobama kraja, kao živim čuvarima sjećanja događaja i priča, djeca bogate rječnik zavičajnog govora, pričaju priče svakodnevnih događanja, ali i priče u kojima se prepoznaju novi motivi vezani uz život ljudi i djece nekada, npr. priča "Dječak Jaglac". Istovremeno su dječji posjeti, pitanja, smijeh i slike – crteži djece – oživjeli prostor i život osoba u Domu za dnevnu brigu o starijim osobama.

2. Prepoznamo vrijednosti nenasilja

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Osvijestiti važnost usvajanja vještina uspostavljanja suradnje s roditeljima i društvenom zajednicom u smislu učinkovitog uključivanja i izgradnje partnerskih odnosa u užem i širem smislu kao nužnog segmenta uspješnog djelovanja u području odgoja i obrazovanja za ljudska prava i odgovornosti

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Radost". Jedinica – vrtić "Latica", Vitezovićeva 5, 21000 Split
Telefon/telefaks: 021 568 699
E-adresa: dv.radost@vrtic-radost.hr

Voditeljice projekta

Odgovornice Rossana Bosnić i Jasminka Marušić, pedagoginja Dajna DeGiuli-Čizmić

Djeca

Dvadeset i troje djece mlade vrtičke skupine

Sažetak projekta

Svakodnevne situacije u dječjem vrtiću te mogućnost za ostvarivanje različitih odnosa prilike su u kojima se prirodno mogu usvajati temeljne ljudske vrijednosti, socijalne vještine te razvijati partnerski odnosi. Ovim su projektom znatno ojačane kompetencije djece i odraslih. Djeca sada samostalnije odlučuju o vlastitim aktivnostima. Svjesno i odgovorno razvijaju partnerske odnose s odgojiteljima, roditeljima, udrugama civilnog društva, pravom na sudjelovanje osvještavaju svoja osobna prava i odgovornosti te uvažavaju i poštuju prava drugih i različitosti. Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo poticatelj je učenja i temelj za odgoj socijalno kompetentnog djeteta.

3. Različitost nas obogaćuje

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Prepoznavanje i uvažavanje različitosti kao pozitivne odlike svijeta u kojem živimo; razvijanje osjećaja samopoštovanja i poštovanja drugih te na taj način postizanje zajedništva (moja sreća i zadovoljstvo povezani su sa srećom i zadovoljstvom mojih prijatelja...)

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Duga", 1. Ferenščica bb, 10000 Zagreb
Telefon/telefaks: 01 245 1786
E-adresa: info@vrtic-duga.hr

Voditeljice projekta

Odgovornice mentor Valentina Glavica, odgojitelj Vesna Čirjak

Djeca

Četiri odgojne skupine u dobi od prve do pete godine

Sažetak projekta

Početkom pedagoške godine primijetile smo neprimjerene oblike ponašanja (neprihvatanje djeteta iz drugih kulturoloških sredina u igri, izrugivanje, elementi agresivnog ponašanja) i nesuradnje neke djece s mladom djecom u skupini. Započeli smo s praćenjem i bilježenjem ponašanja djece. Uočavale smo dječje mogućnosti i interese te na osnovi dobivenih rezultata osmislile aktivnosti i poticaje. Osnovni preduvjet za ostvarivanje postavljenih ciljeva bio nam je obogatiti okružje u kojem dijete boravi raznovrsnim materijalima i izvorima znanja koji će djecu potaknuti na istraživanje, suradnju, međusobno uvažavanje. Da bismo što lakše ostvarile postavljeni cilj, pozvale smo na suradnju odgojitelje iz drugih skupina, stručne suradnike (psiholog, pedagog, defektolog) i roditelje te u dogovoru s njima planirale aktivnosti i igre u grupi. Boravak roditelja (i drugih članova obitelji) u skupini znatno je pridonio razvoju aktivnog sudjelovanja obitelji u planiranju i aktivnostima

u grupi. Djeca su bila izložena različitim pozitivnim modelima ophođenja prema starijim osobama, maloj djeci, djeci koja imaju posebne potrebe i na taj način aktivno sudjelovala u stvaranju vlastitog načina ophođenja prema drugima, rješavanju konfliktnih situacija i uvažavanju potreba i prava drugih. Obogatiji centar slikovnica s raznovrsnim problemskim slikovnicama, potaknuli smo djecu na razmišljanje, uočavanje problema koji nastaje zbog neadekvatnog načina rješavanja konfliktnih situacija te kreativnost u pronalasku njezina rješavanja. Naravno, ne moramo posebno naglašavati da su i ostali centri u sobi osmišljeni i opremljeni materijalima (odjevni predmeti, ambalaža, plodine, raznovrsni predmeti sakupljeni u prirodi...) kako bi djecu poticali na međusobnu suradnju, komunikaciju, istraživanje novih mogućnosti u organiziranju svakodnevnih igara. Uočile smo da najbolje rezultate u rješavanju problema dobivamo primjenjujući u svom radu princip individualizacije (uočavanje potreba svakog djeteta, uvažavanje njegovih sklonosti, mogućnosti i interesa te na osnovi dobivenih podataka osmišljavanje poticaja i aktivnosti za svako dijete) te ćemo tako i dalje nastaviti raditi.

4. Kad djeca istražuju grad – Naše Selce

Tematsko područje

Ponos i čuvanje baštine

Cilj projekta

Proširivanje spoznaja o svome mjestu i kulturnoj baštini istraživanjem i aktivnim sudjelovanjem u običajima

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Radost", Crikvenica, područni vrtić Selce, A. Antića bb, Selce

Telefon/telefaks: 051 764 632; 051 241 799

E-adresa: vrticradost-crikvenica@ri.t-com.hr

Voditeljice projekta

Martina Magaš, Marina Drageljević, Branka Mureta

Djeca

30

Sažetak projekta

Prethodne godine rodila se ideja o stvaranju slikovnice o Selcu. Zajedničkim radom djece dječjeg vrtića, osnovne škole, dječjeg doma "Izvor", odgojitelja i učitelja, ideja je postala stvarnost i slikovnica je prezentirana početkom nove pedagoške godine. Djeca su je sa zanimanjem danima listala, postavljala pitanja, zapažala detalje, čitali smo je i komentirali. Slikovnica "Naše Selce" bila je poticaj za istraživanje našeg mjesta. U suradnji s roditeljima skupili smo prospekte, knjige i monografije o Selcu, izrađivali smo plakate i organizirali razne društvene igre, a zatim se, slijedeći dječji interes, projekt nastavio kroz neposredno opažanje u šetnjama, kroz razgovore, uočavanje detalja. Naše smo doživljaje u vrtiću pretvarali u crteže, slike, modelirali, izrađivali od neoblikovanog i prirodnog materijala. U projektu su sudjelovala djeca poludnevne i cjelodnevne skupine Dječjeg vrtića "Radost" Crikvenica – područnog vrtića Selce. Aktivno su se uključivali roditelji, bake, djedovi i zajedno s nama tražili odgovore na pitanja koja su nam se postavljala, učili o našem mjestu i običajima. Ostvarili smo suradnji s vlasnikom galerije

Petrom Brozovićem, knjižničarkom Editom Krpan, povjesničarem i autorom knjige “Selce od rimske lučice do modernog naselja” dr. Stankom Antićem, karnevalskom udrugom, Turističkom zajednicom i Mjesnim odborom mjesta Selce. Projekt se odvijao u nekoliko faza: istraživanje stare jezgre mjesta i upoznavanje s materijalnom baštinom (štirne – bunari, razni predmeti za svakodnevnu upotrebu) i životom u Selcu nekad; sudjelovanje u običajima mjesta (maškare), upoznavanje narodne nošnje i Selačkog kola; istraživanje cijeloga mjesta i izražavanje kroz razne likovne tehnike; dječji plan mjesta “Selce kako ga vide djeca”. Radom na projektu rasli smo svi zajedno, učili smo i mi i djeca, zapažali detalje kraj kojih svakodnevno prolazimo, ali ih ne primjećujemo. Krajnji je rezultat projekta dječji plan mjesta, koji smo poklonili Selcu na Dan Svete Katarine, zaštitnice mjesta.

5. Humanizacija boravka djece u uvjetima hospitalizacije u Klinici za dječje bolesti – Zagreb

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Rad na prevenciji emocionalnih poteškoća kod djece predškolske dobi koje mogu nastati kao posljedica hospitalizacije; osnaživanje članova obitelji oboljele djece i uvažavanje njihovih potreba; sudjelovanje u senzibilizaciji bolničkog osoblja za prepoznavanje i zadovoljavanje dječjih potreba i prava (pravo na razvojne poticaje, sudjelovanje i zaštitna prava)

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Izvor”, Đure Deželića 30, 10000 Zagreb

Telefon/telefaks: 01 484 6062

E-adresa: dv.izvor-zagreb@zg.htnet.hr

Voditeljice projekta

Ravnateljica i stručni tim dječjeg vrtića “Izvor”, stručni tim Klinike za dječje bolesti – Zagreb te odgojiteljice Ljupka Avramović-Stojkov, Nehra Gadžo i Ivana Jurakić

Djeca

Program se provodi u okviru desetosatnog programa s djecom koja su trenutno smještena u bolnici, svakodnevno s otprilike trideset do četrdeset djece.

Sažetak projekta

Bolesna djeca zahtijevaju multidisciplinarni pristup u rješavanju poteškoća vezanih uz bolest i liječenje. U takvim uvjetima javila se potreba organiziranja odgojno-obrazovnog rada za hospitaliziranu djecu u dobi od dvije godine do polaska u školu. Klinika za dječje bolesti Zagreb (popularno zvana “Dječja bolnica” ili “Klaićeva”) po svojem je ustroju i ulozi središnja i jedinstvena ustanova za zdravstvenu skrb za djecu i adolescente u Republici

Hrvatskoj. Najveća samostalna bolnica namijenjena djeci ujedno je i središnji, glavni čimbenik u promidžbi i ustroju programa za zdravlje djece. “Klaićeva” je ujedno i najveća pedijatrijska ustanova u Hrvatskoj. U godini se u bolnici hospitalizira više od 11 500 bolesnika i obavi više od milijun medicinskih postupaka. Kroz ambulante poliklinike godišnje prođe 230 000 bolesnika. Znanje, stručnost i kakvoća medicinskih usluga podloga su stalnom insistiranju na osnovnim načelima naše Klinike: holistički pristup djetetu i timski rad. Liječnici i ostalo medicinsko osoblje iz gotovo svih pedijatrijskih specijalnosti i subspecijalnosti, zajedno s nizom drugih stručnjaka, ujedinjeni su u jedinstveni tim Klinike za dječje bolesti Zagreb s jedinstvenim ciljem: pomoći djetetu pod jedinstvenim geslom: “Sve za dijete pod jednim krovom”.

Odgojno-obrazovni rad definiran je vrstom bolesti, učestalošću boravaka u bolnici, mogućim funkcionalnim poteškoćama vezanim uz pokretljivost i sposobnost igre i učenja te organizacijom medicinske skrbi u bolnici. Organiziranje ovakva odgojno-obrazovnog rada omogućilo je djeci da unatoč hospitalizaciji imaju uvjete za očuvanje i unapređivanje tjelesnog, psihomotornog i socijalnog razvoja; da putem aktivnosti slične uobičajenom načinu života razviju osjećaj sigurnosti i povezanosti s primarnom socijalnom sredinom; da ublaže stres zbog boravka u bolnici i odvojenosti od roditelja te da osnaže sposobnosti prilagodbe. Tijekom projekta posebice se radilo na izgrađivanju poticajnog okruženja, primjerenog potrebama djece i njihovu daljnjem razvoju; na razvijanju suradnje vrtića, djece, roditelja i osoblja bolnice; razvoju odnosa povjerenja, razumijevanja, prihvaćanja i podrške te osnaživanju članova obitelji oboljele djece.

6. Balun – kažun

Tematsko područje

Ponos i očuvanje baštine

Cilj projekta

Upoznavanje, prenošenje i njegovanje kulturne baštine te nacionalnog, kulturnog identiteta na neposredan i djeci primjeren način

Dječji vrtić

Dječji vrtići “Petar Pan” Vodnjan, S. Rocco 17, 52215 Vodnjan

Telefon/telefaks: 052 511 364; 052 512 468

E-adresa: djecji.vrtici.petar.pan.vodnjan@pu.t-com.hr

Voditeljice projekta

Odgojiteljice Lorena Ivančić i Linda Živolić, stručna suradnica Vanda Ćosić

Djeca

Petnaestoro djece u dobi od druge do treće godine

Sažetak projekta

U prvim se godinama života događa najintenzivniji razvoj i učenje, stoga odgoj u toj dobi ne smije biti slučajan, ne smije biti ovisan o novcu, vremenu s kojim raspoložemo, volji ili predrasudama ljudi koji se bave s djecom. Ne smijemo upasti u zamku predrasuda da je dijete premalo i da još ne razumije. Dijete se u tom razdoblju može manje izražavati, ali upravo tu se stvara temelj, kapital za njegov budući život. U našoj jasličkoj skupini provodile smo niz projekata (Jabuka, Vuk, Pauk, Vlak) davno prije prikazivanja UNICEF-ova spota na televiziji “Prve tri su najvažnije”. Svi su provedeni vrlo uspješno bez obzira na dob, što nam je poticaj da tako i nastavimo. Projekt “Balun – kažun” započeo je zainteresiranošću djece nakon donošenja CD-a s istarskom narodnom glazbom. Prateći njihove interese, primijetili smo da jedna djevojčica svakodnevno traži pjesmu “Balun” da bi mogla plesati. Njezin interes privukao je i drugu djecu koja su se vrlo rado uključivala. Na osnovi njihove zainteresiranosti odlučile smo organizirati različite aktivnosti da bismo djeci približili narodne običaje.

Kod planiranja vodile smo računa o dobi djece (dvije godine) te smo sadržaje nastojale prilagoditi njihovu uzrastu. Suradivali smo s roditeljima, pedagoginjom, ravnateljicom, Gradom Vodnjanom, folklornim ansamblom "Balun" iz Vodnjana, Vrtićem iz Fažane, Društvom "Naša djeca" Vodnjan te udrugom "Handmade" iz Pule.

7. Dame tu mano

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Razvijati od najranije dobi temeljne ljudske vrijednosti, identitet i interkulturalnost, suradnju i povezanost s ljudima u drugim dijelovima svijeta

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Vrapčić", Trg Kralja Tomislava 26, 48322 Drnje

Telefon/telefaks: 048 831 492

E-adresa: djecji.vrtic.vrapcic@kc.t-com.hr

Voditeljice projekta

Ravnateljica Snježana Tišljarić

Djeca

40

Sažetak projekta

Provodeći i provjeravajući u praksi prava građana, organizirali smo razgovore s roditeljima, članovima lokalne zajednice i drugih ustanova o ostvarivanju potreba vrtićke djece. Posjetili smo i Hrvatski sabor u Zagrebu, zahtijevali smo jednak status odgoja i obrazovanja djece u malim sredinama i u velikim gradovima. Tijek projekta odveo nas je na temu o dječjim pravima u svijetu te na ostvarivanje suradnje putem udruge "Zdenac" s vrtićem i školom u Ekvadoru i misijama. Osigurali smo poticajno okruženje te nastojali unaprijediti razvoj empatije i pomaganje starijim i nemoćnim osobama u vlastitoj sredini. U projekt smo aktivno uključili roditelje te suradnike iz drugih ustanova (dječjih domova, domova za umirovljenike itd.) koje smo posjećivali.

8. Naš mali etnocentar

Tematsko područje

Ponos i čuvanje baštine

Cilj projekta

Njegovati interes za kulturno nasljeđe, običaje, pjesme, usmenu predaju, dječje plesove i tradicijske igre, poticati stvaralaštvo i razvoj temeljnih ljudskih vrijednosti

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Markuševec", Štefanovec b.b., 10000 Zagreb

Telefon/telefaks: 01 457 4793

E-adresa: djecji.vrtic.markusevec@zg.t-com.hr

Voditeljica projekta

Anita Andrašek, odgojiteljica u suradnji s drugim odgojiteljima, stručni tim i djelatnici vrtića

Djeca

Sva djeca u vrtiću

Sažetak projekta

S obzirom na to da se vrtić nalazi na području koje obiluje bogatom tradicijom i kulturom, još uvijek djelomično prisutnom u svakodnevnom životu ljudi ovoga kraja, s početkom jeseni roditelji su, s mnoštvom jesenskih plodina donijeli i nekoliko starinskih predmeta (korito, kolovrat, peglu...) te je tako nastao naš mali etnocentar, koji je postao svakodnevni izvor dječjeg interesa. Vođeni dječjim interesima te poštujući njihovo pravo na sudjelovanje, otkrivanje i doživljavanje bogatstva tradicije i kulture kraja u kojem žive, koju čine brojni narodni običaji, vjerovanja, legende, priče, pjesme i zanati, započeli smo s projektom. Roditelji su s velikim interesom prihvatili ideju projekta te zajedno s djecom aktivno otkrivali tradiciju i kulturu vlastitog kraja.

9. Zajedno za očuvanje okoliša

Tematsko područje

Pravo na zdrav okolinu

Cilj projekta

Uključivanje djece u svakodnevne aktivnosti očuvanja prirode te življenja temeljnih vrijednosti odgoja za održivi razvoj

Dječji vrtić

Dječji vrtić "Sisak Stari", Oktavijana Augusta 1, 44000 Sisak

Telefon/telefaks: 044 548 677

E-adresa: dv-stari-sisak@sk.htnet.hr

Voditeljice projekta

Odgojiteljica Mirjana Šebalj, odgojiteljica mentorica Snježana Dobrinić, stručna suradnica psihologinja Jelena Dadić,

Djeca

Tridesetoro djece u dobi od pet do šest godina

Sažetak projekta

Projekt je započeo s ciljem ostvarivanja dječjih prava i prava drugih na zdravu okolinu. Polazište projekta bio je problem u neposrednoj okolini, s naglaskom na razvijanje vještina očuvanja okoliša. U projekt su se uključila i druga djeca, odgajatelji, roditelji, stručni suradnici i djelatnici vrtića te članovi lokalne zajednice. Njegovu uspješnu provedenju također su pridonijeli i različiti suradnici izvan Siska, druge ustanove i mediji. Rad na projektu potaknuo je dječja pregovaranja, suradnju, kreativno izražavanje, traženje rješenja i rješavanje problema. Nastavili smo dalje istraživati i upoznavati okolinu s ciljem čistijeg, ljepšeg i zdravijeg okoliša za današnje i buduće naraštaje.

10. Vučedolska priča – prošlost za budućnost

Tematsko područje

Očuvanje kulturne baštine

Cilj projekta

Jačanje osjećaja pripadnosti i osobne vrijednosti te upoznavanje i proširivanje znanja o vučedolskoj kulturi; poticanje njegovanje ljubavi prema kraju u kojem živimo, njegovoj prošlosti i vrijednostima koje potiskuju urbanizam i brzi ritam života

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Vukovar 1”, Eugena Kvaternika 27, 32000 Vukovar

Telefon/telefaks: 032 414 709

E-adresa: vukovar1@vu.t-com.hr

Voditeljice projekta

Odgojiteljice Mirjana Kulić i Larisa Takač

Djeca

Dvadeset i devetoro djece u dobi od pet do šest godina

Sažetak projekta

Projekt je započeo posjetom Muzeju grada Vukovara, kojom prilikom su djeca posebno iskazala interes za neke eksponate. Polazeći od pretpostavke za slobodnim, kreativnim izražavanjem, potrebe za zadovoljavanjem radoznalosti, odlučili smo se za rad na projektu koji potiče djecu da sami postanu tvorci vlastite spoznaje, sami otkriju put do informacije, traže njezin izvor i na kraju te informacije koriste. Odabrana tema pokazala se idealnom za: skupljanje, istraživanje, promatranje, proučavanje, identificiranje i vježbanje komunikacijskih vještina djece. Dječji interes znatno je proširio planirane teme i potaknuo na realizaciju novih aktivnosti. Stalna prezentacija dječjih znanja i uradaka koji su nastali kao rezultat njihove nepresušne radoznalosti i želje za novim, omogućili su roditeljima novu dimenziju spoznavanja mogućnosti svoje djece. Rad na projektu pridonio je i proširenju znanja svih koji su bili uključeni u njega. U suradnji s Muzejom grada Vukovara projekt Vučedolska priča bit će priložen kao dio stalne postavice Vučedolske kulture.

11. Vijesti iz našeg istraživačkog centra

Tematsko područje

Pravo na zdravu okolinu

Cilj projekta

Zadovoljiti potrebe djece za otkrivanjem svijeta u kojem živimo; stjecanje novih znanja o vodi i njezinoj važnosti za život; omogućiti djeci aktivno učenje u poticajnom okruženju; korištenje stečenih znanja u svakodnevnim situacijama u vrtiću i izvan njega

Dječji vrtić

Dječji vrtić “Sunce”, Veslačka 1, 23000 Zadar

Telefon/telefaks: 023 236 410

E-adresa: djecji.vrtic.sunce@zd.t-com.hr

Djeca

18

Sažetak projekta

Neposredni poticaj za osmišljavanje projekta dala nam je Ivanova mama (koja radi kao laborant u Centru za ispitivanje kakvoće vode), kada je jednog dana došla po njega i obavijestila nas da ne smijemo piti vodu iz slavine, nego je moramo prokuhavati. U trenutku su krenula dječja pitanja i to je bio poticaj za naš projekt. U praktičnim aktivnostima prokuhavanja doznali smo kako i zašto se prokuhava voda, a više o čistoći vode doznali smo prilikom posjete Centru za ispitivanje kakvoće vode. Djeca su dalje nastavila s pitanjima. Obogatili smo okruženje vrtića poticajima koji su omogućili djeci istraživanje, promatranje, eksperimentiranje i bilježenje... Formirali smo i informativni centar pod nazivom “Vijesti iz našeg istraživačkog centra” u kojem roditelji mogu saznati što sve planiramo, što smo već ostvarili u započetoj projektu, kao i zaključke koje su donosila sama djeca. Kroz raznovrsne aktivnosti istraživanja, izražavanja i stvaranja djeca su proširila i stekla neka nova iskustva. Stečena iskustva primjenjivala su u svakodnevnom životu u praktičnim aktivnostima. Naučili smo koja je važnost i korist od vode, kako sačuvati vodu od zagađenja, koja je zdrava

voda, kako zagađena voda može štetiti našem zdravlju, kako se zaštititi od štetnog djelovanja vode. Zanimalo nas je te smo naučili i više: da imamo površinske i podzemne kopnene vrste voda, termalne i mineralne vode...

12. Formirajmo kutić za sortiranje otpada i kutić prirode

Tematsko područje

Pravo na zdravu okolinu

Cilj projekta

U neposrednoj interakciji s prirodom, okolišem i odraslima – doživljavanjem, aktivnim učenjem kroz igru i djelovanjem razvijati pozitivna ponašanja, ekološku svijest, odnose i stavove prema sebi, drugima i prirodi; daljnji razvoj i usvajanje zdravih navika u prehrani; stjecanje osnovnih znanja o živoj i neživoj prirodi; razvijanje pozitivnih stavova o vrijednosti života i važnosti svakog živog bića i zaštiti okoliša; razvoj psihomotorike, spretnosti, mašte, različitih oblika kreativnog izražavanja te izgrađivanje pozitivnih osobina ličnosti – samoinicijativa, samopouzdanje, odgovornost, samostalnost, spremnost na suradnju, radoznalost; razvijanje sposobnosti rješavanja problema i socijalnih vještina (komunikacija, suradnja, tolerancija); prijenos informacija, usvojenih znanja i vještina u roditeljskom domu, u vrtiću i zajednici

Dječji vrtić

Dječji vrtić i jaslice “Zipkica”, Stjepana Radića 15, Zabok

Telefon/telefaks: 049 221 599; 049 222 599

E-adresa: dv-zipkica@kr.t-com.hr

Voditeljice projekta

Odgoviteljice Danuta Lojna i Josipa Augustinović u suradnji sa stručnim timom vrtića: ravnateljica Dijana Lovinčić Crnković i psihologinja Silvija Dugorepec

Djeca

Odgajno-obrazovna skupina “Gljivice” (32 djece dobi 6-7 godina) u suradnji sa starijom djecom iz ostalih skupina u vrtiću

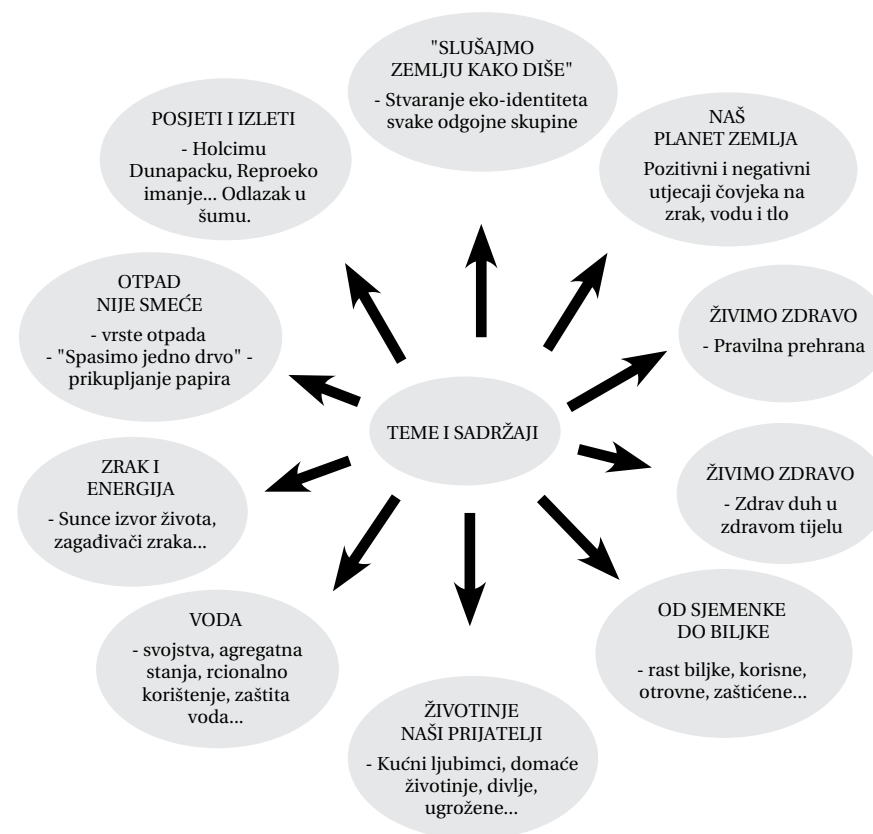
Opis projekta

Dijete predškolske dobi usmjereno je na opće doživljavanje prirode, čime se pokreće i ekološka osjetljivost. Poticanjem dječje aktivnosti (igre) u odgovarajućem interakcijskom okružju, poticanjem samostalnosti, razvoja suradnje i slobode u iznošenju osobnih i ekoloških viđenja i uvjerenja, omogućava se susret s različitim ekološkim ponašanjem i mišljenjem, razvija ekološka kritičnost i stvaralaštvo.

Razvoj osjećaja i svijesti prema okolišu, povećanje znanja o ekološkim problemima, njegovanje pozitivnih stavova prema okolišu, ali i stvaranje prilika da se aktivno sudjeluje i rješava problem okoliša – važni su elementi učenja o okolišu, čiji se temelji postavljaju već u predškolskoj dobi da bi se kasnije mogli razvijati i nadograđivati.

S radom na projektu “Formirajmo kutić za sortiranje otpada i kutić prirode” započeli smo prošle pedagoške godine stvaranjem poticajne materijalne sredine timskim pristupom unutar vrtića, ali i suradnjom s roditeljima i lokalnom zajednicom. Formiran je kutić za sortiranje otpada i kutić prirode. U interesnim grupicama aktivirali smo i vježbali naša osjetila i osluškivali zvukove prirode, poštujući pravo na vlastiti izbor.

Dobivanje statusa vrtića ekoškole i “zelene zastave” bio je poticaj za nastavak projekta u kojem smo sakupljali razne prirodne materijale, fotografije, koristili knjige, enciklopedije itd. te nam je to davalo smjernice za daljnji rad na projektu. Provjeravali smo svoje pretpostavke, tražili vlastite načine rješavanja problema, poticali sposobnosti važne za cjeloživotno učenje – “učimo kako učiti”. Učili smo igrom i eksperimentiranjem. Do izražaja je došla dječja kreativnost i konstruktivno ponašanje koje se očituje u likovnom izrazu, u izradi plakata, u razgovoru i analizi predloženih rješenja, razvoju samostalnosti u prikupljanju potrebnih informacija u stjecanju novih znanja.

Učili smo igrom i eksperimentiranjem. Do izražaja je došla dječja kreativnost i konstruktivno ponašanje koje se očituje u likovnom izrazu, u izradi plakata, u razgovoru i analizi predloženih rješenja, razvoju samostalnosti u prikupljanju potrebnih informacija u stjecanju novih znanja.

Neka od pitanja kojima smo se bavili:

Čist i nečist zrak i voda?

Što je zagađenost?

Brinu li se i naši roditelji za naš
okoliš?

Kako možemo pomoći Zemlji da
ostane čista?

Kako postupati s otpadom?

Kako biljke rastu?

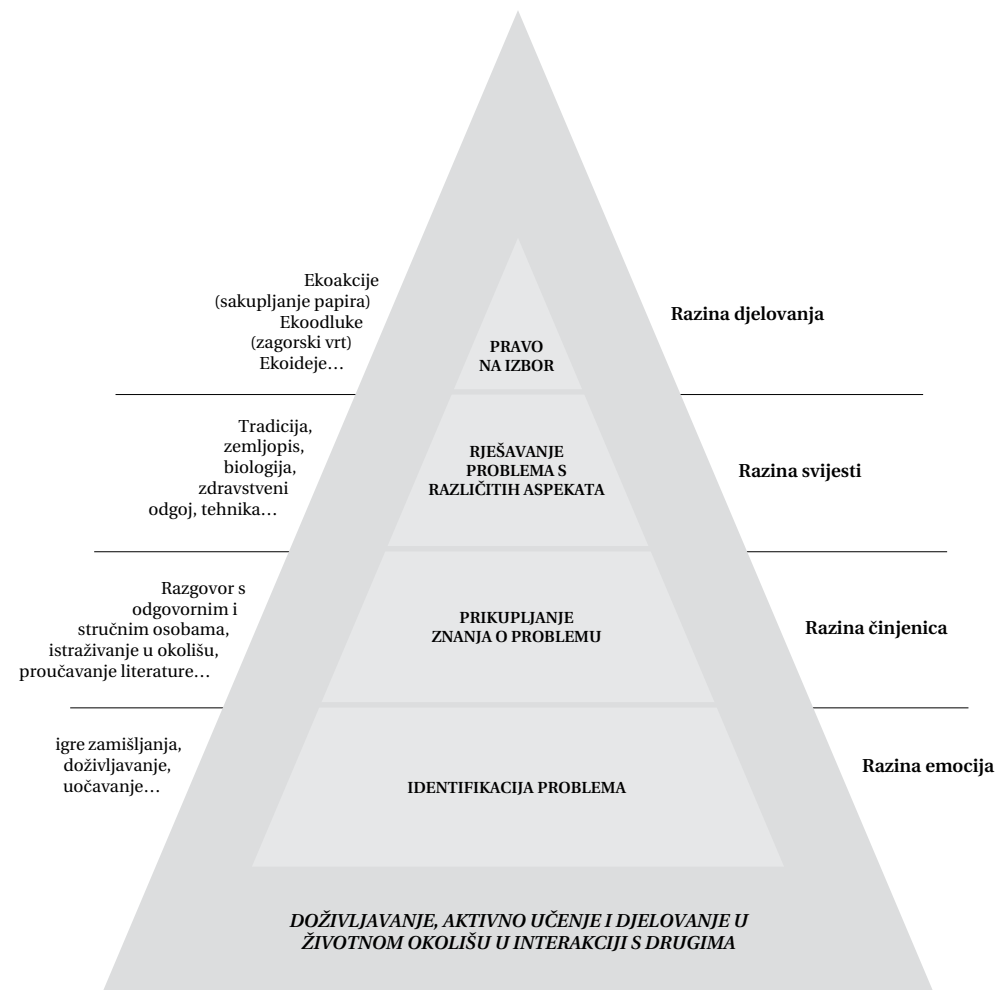
Kamo nestaju šume?...

Razgovorom o zdravoj i čistoj
vodi došli smo do razgovora o
našem zdravlju.

Sudjelovali smo i u obilježavanju
Međunarodnog dana zdravlja
u Zaboku gdje smo promovirali
zdravu prehranu. Vodimo brigu o
biljkama (Ekovrt), ali i životinjama.

“OD PERCEPCIJE DO AKCIJE”

Surađivali smo s ostalim grupama u našem vrtiću, organizirali izlete i edukativne posjete, na kojima smo puni dojmova dobili i odgovore na neka naša pitanja. Potvrdilo se da svatko može pomoći da nam Zemlja ostane zelena, a mi moramo biti primjer drugima...

Pravo je svakog djeteta da živi i razvija se u okolišu koji ga ne ugrožava i koje ono ne ugrožava. Ne treba zaboraviti važnost timskog rada te važnost razvoja međusobnog poštovanja i samopoštovanja koji se izgrađuju čitav život.

Projekt će biti održiv stalnom nadogradnjom i stalnim osvješćivanjem o očuvanju zdrave prirode. Tome u prilog govori činjenica da ovaj projekt još uvijek traje i da se razvija sukladno interesima djece (u ovom trenutku u smjeru "Energije").

Shvatili smo da i mi mali možemo puno toga uočiti, naučiti i prenijeti odraslima da bismo zajedno osluhnuli kako Zemlja diše.

Projekt je bio predstavljen

- U DV "Zipkica" (kontinuirano)
- Na Holcimovu sajmu dobrih ideja (studeni 2008. godine)
- na Županijskoj smotri projekata

13. Različiti, a ipak slični /Hrvati i Poljaci/

"Učiti živjeti zajedno, učiti živjeti s drugima."
(J. Delors)

Tematsko područje

Razvoj osobnog, domovinskog identiteta i interkulturalnosti

Cilj projekta

Upoznavanje i autentično doživljavanje hrvatskog i poljskog naroda, usporedno upoznavanje povijesne, kulturne i jezične baštine; razvijanje svijesti o razlikama i sličnostima te posebnostima i jedinstvenostima Hrvatske i Poljske

Dječji vrtić

Dječji vrtić i jaslice "Zipkica", Stjepana Radića 15, Zabok

E-adresa: dv-zipkica@kr.t-com.hr

Voditeljice projekta

Odgovornice Danuta Lojna i Josipa Augustinović u suradnji sa stručnim timom vrtića: ravnateljica Dijana Lovinčić Crnković, psihologinja Silvija Dugorepec

Djeca

Skupina "Gljivice" – na projektu je intenzivno radilo oko 12-ero djece.

Dječje aktivnosti tijekom rada na projektu

Projekt je započeo znatizeljnim dječjim ispitivanjem svoje odgovornice koja je porijeklom iz Poljske.

Djeca su istraživala, uspoređivala i zaključivala....

Sakupljanje

Raznih materijala, fotografija, knjiga, enciklopedija i svega što ima veze s temom projekta. Prikupljeni materijal usmjerava i određuje kojim će se putem dalje krenuti. Ova bitna faza početak je suradnje s vanjskim čimbenicima, naročito s institucijama u Poljskoj, ali i s roditeljima, da ih se uključi u što kvalitetniju realizaciju postavljenih zadataka. Njihovo uključivanje bitno je za zadovoljavanje dječjih interesa. Koristili smo sljedeće materijale: knjige – *Dječji atlas svijeta; Boje, grbovi i zastave svijeta; Dječja*

enciklopedija znanja; Život na zemlji; Povijest ljudskog roda; Historia Polski dla Piotika – St. Marciniah; Dječja ilustrirana enciklopedija – narodi svijeta; Ivan Pavao II; slikovnice; Enciklopedija sporta; časopise – Meridijani; Hrvatski zemljopis; Drvo znanja; razglednice, brošure, edukativni CD “Sunčica po Europi”.

Promatranje i slušanje

Dječja sposobnost promatranja i zapažanja bitna je za rad na projektu.

Potrebno im je skrenuti pozornost na to što je bitno u promatranju, ali ih i poticati da sami uoče neke činjenice ovisno o vlastitom interesu. Slušali su legende...

Objašnjenje

Razna objašnjenja temelj su uspješnosti rada na projektu te rješavanja problema

Bilježenje

Podrazumijeva crtanje, izrezivanje, izradu plakata... ove aktivnosti vrijedan su pokazatelj što su i koliko djeca usvojila

Komunikacijske vještine

U svim se aktivnostima s djecom mnogo razgovaralo, poticalo ih se na postavljanje pitanja, diskusiju... *Naučili su slušati druge*, što je preduvjet kvalitetne komunikacije.

Postignuća

Postavljeni je cilj projekta ostvaren i proširen te ga nastavljamo do Dana Europe (9. svibnja). Naša djeca stalno dolaze s novim spoznajama, a sakupljene knjige, enciklopedije, razglednice, slikovnice još uvijek imaju istaknuto mjesto u sobi i često ih pregledavamo.

Djeca i dalje razmišljaju i proučavaju obilježja dviju država. Naučila su čemu služe knjige i kako ih koristiti. Shvatila su vrijednost knjige, atlasa kao izvora znanja.

U radu na ovom projektu tražili smo informacije, razmišljali, analizirali te učili. Radeći na ovaj način, i mi odgojitelji osjećali smo se zadovoljniji, kompetentniji, sretniji, jer smo djeci pružili mogućnost da zadovolje svoje interese i želje.

Planiramo pozvati predstavnika Veleposlanstva Republike Poljske u Zagrebu povodom Dana Europe.

Projekt je bio predstavljen

- U DV “Zipkica” (druženje s roditeljima grupe “Gljivice”)
- U Veleposlanstvu Republike Poljske u Zagrebu
- Planiramo ga prezentirati povodom Dana Europe u mjesecu svibnju

Osvrt na postignuto

- Razvijali smo i usavršavali komunikacijske vještine. Djeca su otvoreno postavljala pitanja, a i sama tražila odgovore.
- Memory “Države svijeta” pomogao je djeci u razvijanju vizualne percepcije, pamćenja, koncentracije, samopouzdanja, dobili su i želju za dopunom igre (kreativno dodavanje novih država)
- Naučili smo se koristiti atlasom – toliko su vješti da su preskočili dječji atlas, dječje enciklopedije i tražili su u velikom atlasu.
- Crteži zastava, država razvijaju i potiču neverbalno izražavanje. Crtaju čak i kod kuće, s ponosom donose svoje crteže u vrtić.
- Naučili su se služiti globusom, stručnom literaturom i internetom, tj. znaju da se informacije mogu pronaći koristeći više izvora.
- Otkrili smo da svaka država ima svoj jezik i da poljska abeceda ima više glasova nego hrvatska. Poljaci imaju “W” – jedan dječak uočava da je to kao obrnuto “M”. Otkrivaju da hrvatsko čitamo kako i pišemo, a Poljaci drugačije pišu, a drugačije izgovaraju pojedine glasove.
- Proširuju svoje spoznaje neprestano postavljajući pitanja – kako se u Poljskoj jede, kako se pleše, igra... koje se slikovnice čitaju...

Djeca su naučila i doznalo o sličnostima i razlikama između Hrvata i Poljaka zato što je to njih zanimalo, jer su u jednom trenutku shvatili da to moraju znati. Projekt je potaknut interesom djece, a to je najvažniji cilj – zadovoljiti dječji interes i potrebu da zadovolje svoju znatiželju u otkrivanju novih stvari.

Projekti osnovne šole – razredna nastava

1. Za Antoniju

Tematsko područje rada

Osobna prava i prava i odgovornosti drugih (pravo na zdravstvenu zaštitu i liječenje.)

Cilj projekta

Pomoći Antoniji u prikupljanju novaca za put i operaciju u Švicarskoj da bi se ostvario njezin san da na svijet ne gleda nakrivljene glave. Biti uz nju kao prijatelj i dati joj podršku. Upoznati širu društvenu zajednicu s Antonijinim problemom.

Škola

OŠ Sveti Križ Začretje, Školska 5, 49223 Sveti Križ Začretje
Telefon: 049 227 968, 049 228 071
E-adresa: OS-SVETI-KRIZ-ZACRETJE-001@skole.t-com.hr

Voditeljice projekta

Učiteljica razredna nastave Ana Kiseljak, vjeroučiteljica Marija Sente

Učenicima

Broj učenika u projektnoj skupini: 23 učenika (svi su učenici 2.a razreda)
Mia Barić, Ivica Bezjak, Kristijan Bezjak, Melani Blažun, Marko Celjak, Patrik Hršak, Laura Jug, Karlo Junković, Kristina Kovačić, Ivona Lovrenčić, Lucija Majsec, Vedran Majsec, Karlo Martinić-Posavec, Ema Mokrovčak, Gabrijela Očić, Antonio Piljek-Jagić, Karla Roginić, Nikolina Sinković, Silvio Šenjug, Ivan Šoštarić, Janko Šoštarić, Emil Turčec, Martin Vrančić

Učenicima koji će predstavljati projekt na Smotri

Antonio Piljek-Jagić, Mia Barić, Vedran Majsec, Lucija Majsec, Ivona Lovrenčić, Karlo Martinić-Posavec

Opis projekta:

Izbor i istraživanje problema

Početkom svibnja 2008. na satu HJ radili smo interpretaciju pjesme Tomislave Tomac-Topolovec "Djeca". Pjesma govori o veseloj djeci koja

ulice pune smijehom i šalom. Djeci s loptom u ruci, nogom u travi, koja bi željela dotaknuti zvijezde nad nebom i dugu nad gradom.

Pjesma nas je navela na razmišljanje o nama djeci, o sličnostima i razlikama između nas. Zaključili smo da smo sretni što možemo činiti sve te vesele i nestašne stvari koje nas čine djecom. To nas je potaknulo na razmišljanje o našoj prijateljici iz razreda, Antoniji. Ona je tada imala glavu nagnutu na jednu stranu i teže je radila sve ono što je nama bilo vrlo jednostavno (čitanje, pisanje, loptanje...). Njezin je svijet bio nakrivljen – drugačiji od našeg. Ona je baš tada došla iz Švicarske gdje je bila na liječničkom pregledu za operaciju kojom bi joj izravnali glavu, pa njezin svijet više ne bi bio nakrivljen. Mogla bi raditi sve one vesele i nestašne stvari koje svi mi možemo bez muke. Tada smo odlučili da joj moramo pomoći kako bi i ona svijet gledala ravno. Da bismo to mogli, morali smo istražiti problem.

Učiteljica nas je poučila da problem koji želimo proučavati pripada području osobnih prava i prava i odgovornosti drugih (Pravo na zdravstvenu zaštitu i liječenje). Svoj smo projekt nazvali "Za Antoniju". Proučavali smo slikovnice o pravima svakog djeteta. Učiteljica nas je upoznala s Ustavom naše domovine u kojem pišu važne informacije za naš život, pa tako i rečenica koja glasi: *Svakom se jamči pravo na zdravstvenu zaštitu*, pa tako i za našu Antoniju. Spomenula je i Opću deklaraciju o ljudskim pravima.

Moguća rješenja problema

Tijekom istraživanje problema na sat razrednika pozvali smo Antoniju i njezinu mamu da bismo saznali što je dogovoreno u Švicarskoj. Saznali smo da će Antoniju u jesen operirati i pokušati joj izravnati glavu. Točan datum javit će joj poštom. Postavili smo pitanje kako bismo mogli pomoći. Doznali smo da će trebati puno novaca za put i operaciju.

Radom u skupinama tražena su moguća rješenja. Zaključili smo da ćemo vlastitim radom pokušati skupiti novac potreban za zrakoplovnu kartu kojom će naša Antonija otići u Švicarsku. Bilo je puno različitih prijedloga kako to učiniti.

Evo nekih:

- izrada i prodaja ukrasa od glinamola ili plastelina
- oslikavanje kartončića
- izrada bedževa
- izrada i prodaja medaljona
- tombola, plakat i pisma potpore.

Nakon rasprave odlučili smo se za izradu i prodaju medaljona te tombolu. Pitali smo se tko i kako bi mogao pomoći u akciji.

Na satu vjeronauka vjeroučiteljica je puno razgovarala s nama i podržala nas u ostvarivanju zamišljene ideje. Odlučila se pridružiti projektu u kojem nam je puno pomagala.

S projektom smo upoznali ravnateljicu i pedagoginju koje su nas također pohvalile i podržale u našoj akciji. Uključili su se i naši roditelji koji su s akcijom upoznati na roditeljskom sastanku iako smo mi već prije puno razgovarali sa svojim roditeljima o tom problemu. Znali smo da Antoniji ne treba samo novčana pomoć, već trebamo pružiti pravu prijateljsku potporu i ljubav. Htjeli smo da osjeća toplinu i pripadnost našoj razrednoj zajednici. Bez obzira na to što smo bili tek mali prvaši, znali smo koliko je važno imati dobre prijatelje pokraj sebe.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon istraživanja problema i otkrivanja mogućih rješenja odlučili smo se za izradu medaljona nadajući se da ćemo njihovom prodajom skupiti dovoljno novaca za zrakoplovnu kartu. Osim toga, cilj nam je bio upoznati ljude u našoj društvenoj zajednici s problemom koji Antonija ima. Trebala je novac za skupu operaciju u Švicarskoj do koje je mogla doći uz pomoć države i dobrih ljudi u njoj. Mi smo joj odlučili olakšati barem onaj dio koji se odnosio na put zrakoplovom do Švicarske nadajući se da ćemo svojom akcijom skupiti dovoljno novaca za njezinu i maminu zrakoplovnu kartu.

Odlučili smo organizirati tombolu i pisati pisma podrške. Tada nismo ni sanjali da ćemo skupiti i puno više nego što smo planirali.

Plan djelovanja

1. Skupiti potreban materijal za izradu medaljona
 - drvene i plastične pločice koje će izrezati i obrusiti učiteljičin suprug

- nabaviti boje/lakove za nokte kojima ćemo oslikavati pločice (svaki će učenik donijeti lakove po mogućnosti)
- konac odnosno vuna za vezanje pločica (učiteljice i učenici)
- kartice s porukama o prijateljstvu (vjeroučiteljica)

2. Izrada medaljona na satima likovne kulture, sata razrednika i vjeronauka
3. Organizirati prodaju medaljona u školi i u mjestu
4. U prodajnu akciju uključiti ostale učenike u školi i naše roditelje
5. Napisati i oslikati pisma potpore
6. Organizirati tombolu za Antoniju
 - skupiti predmete za tombolu
 - nabaviti celofan i omotati predmete
 - napisati brojeve kojima ćemo označiti predmete
 - složiti stolove i predmete za tombolu.

Izrada plakata *Za Antoniju*.

Ostvareni rezultati

Ostvarili smo sve što smo planirali, pa čak i puno više. *Sve je lakše kada su prijatelji uz tebe*. Skupili smo materijal, izradili medaljone i uspješno ih prodali te skupili više od devet tisuća kuna. Osim nas učenika u prodaju su se uključili učenici iz mnogih nižih i viših razreda te naši roditelji koji su medaljone prodavali i na poslu.

S krajem školske godine projekt nije prestao. U sve te akcije uključili su se i mediji: Večernji list, 24 sata, HTV (prilog o našoj akciji o emisiji "Život uživo")

Najvažnija su bila pisma potpore koja smo joj napisali da bismo je ohrabрили.

Operacija je sretno prošla. Sada čekamo da se vrati u školu.

Puno je izostala s nastave i čeka nas novi zadatak: *Pomoći Antoniji u učenju da bi vesela i sretna nastavila otvarati vrata znanja*.

Projekt je bio predstavljen

Roditeljima na roditeljskom sastanku, ravnateljici i pedagoginji škole, Učiteljskom vijeću

2. Dome, topli dome

Tematsko područje rada

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Pomoć obitelji slabog imovinskog statusa.

Škola

OŠ Antuna Mihanovića, Petrovsko 57, 49234 Petrovsko

Telefon/telefaks: 049 300 717, 049 348 187

E-adresa: os-petrovsko-001@skole.htnet.h

Voditeljica projekta

Božena Tihava

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 17 učenika (svi su učenici 3.a razreda)

Maja Peček, Ana Mužar, Ivana Fruk, Danijela Sever, Martina Leljak, Barbara Leljak, Dražen Goričan, Marin Frljužec, Matija Poslončec, Kristijan Škrlec, Dario Hušnjak, Elena Kovačec, Štefica Škrnjug, Danijel Lovrenščak, David Gorup, Josip Presečki

Učenici koji će predstaviti projekt na Smotri (4+2 rezerve)

Kristijan Škrlec, Dario Hušnjak, Ivana Fruk, David Gorup, Josip Presečki, Maja Peček

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U korizmeno vrijeme prošle školske godine na satu razrednika učenici su razmišljali o humanom djelu koje bi mogli učiniti. Iznosili su svoje prijedloge i od niza ideja složili su se da to bude pomoć obitelji čija su djeca učenici naše škole. Posjetili smo obitelj i vidjeli da žive u izuzetno lošim stambenim uvjetima. Budući da je u selu već počela akcija za poboljšanje njihovih životnih uvjeta, a u našoj školi učenici su po razredima također skupljali dobrovoljne novčane priloge, učenici 3.a željeli su učiniti nešto više.

Proučavali su Ustav Republike Hrvatske, Opću deklaraciju o ljudskim pravima i Konvenciju o pravima djeteta te čitali i raspravljali o odredbama koje govore o socijalnoj sigurnosti obitelji, osnovnim životnim potrebama građana te pravu na dostojan život.

Moguća rješenja problema

Radom u skupinama tražena su moguća rješenja. Neki od navedenih prijedloga bili su:

- skupiti i pokloniti odjeću
- kupiti djeci školski pribor i igračke
- mogli bismo nešto napraviti, prodati i tako sakupiti novac

Glasnogovornici skupina iznijeli su svoje prijedloge za akciju. Nakon toga raspravljalo se o jakim i slabim stranama prijedloga.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon rasprave učenici su se odlučili da će od gipsa izrađivati ukrasne predmete, oslikati ih i prodavati.

Plan djelovanja

Stručna suradnica učenicima je, na osnovi internetskog istraživanja, prezentirala različite ponude kalupa za gipsanje i akrilnih boja za oslikavanje te njihove cijene.

Posjetili su ravnatelja škole, upoznali ga s projektom i zamolili ga za financijsku pomoć oko nabavke materijala.

Na zajedničkom roditeljskom sastanku učenici su upoznali roditelje sa svojom akcijom te ih zamolili za sudjelovanje u zajedničkoj likovnoj radionici oslikavanja njihovih gipsanih proizvoda.

Nakon odabira i nabavke materijala, u kojem su učenici odricanjem od kupovanja slatkiša u korizmeno vrijeme financijski jednim dijelom i sami sudjelovali, zamolili su učiteljicu tehničke kulture da ih pouči o radu s gipsom.

O svom projektu upoznali su načelnika općine, kojeg su zamolili da im pomogne oko nabavke štanda za prodaju.

Budući da su svoje proizvode planirali prodavati na Tijelovo (22. svibnja) pred župnom crkvom, zamolili su za suradnju i podršku župnika.

Ostvareni rezultati

Tijekom rada na projektu učenici su naučili slobodno iznositi svoje mišljenje i poštivati tuđe, bavili su se istraživanjem problema, surađivali su, timski djelovali, zajednički donosili odluke, primjenjivali znanja iz različitih područja te prikupljali dokumentaciju o svom radu.

Na kraju vrlo uspješne akcije posjetili su obitelj te im predali zaradeni novac.

Projekt je bio predstavljen

Roditeljima na roditeljskom sastanku, Razrednom vijeću, ravnateljstvu škole, načelniku općine.

3. Povrtnjak

Tematsko područje rada

Gospodarstvo u zavičaju i zaštita okoliša

Naša mala seoska škola okružena je zelenilom i nastoji živjeti na ekonačin ostvarujući niz malih programa očuvanja i unapređivanja okoliša. Svrha je naše g projekta napraviti povrtnjak. Iza škole nalazi se neiskorištena površina zemlje koja je plodna i pogodna za povrtnjak. Željeli bismo na toj površini napraviti povrtnjak i posaditi povrtnje biljke da bismo stekli osnovna znanja o uzgoju povrća iz sjemena.

Naše učiteljice omogućile su nam da na taj način imamo neposredan doticaj s prirodom, potiču našu znatiželju i odgajaju nas za brižan odnos prema svim živim bićima. Planirali smo napraviti povrtnjak. Sjeme i sadnice ćemo donijeti od kuće, a sijati ćemo i saditi uz pomoć roditelja i baka. Površina je dosta velika i povrtnjak treba ograditi.

Škola

OŠ Rečica, Područno odjeljenje Šišljavić, Šišljavić bb, 47203 Šišljavić

Telefon: 047 661 579

E-adresa: po1sisljavic@net.hr

Voditeljica projekta

Snježana Zorbas

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 4

PŠ Šišljavić ima 17 učenika od I-IV. r.

U 1. r. 4 učenika, u 2. r. 7 učenika, u 3. r. 3 učenika, a u 4. r. isto 3 učenika.

Projekt će predstavljati Matija Purgar, 4. r. i učenice iz 2. r. Dorotea Lukić, Laura Vidović i Lucija Žeger. Rezerva: Tomislav Kralj, 3. r., Domagoj Hlaj, 3. r.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U razgovoru s roditeljima, bakama, susjedima i članovima Mjesnog odbora sadnju povrtnjaka prepoznali smo kao "gorući" problem u našoj sredini jer su mnoge njive i oranice zapuštene.

5. rujna 2008. g. održali smo sastanak razredne zajednice i donijeli odluku da se pravi povrtnjak.

10. rujna 2008. g. održan je roditeljski sastanak na kojem smo tražili mišljenje i pomoć roditelja.

Djeca su dobila zadatak da prate tisak i gledaju poljoprivredne emisije na TV, zatim da informacije o povrtnjaku prikupljaju čitajući udžbeničku literaturu, koristeći informacije s interneta kako da bismo napravili dokumentacijske mape.

Moguća rješenja problema

Razrede smo podijelili u manje skupine. Svaka je skupina raspravljala i oblikovala najbolji način rješavanja problema. Utvrdili smo načine, postupke i tko bi nam sve mogao pomoći u izgradnji povrtnjaka.

Trebalo je napraviti plan povrtnjaka, odrediti mjesto i njegovu veličinu, odgovoriti na pitanja kako pripremiti zemlju za sadnju, kako se sije i sadi, kako se njeguje povrtnjak, koja se jela mogu pripremiti od posijanog povrća, zašto je povrće zdravo, što je zelena gnojidba i ekološko suzbijanje štetočina.

Izbor najboljeg pristupa rješenju

Glasnogovornik svake skupine obrazlaže pristup rješavanju problema. Cijeli razred raspravlja i izabire najuspješnije rješenje.

Plan djelovanja

Najbolji pristup rješenju problema: izvršili smo detaljne pripreme. Zajedno ćemo s roditeljima napraviti plan povrtnjaka i odrediti njegovu veličinu. Odabrani ćemo teren ograditi žicom i jedan će tata traktorom preorati zemlju i zatim ga pognojiti stajskim gnojivom. Nakon toga ćemo površinu povrtnjaka usitniti frezom. Nakon usitnjavanja zemlje iskolčit ćemo staze i gredice. Poravnat ćemo ih i fino usitniti grabljicama. Povrtnjak će biti spreman za sjetvu i sadnju povrća. U ožujku ćemo posijati i posaditi salatu, mrkvu, peršin, rajčicu, luk, krumpir, papriku, kelj, cvjetaču, grašak, niske žute mahune, krastavce i ubacit ćemo jagode. Kao zaštitu od štetočina posadit ćemo neven, kadifce, lavandu i celer. Mlade biljke ćemo zalijevati vodom i dohranjivati gnojivom. Povremeno će trebati uništiti korov, a to ćemo najbolje postizati okopavanjem motikom.

Naš povrtnjak nalazi se u nizinskom području. U njemu ćemo posijati

i posaditi povrće. Sjemenke ćemo u ožujku sijati u tegle, a odrasle biljke u travnju ćemo presaditi u povrtnjak. Povrće je zdravo i koristi se u našoj prehrani jer sadrži mnogo hranjivih i zdravih tvari. Treba ga oprati prije pripremanja za jelo. Jela koja se mogu napraviti: sataraš, variva, umaci, salate, juhe.

Zelena gnojidba je način popravljavanja plodnosti tla ili dodavanja organske tvari tlu sijanjem nekih vrsta biljaka (boražina, engleski ljulj, gavez, vučika). Biljke za zelenu gnojidbu štite tlo od isušivanja i ispiranja te tlo prozračuju i obogaćuju. One imaju na korijenu bakterije koje vezuju dušik iz zraka u tlo, a u proljeće te biljke ne bacamo, već ih ukopavamo u tlo. Ekološki možemo suzbijati štetočine na povrću pomoću pripremljene tekućine od koprive. Tako se uništavaju lisne uši. Sadnjom kadifca uz rub gre dica smanjuje se napad štetnika. Bubamara se hrani ličinkama lisnih uši te je treba čuvati. Krumpirovu zlaticu ručno skupljamo i uništavamo. Korov odstranjujemo okopavanjem i plijevljenjem.

Ostvareni rezultati

Dobivši donaciju u listopadu 2008. g., započeli smo s radovima. Jedan tata je preorao površinu predviđenu za povrtnjak. Uz pomoć članova Mjesnog odbora nabavili smo materijal za ograđivanje vrta. U studenom smo zajedno s roditeljima ogradili povrtnjak žicom i postavili ulazna vrata. U veljači i ožujku 2009. g. pripremili smo zemlju za sadnju. U ožujku smo posijali povrće u tegle, a u travnju ćemo te odrasle biljke presaditi u naš povrtnjak. Brinut ćemo o vrtu, pratiti rast mladih biljki, uništavati korov. U svibnju ćemo ubirati plodove i pripremati variva.

Projekt je bio predstavljen

S planom akcije upoznali smo roditelje. Svi su oduševljeno prihvatili ponuđeno rješenje problema, 4. rujna 2008.

Predstavljanje projekta Učiteljskom vijeću OŠ Rečica, 11. rujna 2008.

Predstavljanje projekta Mjesnom odboru Šišljavić, 16. rujna 2008.

Mjesni odbor Šišljavić prepoznao je naš trud i prijavili su nas na nekoliko natječaja.

Tvrtka JANAF (Jadranski naftovod) odgovorila je i donirala nam 5.000 kuna. Našoj sreći nije bilo kraja. Dobivši donaciju, odmah smo počeli s radovima.

4. Mi bi se kupali!

Tematsko područje

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Uključiti djecu u istraživanje prirodnih bogatstava zavičaja i iznaći način za organizaciju "Dana za kupanje" u zagorskim toplicama za učenike osnovnih škola

Škola

OŠ Stjepana Radića, 49 228 Brestovec Orehovički

Telefon/telefaks: 049 238 149; 049 238250

Voditeljice projekta

Prof. pedagogije Ljubica Gorički, učiteljica povijesti Dijana Gubez

Učenci

Broj učenika u projektnoj skupini: 14

Lucija Siketić, 3.b, Dominik Stanić, 3.b, Nikola Novosel, 4.a, Dominik Končić, 4.a, Dorotea Valjak, 4.b, Lucija Mutak, 4.b, Anamarija Šaronja, 5.a, Marija Čmarec, 5.b, Dijana Lončarić, 5.b, Nikolina Miketić, 6.a, Diana Franke, 6.a, Dario Mort, 7.b, Ivona Kovačić, 8.a, Valentina Kovačić, 8.a

Učenci koji će predstavljati projekt na Smotri

Nicolina Novosel, 4.a, Dominik Končić, 4.a, Anamarija Šaronja, 5.a, Diana Franke, 6.a

Rezerve: Dario Mort, 7.b, Valentina Kovačić, 8.a

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Na sastanku izletničke družine iznosili su prijedloge o zajedničkim odlascima u prirodu tijekom godine. Nabrojili su sljedeća mjesta koja ih zanimaju:

- Zagreb (botanički vrt, ZOO)
- Sljeme
- Belecgrad
- Toplice

Nakon razmatranja prijedloga zaključili smo da je zimi lijepo otići na kupanje u naše, zagorske toplice, kojih u blizini ima dosta te da nema djeteta kojemu dodir s vodom i čarolija uživanja u kapljicama ne predstavljaju doživljaj, a uloga rekreativnog plivanja ima važnu ulogu u skladnom fizičkom razvoju svakog djeteta.

No, one su nam najteže dostupne s obzirom na to da treba platiti ulaznicu.

A zašto ih treba platiti? I gdje se sve nalaze? Kolika je cijena ulaznice? – pitanja su na koja tražimo odgovore.

Moguća rješenja problema

Djeca su podijeljena u dvije skupine koje su predlagale načine rješavanja, prikupljanje podataka o zagorskim toplicama:

- naziv toplica
- mjesto gdje se nalaze i koliko su udaljene od Brestovca

- sadržaji koje nude
- cijena (pojedinci, obitelj, organizirane grupe)
- druga skupina došla je do zaključka da u blizini imamo i Bedekovčanska jezera te da se i u njima može kupati i da će istražiti tu mogućnost
- istražiti zašto se ulaz naplaćuje i razmotriti zbog čega stanovnici Zagorja nemaju nikakav popust
- inicirati organizaciju kupanja u toplicama za grupe učenika po nižoj cijeni ulaznice

Najbolji pristup rješenju problema

Tijekom rasprave došli smo do zajedničkog pristupa koji uključuje prikupljanje podataka iz školskih priručnika, letaka i brošura, članaka iz tiska, interneta, upoznavanje s postojećim zakonima (o kvalitetnom provođenju slobodnog vremena, iskorištavanju prirodnih bogatstava, zaštiti okoliša i pravu djece na zdrav život i razvoj).

Nakon toga izradit ćemo panoe s podacima o tome kamo ići na kupanje, izraditi anketni list u kojem ćemo saznati interes djece za organizirani odlazak na kupanje barem jednom mjesečno i stupiti u vezu s upravom toplica da bismo im predložili naš plan o “Danu za kupanje” učenika zagorskih osnovnih škola.

Školsku liječnicu zamolit ćemo da nam održi predavanje o značenju plivanja za razvoj organizma.

Plan djelovanja

Svi članovi sudjeluju u prikupljanju materijala

Proučavamo ih pripremamo za izradu plakata s podacima

Tražimo podatke o cijenama (telefonom, preko web-stranica pojedinih toplica)

Izrađujemo anketu i provodimo je u svim razredima.

Projekt predstavljamo učenicima uz Svjetski dan voda.

Obradujemo anketu i sastavljamo dopis upravama toplica s idejom o “Danu za kupanje”.

Podatke postavljamo na školsku web-stranicu.

Ostvareni rezultati

Tijekom rada učenici su aktivno sudjelovali u svim etapama. Uključili su se u raspravu o temi, postavljali pitanja, proučavali prikupljene materijale i “zagrijali” se za ideju provođenja slobodnog vremena na organiziran način. Uočljiv je nedostatak u razvoju govornih vještina kod djece i ovakvi načini rada predstavljaju napredak i na tom području.

Projekt je bio predstavljen

OŠ Brestovec Orehovički, učenicima, učiteljima, ravnatelju,
23. ožujka 2009. (uz Svjetski dan voda)

5. Kretanjem i igrom do zdravlja

Tematsko područje

Osobna prava djeteta – projekt građanin

Škola

OŠ “Đuro Ester”, Trg slobode 5, 48000 Koprivnica

Telefon/telefaks: 048 622 433; 048 625 042

E-adresa: tajnik@kc.htnet.hr

Voditeljica projekta

Dubravka Bijelić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 24

Petra Balija, Petra Bojanić, Lucija Brkić, Joško Glavina, Adrian Goršeta, Tomislav Gužvić, Ivan Horvatić, Valentina Hum, Mihael Ištvan, Kristina Jambrošić, Lovro Jerčinović, Greta Medved, Antonio Medurečan, Lovro Mujić, Doroteja Pehman, Paula Puhač, Maja Sedlić, Jurica Stančin, Senka Strnad, Dario Široki, Ivana Šprem, Luka Vivek, Irena Zebec, Ana Želimorski.

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri (4 + 2 rezerve)

Adrian Goršeta, Petra Balija, Lucija Brkić, Paula Puhač, Dario Široki, Senka Strnad

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U razgovoru s učenicima o tome što ih najviše zanima i što vole raditi odgovor je skoro uvijek bio igra ili aktivnosti koje uključuju neki oblik igre. Zaključili smo da bismo se mogli više igrati, družiti s prijateljima i roditeljima, baviti sportom i biti zdraviji. Između predloženih tema koje bi nam bile zanimljive (Očistimo okoliš škole, Nogomet, Kako provodim slobodno vrijeme, Zdrava prehrana, Kretanjem i igrom do zdravlja...) učenici su se odlučili za temu *Kretanjem i igrom do zdravlja* jer obuhvaća gotovo sve sadržaje predloženih tema. Realizacijom tog projekta bit će zadovoljeni njihovi interesi i potreba za igrom u različitim oblicima.

Problem smo istraživali proučavajući UN Konvenciju o pravima djeteta, knjige i časopise Ujedinjenih naroda, razgovarajući sa sportašima, roditeljima, trenerima, odgojiteljicama u vrtiću i liječnikom.

Moguća rješenja problema

Raspravljajući o problemu učenici su predložili moguća rješenja:

- razgovor s liječnikom o zdravlju
- sazivanje roditeljskih sastanaka u svrhu rješavanja problema – upoznavanje roditelja s problemom, njihovo mišljenje, razgovor i rješenje
- dodatni sati tjelesno-zdravstvene kulture
- sastavljanje jelovnika zdrave prehrane
- igranje na spravama u dvorištu susjednog vrtića
- odlazak na nogometnu ili rukometnu utakmicu

Navodeći jake i slabe strane svakog rješenja, dogovorili smo najbolji pristup za rješavanje našeg problema.

Najbolji pristup rješenju problema

Prvo ćemo razgovarati s roditeljima i odlučiti koje aktivnosti možemo zajedno napraviti. Dogovorit ćemo susret s djecom iz vrtića, ostvariti posjet Rukometnom klubu Podravka i razgovarati s rukometašicama. Što češće ćemo boraviti u prirodi i igrati se, paziti na pravilnu prehranu i poslušati savjete liječnika.

Plan djelovanja

Nakon izbora problema krenuli smo u realizaciju. Učenici su prikupljali različit pisani i slikovni materijal o sportu i zdravlju, pisali su i crtali o svojim aktivnostima, smišljali plesne pokrete uz odabranu muziku.

S roditeljima smo dogovorili:

- odlazak u šumu gdje ćemo se igrati i peći kestene
- zajedničku likovnu radionicu u kojoj ćemo izraditi velike lutke sportaša
- sportsko druženje (štafetne igre, nogomet i graničari)

Predavanje liječnika o zdravlju

Druženja s djecom iz vrtića Tratinčica

Posjet treningu Rukometnog kluba Podravka

Sudjelovanje u svim sportskim aktivnostima organiziranim u gradu

(Školska olimpijada)

Ostvareni rezultati

Navedenim aktivnostima osvijestili smo važnost i potrebu za kretanjem, igrom i druženjem djece i odraslih, što nam je pružilo puno zadovoljstva, smijeha i sreće, pa smo tako postali zdraviji. Odlučili smo tako nastaviti.

Prezentacija projekta bila je za roditelje, tete iz vrtića, učenike i djelatnike škole te građanstvo Koprivnice.

Projekt je bio predstavljen

U Domu mladih 10. svibnja 2008. te u centru grada povodom Tjedna kretanja u rujnu 2008.

6. Kvalitetnom igračkom do kvalitetne igre

Tematsko područje rada

Projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin

Cilj projekta

Promicati dječja prava; posebno promicati dječje pravo na igru; promicati važnost igre i igračke u djetetovu razvoju; upozoriti javnost i roditelje na štetne igre i igračke te usmjeriti pažnju na kvalitetne igračke; nabava didaktičkih igračaka za Dječji dom za nezbrinutu djecu u Svetoj Nedelji; poticati učenike da timskim radom i međusobnom suradnjom mogu pomoći drugoj djeci

Škola

Osnovna škola Josipa Račića, Srednjaci bb, Zagreb

Telefon/telefaks: 01 384 4999; 01 384 4970

E-adresa: os-zagreb-063-škole.t-com.hr

Voditelj projekta

Učiteljica razredne nastave Zlata Kovač

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 22 (4.c razred)

Luka Akšamović, Irea Burić, Fran Čefko, Marija Detelić, Marija Dodig, Mislav Ivković, Jakov Knežević, Hrvoje Kober, Dorotea Lukić, Anja Barbara Matko, Marin Mimica, Patricija Pereković, Jan Ramač, Ivan Skansi, Ivan Soče, Fran Špoljarić, Ivan Tepavac, Borna Vojvodić

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Leon Hergešić-Adamović, Ira Ivanetić, Andrej Novak, Franka Terzić

Opis projekta

Izbor problema

- posjetili smo Dom za nezbrinutu djecu u Svetoj Nedelji, lutkarska grupa 4.c razreda prikazala je lutkarsku predstavu “Balonček i Balončica”
- na satima razredne zajednice razgovarali smo o dojmovima s te posjete; budući da smo iz razgovora s njihovim odgajateljicama doznali da nemaju

- didaktičkih igračaka, došli smo na ideju da im doniramo didaktičke igračke
- odlučujemo se za projekt koji ćemo ostvariti u sklopu projekta građanin
- upoznajemo ravnatelja i pedagoga o našoj odluci

Istraživanje problema

- istražujemo različite zakonske odredbe (Konvencije o pravima djeteta)
- proučavamo zakon i propise koji se odnose na problem
- pratimo tisak i ostale materijale koji govore o sličnom problemu i načinima njegova rješavanja
- prikupljamo različite informacije s interneta (značenje igre, dobre i loše igračke)

Oblikovanje mogućih rješenja

- razred dijelimo u skupine i svaka skupina raspravlja i oblikuje najbolji način rješavanja problema

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

- učenici obrazlažu pristup odabranim problemima
- raspravljaju o jakim i slabim stranama ponuđenih rješenja
- izabiru rješenje koje će ih najbrže dovesti do cilja

Razvoj plana akcije

- projektna skupina predstavlja projekt Učiteljskom vijeću i moli članove Učiteljskog vijeća da se uključe u projekt na taj način što će se svaki razredni odjel odreći pet posto svoje zarade na Božićnom sajmu u korist ovog projekta
- ista skupina predstavlja projekt na roditeljskom sastanku i moli roditelje da podrže projekt na bilo koji način
- odlazimo u UNICEF da bismo odabrali igračke
- primila nas je gospođa Tanja Radočaj, predstojnica ureda UNICEF-a za Republiku Hrvatsku

Ostvareni rezultati

- zahvaljujući pomoći roditelja uspjeli smo prikupiti novčana sredstva i kupiti didaktičke igračke
- ponovno smo otišli u dom uoči Božića; lutkarska je grupa izvela predstavu “Snježna vila” i poklonili smo djeci igračke

- sve je bilo medijski popraćeno i objavljeno u emisiji 2. programa Hrvatskog radija u emisiji “Stigla je pošta”
- projektu se odazvao i Dječji vrtić “Nemo”, prikupio novčana sredstva za djecu doma u Svetoj Nedelji te donirao dječju opremu (odjeću, obuću, kolica i drugo)

Predstavljanje projekta

- projekt ćemo predstaviti na stručnom skupu učitelja razredne nastave, Županijskog stručnog vijeća za demokratsko građanstvo (općine Trešnjevka i Dubrava), Učiteljskom vijeću i na roditeljskom sastanku
- u planu je ponovna posjeta doma i prikazivanje još jedne lutkarske predstave, a dogovoreno je da će o tome biti snimljen prilog u emisiji “Koga briga” na 2. programu Hrvatske televizije
- projekt će biti objavljen i u dječjem časopisu “Modra lasta” i u školskom listu “Skica”

Projekti osnovne šole – predmetna nastava

1. Križ

Tematsko područje rada

Ljudska prava i odgovornosti; zavičaj, gospodarstvo u zavičaju i poduzetnička kompetencija; projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin; razvoj osobnog, zavičajnog, domovinskog identiteta i interkulturalnosti; razvoj kulturne osviještenosti

Cilj projekta

Istražiti simbol križa; izraditi križeve u tifani tehnici i pokloniti svakoj sobi dječjeg odjela Opće bolnice Bračak križ za zid i na taj način se uključiti u opremanje dječjeg odjela bolnice

Škola

OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Đački put 1, Zabok
Telefon/telefaks: 049 221 050, 049 223 623
E-adresa: os-ksaver-sandor-djalski@kr.htnet.h

Voditeljice projekta

dipl. defektolog Zorica Car, učiteljica rn Biserka Hržica, učiteljica rn Vlasta Plečko

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 28 učenika petih razreda
Mirko Gašparić, Lorena Martinić, Matija Poznić, Nikolina Grabušić, Martin Kolar, Mihael Tisanić, Toni Tkalec, Sara Matraković, Ana-Lucija Sever, Valentino Tkalčević, Jelena Mikulec, Maja Buzjak, Paula Car, Vid Kotarski, Karla Fruk, Papišta Marko, Deni Huić, Viktorija Pezić, Tomislav Lažec, Filip Basa, Antonia Kolar, Jelena Mikulec, Iva Latinović, Mateo Horvatec, Katarina Filipović, Luka Đurmanić, Matej Turk, Martin Martinić

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Karla Fruk, Matija Poznić, Mihael Tisanić, Sara Matraković, Vid Kotarski, Paula Car

Opis projekta

Izbor problema

Dok smo bili u nižim razredima, u našoj je županiji bio jako aktualan problem izgradnje i opremanja županijske bolnice. Organizirane su brojne akcije prikupljanja sredstava. Svi su građani bili na neki način uključeni u humanitarni rad. Iako mali, i mi smo se željeli priključiti i dati svoj doprinos. U razgovorima s učiteljicama i roditeljima saznali smo da će naša nova bolnica imati i dječji odjel tako da djeca i roditelji više neće morati na sve preglede ići u Zagreb. Odlučili smo pomoći da se dječji odjel uredi tako da djeci boravak u bolnici bude što lakši i ugodniji.

Istraživanje problema

Prilikom istraživanja problema surađivali smo s roditeljima, učiteljima u našoj školi, pedagoginjom, gospođom mr. Ružicom Kotarski, vjeroučiteljima, župnikom Marijanom Culjakom, ravnateljem Opće bolnice Bračak dr. Ivicom Balagovićem, županicom gospođom Sonjom Borovčak, DND-om Zabok, veterinarom dr. vet. med. Biserkom Zidar, ravnateljem naše škole prof. Tomislavom Polanovićem, Zagorskim listom i svim ljudima dobre volje koji su nam htjeli pomoći

Oblikovanje mogućih rješenja problema

- U našoj školi postoji radionica tifanija. To je tehnika izrade predmeta od stakla slična vitraju. Jako nas je zanimalo kako od raznih vrsta i boja stakla nastaju lijepi i vrijedni umjetnički predmeti.
- Zaključili smo da bismo to mogli iskoristiti u projektu koji želimo provesti.
- U svakodnevnom životu često se susrećemo sa simbolom križa i to ne samo kao vjerskog simbola, nego i sa simbolom crvenog, plavog i zelenog križa, pa smo željeli istražiti što ti simboli predstavljaju i što o njima učenici naše škole i šire zajednice znaju.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Odlučili smo izraditi križ za svaku sobu dječjeg odjela Opće bolnice Bračak. Potrebna sredstva osigurat ćemo donacijama i uz pomoć škole. Predvidjeli smo da ćemo raditi u slobodno vrijeme, nakon nastave. Budući da nemamo iskustva u izradi predmeta tifani tehnikom, nismo mogli predvidjeti potrebno vrijeme za izradu križeva.

Plan djelovanja

- Naučiti raditi u tifi tehnici
- Istražiti simboliku križa u vjerskom smislu, zatim crvenog, plavog i zelenog križa
- Istražiti što o križu znaju učenici naše škole
- Upoznati se s djelatnošću, izgledom i opremom Opće bolnice Bračak
- Izraditi i pokloniti križeve bolnici
- Realizacija projekta
- Tijekom školske godine ostvarili smo sve etape projekta
- Obavili smo zacrtani plan akcije i istražili sve što smo planirali
- Uspjeli smo naći sponzore za nabavu potrebnog materijala – u tome nam je puno pomogla i naša škola

Ostvareni rezultati

Izrađeni su križevi za sve sobe dječjeg odjela. Za Uskrs, budući da je križ simbol Isusove patnje i stradanja, ali i pomaganja i humanosti među ljudima, poklonit ćemo križeve bolnici.

Osim toga izrađen je i velik broj križeva i nakita koji će biti izložen uz Dan grada na samostalnoj izložbi vitraja. Izložba će biti prodajnog karaktera, a ostvareni prihod bit će iskorišten za opremanje radionice za vitraj i učionica u školi.

Iskoristili smo znanja stečena tijekom protekle četiri godine i višegodišnjeg rada na projektima u nastavi i u okviru Nacionalnog programa odgoja za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

Dobro smo se osjećali, jer smo znali da radimo nešto dobro i vrijedno te da na taj način i sami postajemo odgovorniji i sigurniji u sebe.

Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema

- Projekt je prvi put okvirno predstavljen na sjednici Aktiva r n naše škole u siječnju 2009.
- Završna prezentacija projekta bit će na sjednici Učiteljskog vijeća planiranoj za 5. ožujka 2009.
- Članak o projektu bit će objavljen u Zagorskom listu 12. ožujka 2009.
- Nadamo se da ćemo uspjeti realizirati i radioemisiju o projektu na Radio Zaboku.

2. Zavičajni govor – izborni predmet u našoj školi

Tematsko područje rada

Razvoj osobnog i kulturnog identiteta

Cilj projekta

Uvesti zavičajni govor svetokriškog kraja u našu školu kao izborni predmet. Činjenica da će od sljedeće školske godine svaka škola donijeti svoj kurikulum ide nam u prilog. Predlažemo uvođenje zavičajnog govora – kajkavskog narječja – kao izborni predmet u našoj školi. Svjesni smo koliko smo kajkavskih riječi već zaboravili, stoga želimo i moramo očuvati jezik našeg zavičaja.

Škola

OŠ Sveti Križ Začretje, Školska 5, Sveti Križ Začretje,

Telefon: 049 227 968

E-adresa: OS-SVETI-KRIZ-ZACRETJE-001@skole.t-com.hr

Voditeljice projekta

prof. povijesti Ksenija Mihelec, učiteljica hrvatskog jezika Barbara Zdešić, pedagoginja Nevenka Sinković

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 25

Učenici uključeni u dodatnu nastavu iz povijesti (VIII. abc)

Matija Blašković, Mario Josip Lež, Valentina Hršak, Sunčana Sinković, Matija Jelenić, Filip Veran, Danijel Šćuric, Marko Šoštarić, Paul Lekaj, Marko Balaško, Katarina Borovčak, Petra Jeršek, Eva Biličić, Barbara Vukić, Petra Vorih, Kristina Biškup, Mateja Tenšek, Ira Kralj, Tereza Sente, Jelena Ciglonečki, Maja Vukić, Mateja Dlesk, Valentina Piljek

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Sunčana Sinković, Matija Blašković, Danijel Šćuric, Matija Jelenić, Filip Veran, Antun Profeta, Marko Šoštarić

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Učenici koji su se na jesen uključili u dodatnu nastavu iz povijesti odlučili su da će nam jedna od tema biti kajkavsko narječje – naš zavičajni govor. Njihovu želju da se u školi više govori kajkavski uočila sam još dok su bili u šestom razredu. Na satu povijesti, kad se ne bi radilo o gradivu, sa mnom bi razgovarali kajkavski. Bili su uporni i stalno su isticali da je to njihov materinski jezik. S obzirom na to da u školi postoji izborna nastava iz likovnog, tamburaši (što je naša specifičnost), htjeli bismo “dodati” još jedan izborni predmet – zavičajni govor. U razgovoru s ravnateljicom zaključili smo da je to moguće ostvariti, osobito sada kad je donesen nacionalni kurikulum. Proučili smo zakone i znamo da je u Hrvatskoj službeni štokavski (književni) jezik. Isto tako znamo da postoje tri narječja kojima se govori u raznim dijelovima naše domovine. U svakodnevnom životu dopušteno je govoriti čakavskim ili kajkavskim narječjem. Jedini problem nas “kajkavaca” jest to, potvrdili su nam u anketama, što se sramimo na javnim mjestima govoriti kajkavski. Najveći je problem, na koji nas je upozorila učiteljica hrvatskog jezika, činjenica da ne postoji pravopis niti gramatika kajkavskog jezika, koja nam je potrebna za izvođenje nastave jezika.

Moguća rješenja

U našoj školi učenici su oduševljeni idejom o novom izbornom predmetu, a i većina učitelja slaže se da treba poraditi na čuvanju zavičajnog govora. Roditelji učenika koji rade na projektu i predstavnici lokalne zajednice spremni su nam pomoći oko realizacije projekta. Misle kao i mi – kajkavsko je narječje, u usporedbi sa štokavskim (službenim) i čakavskim zapostavljeno u medijima, ljudi su ga zaboravili. Zadaća nam je osvijestiti naše mještane kao i sve stanovnike Zagorja da se ne srame govoriti kajkavski jer je to njihov materinski jezik.

Najbolji pristup rješenju problema

Kako bismo krenuli u rješavanje najvećeg problema, napravili smo “Mali rječnik kajkavskih riječi”. U predvorju škole postavili smo plakat na kojem smo učenicima napisali nekoliko pitanja vezanih uz naš projekt. Kraj plakata bila je kutija u koju su mogli stavljati papiriće s kajkavskim riječima,

svoja mišljenja o novom izbornom predmetu koji bi mogli imati u školi od sljedeće jeseni. “Papirići” iz kutija pokazali su da su učenici zainteresirani za izbornu nastavu zavičajnog govora, a najviše ih je zanimalo tko bi predavao taj predmet. Svakako bi to trebao biti učitelj hrvatskog jezika, koji dobro poznaje naš zavičajni govor. Napravili smo i malu anketu među učiteljima naše škole koji se slažu s našim idejama i podržavaju sve naše akcije.

Posjetili smo “Kajkavianu”, udrugu koja se bavi očuvanjem kajkavske kulturne baštine. Tamo smo vidjeli rječnik kajkavskog jezika, ali smo shvatili da je to zastarjeli, nama nerazumljivi kajkavski. U našoj školi ugostili smo osobe koje se bore za kajkavsko narječje – gospođu Nevenku Gregurić koja piše pjesme i zapisuje stare običaje, te gospodina Rajka Fureša iz Hrvatske udruge “Muži zagorskoga srca”. Pohvalili su naš projekt i smatraju da bi se na taj način, dakle u okviru izbornog programa u školi, moglo puno napraviti glede očuvanja zavičajnog govora.

Plan djelovanja

- razgovor s ravnateljicom o satnici za izborni program kajkavskog narječja (2 sata tjedno)
- razgovarati s učiteljicama hrvatskog jezika – u našoj školi su tri učiteljice – koja bi od njih željela predavati taj predmet
- ispitati postoji li mogućnost da ovaj izborni program financira lokalna zajednica (ukoliko ne bi dobili suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa)
- putem školskog časopisa “Krijesnica”, “Zagorskog lista” i radija “Kaj” osvijestiti građane da njeguju kajkavsko narječje, da nas podrže u nastojanju da mlade naraštaje naučimo kako moraju cijeniti materinski jezik
- suradnja s udrugama naše općine koje njeguju kajkavsko kulturno stvaralaštvo (Amatersko dramsko društvo, vokalna skupina “Kirjales”, etnogrupa “Zvirek”)

Projekt je bio predstavljen

- ravnateljici škole
- roditeljima na roditeljskom sastanku
- članovima lokalne zajednice

Ostvareni rezultati

- od iduće školske godine 2009/2010. u našoj školi uvest ćemo zavičajni govor kao izborni predmet
- ukoliko bi unatoč težnjama kurikulumu to došlo u pitanje, uvest ćemo u našoj školi zavičajni govor kao izvannastavnu aktivnost
- napisali smo “Mali rječnik kajkavskih riječi” koji bi bio poticaj za izradu većeg zavičajnog rječnika i “Rječnik zaboravljenih riječi” učenika 4.b razreda
- učenici su dobili mogućnost da se aktivno uključe u izradu školskog kurikulumu
- tijekom ožujka nadamo se suradnji s radijem “Kaj”, “Zagorskim listom” i “Večernjim listom” koji bi promovirali našu ideju s nadom da će i druge škole u našoj županiji imati svoj zavičajni govor kao izborni predmet

3. Značenje migracija za tuheljski kraj

Tematsko područje

Migracije Hrvata, gospodarstvo i poduzetnička kompetencija, razvoj identitetne i interkulturalne kompetencije

Cilj projekta

Istražiti migracije Hrvata kroz povijest (uzroci i smjerovi migriranja), osvijetliti demografsko stanje općine Tuhelj, uočiti uzroke iseljavanja stanovništva iz općine Tuhelj i razloge doseljavanja u općinu Tuhelj (odnos iseljenika i useljenika), doživjeti i shvatiti negativnosti depopulacije konkretnog prostora, shvatiti važnost gospodarskog razvitka nekog prostora u cilju njegove demografske obnove (povući paralele općine Tuhelj s cijelim prostorom Hrvatske), pronaći moguća rješenja u cilju razvitka općine Tuhelj i poboljšanja njezine demografske slike

Škola

OŠ Lijepa naša Tuhelj, Tuhelj 54

Telefon/telefaks: 049 556 218

E-adresa: os-tuhelj-001@skole.t-com.hr

Voditelj projekta

prof. Augustin Knežić, suradnici na projektu Gabi Zrinščak i Brigita Radanović

Učenice koje su radile na projektu i koje će predstaviti projekt

Barbara Iveković, 7.a, Ana Medvedec, 7.a, Mateja Petrinec, 7. b, Valentina Posavec, 7.b

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U nastavnom gradivu geografije 7. razreda naišli smo na problem migracija u okviru nastavne jedinice *Kretanje stanovništva Europe*, što se ujedno nadovezalo na migracije hrvatskog stanovništva uslijed osmanlijskih prodora o čemu smo učili u nastavi povijesti 6. razreda. Ta nas je tema zagonalala, posebno onaj dio koji je vezan za hrvatsku emigraciju, i odlučili

smo je malo više istražiti. Svakako smo se namjeravali osvrnuti i na navedenu problematiku našega kraja. Ponuđeni su nam materijali British Councila u kojima se raspravlja o tematici migracija. Učinili su nam se zanimljivima, jer počinju pričama iz života ljudi koje su prepoznatljive djeci različitih zemalja.

Informacije smo prikupljali na različite načine: iz školskih udžbenika, različitih knjiga iz naše školske knjižnice i knjižnice u Klanjcu, elektroničkih medija, anketiranjem učenika naše škole i gradana naše općine, razgovorom sa zaposlenicima naše općine i kontaktiranjem Statističkog ureda u Klanjcu. Proučavali smo zakone: Ustav RH, Opću deklaraciju o ljudskim pravima i Deklaraciju o pravima djece.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Cilj nam je bio proširiti spoznaje o migracijama. Na satu povijesti nizali smo ideje sistemom *brainstorminga* u vezi s iseljavanjem ljudi. Tražili smo dobre i loše strane svake ideje. Raspravljali smo o idejama koje su bile najprihvatljivije na satima povijesti, hrvatskog i engleskog jezika.

Izbor najboljeg pristupa rješenu problema

Nakon prikupljanja i sortiranja svih mogućih informacija te sagledavanja konkretnih problema koje migracije čine našem kraju, razmislili smo o svim mogućim smjernicama i idejnim rješenjima u cilju zaustavljanja emigrantske tendencije, gospodarskog razvitka našega kraja te dolaska što većeg broja ljudi u općinu Tuhelj u cilju njihova ostanka.

Plan djelovanja

Idejna rješenja koja bi bilo moguće realizirati osmislili smo i prikazali u obliku letka.

Letke bismo dijelili učenicima i svim zaposlenicima naše škole, stanovnicima naše općine i naravno poglavarstvu, a sve u cilju dubljeg osvješćivanja problema migracija i konkretiziranja ideja koje bi ga u dogledno vrijeme zaustavile.

Učenici će letke dijeliti stanovnicima Tuhlja u suradnji s DND Tuhelj na Cvjetnicu.

Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema

Projekt je predstavljen učenicima 7. i 8. razreda u obliku prezentacijske forme, a svim ostalim učenicima, nastavnicima i stanovnicima općine te upravljačkim strukturama putem letaka

Ostvareni rezultati

Učenici su kritički procjenjivali različite razloge zbog kojih se ljudi sele u drugu zemlju. Mogli su razmotriti emigracije u kontekstu moralne obveze ostanka u domovini. Postali su svjesni složenosti pitanja vezanih uz migracije, te da u takvim situacijama postoje dobitnici i gubitnici. Naveli su prednosti i nedostatke koje su iskusile različite uključene strane.

4. Vodič kroz Klanjec

Tematsko područje

Razvoj osobnog i kulturnog identiteta

Cilj projekta

Uključiti učenike u istraživanje vlastite baštine i time pobuditi zanimanje i osjećaj odgovornosti prema kulturnom identitetu svoga zavičaja. Razvijati svijest o važnosti građanskog djelovanja kroz mogućnost donošenja prijedloga u rješavanju problema te poticati učenike na suradnju s lokalnom zajednicom.

Škola

OŠ Antuna Mihanovića, Lijepe naše 41, Klanjec

Telefon/telefaks: 049 550332

E-adresa: os-klanjec-001@skole.t-com.hr

Voditeljica projekta

prof. Jadranka Husnjak

Učenicima

Broj učenika u projektnoj skupini: 13

Antonio Glas, 6. r., Filip Husnjak, 6. r., Maja Kolar, 6. r., Barbara Novak, 6. r., Tamara Vučak, 6. r., Emilija Brglez, 7. r., Dijana Gašpar, 7. r., Tamara Harapin, 7. r., Jurica Hrbud, 7. r., Lucija Jelušić, 7. r., Iva Lulačević, 7. r., Matija Sraga, 7. r., Andrea Zgorelec, 7. r.

Učenicima koji će predstavljati projekt na Smotri

Maja Kolar, Filip Husnjak, Tamara Vučak, Barbara Novak, Antonio Glas, Jurica Hrbud

Opis projekta

Izbor i istraživanje projekta

Živimo u mjestu koje često posjećuju turisti, pa smo odlučili doznati što ih dovodi u Klanjec i kakve dojmove odnose iz njega. U tu svrhu sastavili smo anketu koju smo proveli među grupom turista boraveći s njima tijekom njihova posjeta Klanjcu. Doznali smo da su preporuke za posjet Klanjcu

dobili od prijatelja i da znaju za Galeriju Antuna Augustinčića. Na kraju njihova boravka doznali smo da ih najviše impresionira što je Klanjec malo mjesto, ali s bogatom kulturnom baštinom. Htjeli bi o njemu više doznati jer su razgledali samo Franjevački samostan i Galeriju Antuna Augustinčića.

Stoga smo odlučili istražiti arhitekturu stare klanječke povijesne jezgre u svrhu turističke ponude. Iz literature smo doznali da su Klanjec već u 19. stoljeću posjećivali izletnici koji su ga opisivali kao gostoljubivo, uredno i lijepo mjesto sa skladnim kućama. Posjetili smo Gruntovnicu u Klanjcu i doznali koje su građevine zaštićeni kulturni spomenici. Na internetu smo, osim opisa Klanjca kao romantičnog kulturno-povijesnog središta zapadnoga Hrvatskog zagorja, naišli na Projekt razvoja turizma na području Grada Klanjca 2006-2010. Iz Projekta smo doznali da je prezentacija kulturne baštine jedan od prioriteta na kojima treba graditi svoj identitet te da je klanječka gradska jezgra registrirano kulturno dobro.

Da bismo istražili građevine, nakon proučavanja urbanističkog plana povijesne jezgre Klanjca, sastavili smo svoj protokol opisivanja zgrada.

Moguća rješenja problema

Podijeljeni u 4 skupine analizirali smo prikupljeni materijal. Svaka je skupina predložila moguće rješenje.

Najbolji pristup rješavanju problema

Nakon zajedničke rasprave skupine su se dogovorile da je najbolje rješenje postavljanje posebnih ploča na pojedine građevine jer za realizaciju te ideje već postoji plan u spomenutom Projektu razvoja turizma Grada Klanjca s određenim izvorom financiranja i nositeljem programa.

Plan djelovanja

Od Konzervatorskog odjela u Krapini tražiti savjet oko uvjeta za postavljanje ploča.

Razgovarati s predstavnikom Turističke zajednice grada Klanjca kao nositeljem programa postavljanja ploča i izvorom financiranja te predstavili našu ideju.

Sastaviti tekst za zgrade prema našem odabiru.

Za potrebe stranih turista prevesti taj tekst na engleski i njemački jezik.

Na temelju našeg istraživanja izraditi PowerPoint-prezentaciju projekta

da bismo lakše i djelotvornije mogli upoznati stanovnike Grada Klanjca i predstavnike lokalne vlasti s našom idejom.

Raditi na tome da se naša ideja uvrsti u projekt označavanja pojedinih građevina u povijesnoj jezgri Klanjca koji bi trebao realizirati Grad Klanjec i Turistička zajednica grada.

Ostvareni rezultati

Plan djelovanja većinom je ostvaren. Sada nam predstoji da putem prezentacija i medija s našom idejom upoznamo stanovnike Klanjca i zainteresiramo predstavnike lokalne vlasti.

Projekt je bio predstavljen
gradonačelniku, 2. ožujka 2009.

5. Torbica koje se (ne) stidim

Tematsko područje projekta

Kulturna baština, kulturne vrijednosti i stvaralaštvo, razvoj identitetne i interkulturene kompetencije

Cilj projekta

Upoznati, spoznati i naučiti njegovati vrijednosti zavičajno-nacionalne kulturne baštine – etnolumjetnost, naučiti vrednovati ručni rad drugih ljudi, učenika i svoj rad, znati javno predstaviti vlastito stvaralaštvo, aktivno sudjelovati na očuvanju i zaštiti kulturno-povijesne baštine

Škola

OŠ Žrnovnica, Hrvatskih velikana 41, 21251 Žrnovnica

Telefon: 021 472 022

Voditeljica projekta

Učiteljica razredne nastave Ankica Dobrović

Učenice

Filomena Markovina, Antonia Milas, Karla Lovrić, Meri Lovrić, Dora Vlajić (6.b)

Opis projekta

Izbor problema

Prepoznavanje problema kroz vlastito iskustvo. Nakon čitanja priče Nade Iveljić *Vunena torbica*, o jednoj djevojčici koja se odriče bakine poklonjene ručno tkane vunene torbice i naziva je starom krpenjačom kojom se ne želi sramotiti u Njemačkoj gdje živi, a druga djevojčica Hilda s ljetovanja na Jadranu donijela je takvu torbicu s ponosom je nosi, postavila sam pitanje učenicima: Što biste vi učinili s torbicom? Nakon toga nastali su problemi jer učenici nisu mogli pojmiti o kakvoj se torbici radi, kako ona izgleda, kako se izrađuje, što to znači tkati... Zašto? Zaboravljamo (li) vrijednosti kulturne baštine?! Stidimo (li) je se?!

Istraživanje problema

Ni u razgovoru s ostalim učenicima (putem ankete), s užom i širom rodbinom (intervjuom), prijateljima i poznanicima nismo baš bili oduševljeni ponudnim odgovorima na naša pitanja. Uglavnom znaju malo ili nimalo, a neki se i stide. Znači, postoji opravdan strah od gubitka vlastitog identiteta. Pregledavajući prijedlog Nacionalnog kurikulumu i uvažavajući prava djeteta na porijeklo, nacionalni identitet, odlučili smo djelovati.

Moguća rješenja problema

- Upoznavanje s institucijama, muzejima, zavičajnim društvima i udrugama građana koje mogu pomoći u upoznavanju s tradicijom naših predaka
- Pripremiti školsku izložbu
- Aktivno se uključiti u očuvanje, zaštitu tradicije
- Upoznati se s ručnim radom, tkanjem, organizirati vlastitu radionicu

Najbolji pristup rješenju problema

Organizirati radionicu u koju će se uključiti što više učenika koji će sami izraditi vlastitu torbicu: formira se grupa od 5 učenika koji će odraditi glavni dio, a ostali dio posla obaviti će zajedno s ostalim učenicima škole.

Plan djelovanja

Dogovaraju aktivnosti prema prostornim, vremenskim, financijskim mogućnostima, prikupljaju u suradnji s roditeljima, bakama, poznanicima i lokalnom zajednicom vunene torbice za školsku izložbu, pripremaju i planiraju radionicu s potrebnim materijalom, izrađuju dokumentacijsku mapu, portfelj, pripremaju prezentaciju i prezentiraju projekt

Predstavljanje plana akcije široj zajednici

Upoznaju učenike pomoću plakata-poziva za radionicu, stvaraju pozitivno motivirajuće ozračje usmenom predajom, uključuju roditelje, lokalnu zajednicu, kontaktiraju i dogovaraju se sa zamjenicom ravnateljice, stručnom službom, učiteljicama.

Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema

Učenicima, roditeljima, učiteljima u školskom atriju, na Stručnom skupu za demokratsko građanstvo, u medijima, u tisku (Slobodna Dalmacija, rubrika *Mali odmor*).

Ostvareni rezultati

Učenici su prepoznali problem gubitka, zaborava tradicijskih vrijednosti, razvijali su komunikacijske, socijalne vještine, vještine ručnog, praktičnog rada i vlastite kreativnosti, osjećali su se korisno i ispunjeno jer su vlastita znanja, vještine i umijeća prenijeli ostalim učenicima, utjecali su na promjenu svijesti, na promišljanje o vlastitim tradicijskim vrijednostima bez stida, pokazali su da mogu, hoće i znaju djelovati, stvarati i s ponosom izlagati svoje vlastite uratke.

6. Objavili smo fornettima rat

Tematsko područje rada

Ljudska prava i odgovornosti, razvijanje komunikacijskih kompetencija u svrhu rješavanja problema iz svog okruženja

Cilj projekta

Upoznati važnost zdrave prehrane, spoznati potrebu aktivnog očuvanja osobnog zdravlja, istražiti pravne norme i standarde iz domene prehrane; osvijestiti potrebu aktivnog djelovanja u svom okruženju na planu educiranja i kreiranja boljih rješenja; javno predstaviti kreativna rješenja u okviru lokalne zajednice

Škola

OŠ Bol Split, Hrvatskih iseljenika 10
Telefon/telefaks: 021 533 672; 021 537 907
E-adresa: os-split-003@skole.t-com.hr

Voditeljica projekta

dipl. uč. Blanka Ljubenković

Učenci

Broj učenika u projektnoj skupini: 5
Ana Čubelić 5. r., Kati Kezić 5. r., Lina Kuzmanić 5. r., Ivana Krstulović 5. r., Anamarija Bilić 5. r.

Opis projekta

Izbor problema

Na satima grupe za demokratski odgoj učenici su pregledavali nove materijale prikupljene u svojim mapama istraživanja.

Odlučili su istraživati veliko područje: hrana, posljedice loše prehrane, problem svjetske preraspodjele hrane, bolesti zbog loših prehrambenih navika (psihogene, metaboličke, organske), potrošačko društvo i gubitak poštovanja prema hrani kao životnoj potrebi, kontrola hrane, prehrana u školi, tzv. generacija brze prehrane.

Budući da su uočili da su dosta raspršili svoje interese, odlučili su odabrati

problem koji im je blizak, vidljiv, a na njega mogu djelovati. Provođenjem analize metodom stabla odluke (*decision-tree*) odabrali su problem prehrane u školi gdje postoji samo prodavaonica fornetta u atriju škole i nezinu dvorištu.

Istraživanje problema

Učenici su započeli s proučavanjem zakona i propisa vezanih uz problem, povezali su se e-poštom s mnogim udrugama, a najviše s udrugom Dalmatinski potrošač, zatim sa Zavodom za javno zdravstvo i roditeljima koji su ponudili suradnju. Istražili su sve dostupne izvore znanja i slagali ih u dokumentacijsku mapu.

Moguća rješenja problema

Projektna skupina planirala je aktivnosti za četiri grupe: djelovanje na cjelokupno školsko okruženje u smislu poticanja sličnih projekata u školi, intervju s ravnateljem i dogovor o organiziranju zdrave prehrane u školi, izrada plakata i letka koji bi prezentirali u školi, provođenje ankete na uzorku od 70 do 100 učenika u cilju određivanja strategije rješavanja problema.

Najbolji pristup rješenju problema

Demokratsku raspravu izveli smo sastankom "šest mislećih šešira" i odabrali najuspješnije rješenje – organizirati čitanje peticije za zatvaranje prodaje nezdrave hrane u školi i dogovor da se u novoj školskoj godini omogućiti zdrava prehrana u suradnji s Vijećem roditelja i učenika.

Plan djelovanja

Akcija koja je uslijedila izazvala je i malo napetosti u školi jer su još neuobičajene ovakve organizirane aktivnosti koje za cilj imaju kritiku neodgovarajuće školske prakse. O problemu se logikom integracijskog kurikulumu progovorilo i na satima kemije, prirode, biologije.

Akcija je predstavljena u školi na Razrednom vijeću, roditeljima, ravnatelju, na internetskom forumu, obaviještene su udruge dopisima, izrađivao se portfelj i dokumentacijska mapa.

Ostvareni rezultati

Drago nam je što je zahvaljujući projektu velik broj učenika dobio mogućnost da se aktivno uključi u promicanje zdrave prehrane kao načina

očuvanja zdravlja. Postigli su samopotvrđivanje time što su uspjeli unijeti pozitivne promjene u svojoj sredini, a škola će vjerojatno i nadalje zadržati ovaj projekt u školskom kurikulumu s velikim mogućnostima da preraste u natjecateljsku smotru. Učenici su usvojili znanja i vještine iz demokratskih prava, a velik dio javnosti upoznat je s njihovim aktivnostima.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen učenicima, roditeljima na roditeljskim sastancima, na Stručnom skupu za demokratsko građanstvo, u Zavodu za javno zdravstvo, a bit će predstavljen i na Danu škole 10. listopada. Ravnatelj je predstavio prijedlog provođenja edukacije o zdravoj prehrani u školama, također njezino uvođenje u škole, Savezu dijabetičkih društava te predao nacrt projekta MZOŠ-u radi njegova financiranja.

7. Gdje je odgovornost vlasnika kućnih ljubimaca

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Cilj projekta

Upoznavanje i senzibiliziranje građana Trsata i šire javnosti o opasnostima koje proizlaze iz neadekvatne brige o kućnim ljubimcima. Ovaj problem je zdravstveni, ekološki i estetski.

Škola

OŠ "Trsat", S. Krautzeka 23, Rijeka

Telefon/telefaks: 051217 206, 051 400 576; 051 215 775

E-adresa: osnovna.skola.trsat@ri.t-com.hr

Voditeljica projekta

Đurđica Novak-Žagar

Učenici

Natali Bilandžija. 7.b, Nives Petrović, 7.b, Stela Krstičević, 7.b, Vana Maras 7.a

Opis projekta

Izbor problema

Zainteresirali smo se za ovaj problem jer je Trsat jedno od najpoznatijih turističkih odredišta u Hrvatskoj. Kao takvo, trebalo biti čisto, ali na igralištima gdje se djeca igraju ljudi dovode pse, ne čiste za njima, puštaju ih s lanca, ne stavljaju im brnjice i svaki dan imamo prilike to vidjeti. Bilo je i više napada pasa na djecu.

Tijekom istraživanja učenika naše škole u školskom je dvorištu, u popodnevnim satima, napao pas koji se sam šetao Trsatom.

Jednu je djevojčicu u trsatskom parku ugrizao pas, na što je vlasnik samo rekao: "Nisam ja kriv što ga je ona mamila hranom.", a djevojčica je samo jela jabuku.

Istraživanje problema

O ovom smo problemu razgovarali:

- s ravnateljicom naše škole Sonjom Damašek-Padjen te smo saznali da je bilo slučajeva dovođenja pasa na školsko dvorište, što se najčešće događalo tijekom praznika ili vikendom, ali se događalo i to da su psi došli za djecom, uzimali im marendu i ulazili u školu.
- s pedagoginjom naše škole Jadrankom Perković-Sušanj. Pedagoginja je također potvrdila da psi dolaze na školsko igralište te da *je postojao znak zabrane za pse i da je srušen*.
- s odgajateljicom Gordanom Pavičić-Petrović iz vrtića “Galeb”. Rekla nam je da psi dolaze i bez vlasnika na njihovo igralište, a ako i dođu s vlasnicima, oni ne čiste za njima već ih puštaju bez uzice.

Internetskim pretraživanjem pronašli smo i podatke o zaraznim bolestima koje se prenose s pasa i mačaka na ljude kao npr. bjesnoća, dermatološke bolesti (dermatofitoza, a to je neugodna gljivična bolest), crijevne bolesti (ehinokokoza)...

Istraživanja su pokazala da su neki parkovi tijekom cijele godine puni jajašaca glista i parazita koji su opasni za ljudsko zdravlje.

Školska doktorica Jasna Burić-Modričin potvrdila nam je dobivene informacije s interneta te govorila o mogućnosti zaraze bjesnoćom i inficiranja rana, a bila je i svjedokom zaraza glistama i trakavicom.

Sljedeći korak u našem istraživanju bilo je anketiranje naših roditelja. Anketa je provedena na uzorku od 112 roditelja i dobili smo zanimljive rezultate.

Moguća rješenja problema

Od anketiranih roditelja dobili smo zanimljiva mišljenja poput:

- u svakom kvartu mora biti jedan redar
- potrebno je više komunalnih redara
- potrebno je kažnjavati prijestupnike
- potrebno je upoznati ljude sa Zakonom o životinjama
- organizirati tečajeve za vlasnike kućnih ljubimaca
- potrebno je oglašavanje brojeva kome se možemo obratiti glede problema
- porez na kućne ljubimce

Iz razgovora s ravnateljicom, pedagoginjom i liječnicom saznali smo da se svi sugovornici slažu oko jednoga, a to je da građani nisu dovoljno upoznati sa Zakonom, da ne shvaćaju dovoljno opasnosti koje prijete zbog takva ponašanja te da je nužna edukacija i osvješćivanje građana o problemu.

Proučili smo Zakon o životinjama, Zakon o veterinarstvu, Zakon o komunalnom gospodarstvu i Odluku o registraciji i držanju pasa iz koje smo doznali da je između ostalog zabranjeno voditi pse na sportska i školska igrališta, dječje vrtiće, na zelene površine kao što su cvijetnjaci, parkovi i šetališta te da novčana kazna za prekršitelje iznosi od 1000 do 2000 kn.

Stoga smo razgovarali s djelatnicima riječkog komunalnog poduzeća “Čistoća” i doznali sljedeće:

- premali je broj komunalnih redara
- komunalni redar zadužen za područje Trsata ima u svojoj nadležnosti i područje Strmice, Vojaka, Krimeje, dijela gradskog Korza i gradsku tržnicu
- ima i svoje radno vrijeme i mnoštvo drugih poslova
- ljudi ga ne shvaćaju ozbiljno, prijete mu i vrijeđaju ga, ne daju mu osobne podatke osim ako nije u pratnji policijskog djelatnika
- građani koji dojavu neki prekršaj ne žele ostaviti osobne podatke
- koševci s vrećicama za čišćenje okoliša svakodnevno pune s 50 komada, ali ih djeca najčešće koriste za igru i pobacaju

Uvidjeli smo da Zakon postoji, ali se ne provodi u praksi te smo razmatrali neka druga moguća rješenja:

1. Zelene površine za pse

Postoje ideje upućene Uredu za urbanizam Grada Rijeke o projektiranju zelenih površina koje bi bile namijenjene isključivo za potrebe kućnih ljubimaca.

Naše mišljenje:

To je dugoročni projekt koji zahtijeva velike promjene u Urbanističkom planu, a postavlja se i pitanje ima li toliko zelenih površina na raspolaganju da bi svi vlasnici kućnih ljubimaca bili zadovoljni.

2. Kamere u parkovima

Mogle bi se postaviti nadzorne kamere koje bi nadzirale gradske parkove, trgove, škole i dječje vrtiće.

Naše mišljenje:

Kamere bi se devastirale, a osim toga to je preskup projekt i u sadašnjem vremenu krize i besparice to nije realno.

3. Razvijanje svijesti građana i naplaćivanje kazni

Građani se boje velikih novčanih kazni, ali problem je što se one ne naplaćuju. Zaključili smo: Uz provođenje Zakona potrebno i edukativno djelovati na svijest vlasnika kućnih ljubimaca, informirati o opasnostima zagađenih parkova i školskih igrališta u kojima se djeca igraju i opasnostima od ugriza pasa.

Informacije se trebaju prenositi putem televizije, tiska, plakata i dijeljenjem letaka. Potrebno je organizirati predavanja liječnika o mogućim bolestima.

Građane treba osvijestiti o ljepšem i zdravijem okolišu, o međusobnom razumijevanju i uvažavanju svačijih potreba.

Naša je grupa mišljenja da je ova politika izvediva u praksi i da mi učenici možemo aktivno djelovati.

Najbolji pristup rješenju problema – politika koju je razred predložio

Nakon što smo proučili neke od politika koje bi mogle riješiti naš problem, odlučili smo se za politiku razvijanja svijesti građana i naplaćivanje kazni. Odlučili smo djelovati kao grupa učenika na razini vlasti i ustanova koje se bave ovim pitanjem te u suradnji s riječkim komunalnim poduzećem "Čistoća d.o.o.", liječnikom opće prakse i lokalnim medijima.

Podržavanjem ove politike želimo osvijestiti vlasnike kućnih ljubimaca i educirati građane o opasnostima koje proistječu iz slobodnog kretanja kućnih ljubimaca po površinama predviđenim za igru djece. Ova naša politika ide u prilog novoj viziji Republike Hrvatske u skladu sa zakonima Europske Unije.

Prednosti naše politike

Doprinijelo bi se zdravijem i mirnijem okruženju za djecu. Bilo bi manje kožnih, crijevnih bolesti, straha i emocionalnih problema. Imali bismo čišći okoliš, riješilo bi se pitanje školskog dvorišta u kojem se u popodnevnom satima slobodno šetaju psi.

Nedostaci naše politike

Nemogućnost izravnog djelovanja na svjetonazor pojedinca.

Temelji izabrane politike

Našu politiku temeljimo na Ustavu Republike Hrvatske, čl. 69. koji kaže: Svatko ima pravo na zdrav život. Država osigurava uvjete za zdrav okoliš. Svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobito skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

Čl. 38 svima se jamči sloboda mišljenja i izražavanja, čl. 64. dužnost je svih da štite djecu i nemoćne osobe.

U prilog ove naše politike ide i zalaganje liječnika da se educiraju ljudi u pogledu bolesti koje prenose kućni ljubimci, opasnosti od ugriza psa i sl.

Razine vlasti za provođenje naše politike

Kako bismo ovu politiku ostvarili potrebno je pridobiti sve osobe koje se zalažu za zdravije i sretnije okruženje u kojem živimo.

Ostvarenje je moguće u suradnji sa školom, komunalnim poduzećem i zdravstvom.

Plan djelovanja

Temeljem svih naših aktivnosti zaključili smo da su za rješavanje problema zainteresirani svi koji se bave čistim okolišem, zdravim životom i odgojem mladih te da ćemo kod predlaganja akcijskog plana naići na podršku. Stoga smo napravili plan.

1. U školi

- a) Mjere na razini škole: Upoznati s planom: ravnateljicu, Učiteljsko vijeće, Vijeće roditelja i Vijeće učenika
- b) Na razini odjela: Organizirati roditeljske sastanke s predavačem iz zdravstvene struke (predavanje o bolestima i opasnostima od ugriza psa), organizirati predavanje s komunalnim redarom (telefonski brojevi na koje građani mogu zvati, prijave prekršitelja, kazne za nepoštivanje Zakona), organizirati dijeljenje vrećica i letaka, izraditi plakat na temu "čisti i zdravi okoliš", izabrati članove za odbor koji će voditi akciju.
- c) Na razini pojedinca: Podijeliti zaduženja učenicima i ustanoviti pravila kojih se učenici moraju pridržavati

2. Informiranje i poticanje interesa javnosti
 - upoznati medije (radio i dnevni tisak) s problemom da bi se informirala i senzibilizirala javnost
 - pisati pisma osobama iz javnog i gospodarskog života (Mjesni odbor Trsat, Poglavarstvo Grada Rijeke i Ured za urbanizam)
3. Politika
 - pridobiti zadužena tijela u gradskoj vlasti
 - tražiti ponovno postavljanje znaka zabrane za pse na školsko dvorište
4. Civilne i neformalne interesne inicijative
 - privatne (potražiti sponzore)
 - potražiti pomoć od udruge “Prijatelji životinja”

8. Hranimo se zdravo – živimo zdravo!

Tematsko područje

Projekt građanin

Cilj projekta

Usvajanje zdravih prehrambenih navika kod učenika

Škola

OŠ Vežica, Rijeka, Kvaternikova 49 Rijeka

Telefon/telefaks: 051 453868; 051 455 680

E-adresa: os-vezica@ri.t-com.hr

Voditeljica projekta

Gordana Frol

Učenci koji će predstavljati projekt na Smotri

Domagoj Mičetić, 7.a, Hana Avdović, 7.a, Iva Jurković, 7.a, Zrinka Trope, 7.a,

Dora Palčevski, 8.a, Doriana Tijan, 8.c

Opis projekta

Izbor problema

Za proučavanje prehrambenih navika učenika naše škole odlučili smo se jer smo uočili da se neki učenici nezdravo hrane, a neki čak ništa ne jedu za marendu.

Istraživanje problema

Proveli smo anketu koja je pokazala da samo 57% učenika naše škole redovito doručkuje. O tome koliko je važan jutarnji obrok, istražili smo na web-stranicama, razgovarali smo liječnicima te doznali da je doručak najvažniji obrok u danu. Ispitali smo kako se hrane djeca u vrtiću da bismo vidjeli kako navike iz djetinjstva mogu utjecati na stvaranje stavova o hrani. Koliko je problem prisutan u medijima doznali smo od novinarke, a razgovarali smo i s ljudima iz zajednice koji se bave odgojem i obrazovanjem učenika.

Oblikovanje mogućih rješenja problema

Učenici su oblikovali tri politike kojima je moguće riješiti problem prehrane učenika:

1. Edukacija roditelja i učenika

Edukacija roditelja i djece pridonijela bi jačanju svijesti o važnosti prehrane. U prilog tome ide i naša anketa koja je pokazala da 12% ispitanih roditelja smatra da se njihovo dijete ne hrani zdravo, dok ih je 19% odgovorilo da ne zna hrani li se njihovo dijete zdravo. Doznali smo da su u nastavnom planu i programu u osnovnoj školi iz predmeta priroda i društvo, biologija ugrađeni sadržaji koji promiču zdrav način prehrane, ali bi trebalo uključiti i roditelje u edukaciju jer se prehrambene navike stječu i u obitelji.

Ovu politiku podržali bi svi u zajednici jer su svi zainteresirani da se djeca zdravo hrane.

Nedostatak je taj što se većina roditelja neće odazvati na radionice jer su se i dosada u našoj školi održavala predavanja i radionice koje su bile slabo posjećene.

2. Cjelodnevna nastava

Kada smo proučavali rješenje problema ovom politikom, doznali smo da je cjelodnevnu nastavu moguće organizirati u onim školama koje imaju dovoljno prostora i rade u jednoj smjeni. Važnost ovog programa odavno je poznata riječkom školstvu, ali samo za učenike mlađih razreda. Mišljenja smo da je to moguće uvesti postupno kako bi u konačnici škola postala mjesto gdje će se učenici osjećati sretno i u kojoj bi stjecali pravilne prehrambene navike.

3. Svakom djetetu topli obrok u školi

Doznali smo da 45% učenika naše škole tijekom dana ima samo jedan kuhani obrok. Na internetu smo istražili kako je ova naša politika riješena u američkim i europskim školama.

Njihova bismo iskustva mogli koristiti za način financiranja jer je upravo novac nedostatak ove naše politike.

Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Podržali smo politiku *Svakom učeniku topli obrok u školi*. Prednosti su ove politike velike jer u razdoblju školovanja učenici stječu znanja i usvajaju

navike koje će kasnije koristiti u životu. Kao prednost istaknuli bismo i mogućnost korištenja lokalnih proizvođača hrane i poticanje poduzetništva. U ovo doba recesije bilo bi to dobro rješenje da se kupuju hrvatski proizvodi. Nedostatak je naše politike povećan izdatak u proračunu lokalne uprave ili roditelja. Mogli bismo naići i na protivljenje proizvođača brze hrane, slatkiša i pića jer bi to za njih značilo gubitak potrošača/kupaca. Našu politiku temeljili bismo na 24. članku Konvencije o pravima djeteta, Državnom pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja prema kojem je svaka škola dužna osigurati prehranu za svoje učenike. Ministarstvo zdravstva i Hrvatski zavod za javno zdravstvo izradili bi dokument "Hrvatska prehrambena politika" kojemu je i cilj unapređenje kvalitete prehrane. Sve su naše aktivnosti u skladu s Ustavom Republike Hrvatske. U provođenje ove naše politike trebale bi se uključiti sve razine vlasti, od lokalne do državne, jer je svima u interesu da se učenici zdravo hrane.

Plan djelovanja

Kako bi se usvojila naša politika (*Svakom djetetu topli obrok u školi*), svoje ćemo aktivnosti započeti na školskoj razini. Napisat ćemo ciljeve i zadatke naše politike, izabrati odbor koji će voditi akciju te podijeliti zaduženja. O našim aktivnostima upoznat ćemo ravnateljicu škole, Učiteljsko vijeće i Vijeće roditelja. Na satima razrednika upoznat ćemo učenike o važnosti zdrave prehrane za razvoj djeteta. Naše početne aktivnosti nadahnule su učenike 3.a razreda koji su izradili slikovnicu o zdravoj hrani. Pisat ćemo ministru znanosti, obrazovanja i športa te ministru zdravstva kako bismo ih upoznali s našim planom. Informirat ćemo javnost o našim aktivnostima putem lokalnog tiska i televizije. Potražiti ćemo pomoć civilnih udruga koje imaju iskustva u radu s djecom da bismo mogli koristiti njihova iskustva. U konačnici tražit ćemo donošenje novog zakona koji bi obvezao škole o obveznom posluživanju toplog obroka. Kako se zakoni donose u Saboru, pozvat ćemo saborske zastupnike iz Rijeke te organizirati tribinu.

Ostvareni rezultati

Učenici su razmjenjivali iskustva o problemu. Slobodno su izražavali svoje stavove i uvjerenja. Razgovarali su o problemu s ljudima u zajednici. Prema

demokratskom načelu odlučivanja glasovanjem su se odlučili za problem koji će proučavati. Prikupljali su podatke iz raznih izvora informacija. Proveli su ankete. Razvili su socijalne vještine te vrijednosti koje promiču ljudska i građanska prava. Posjetili su druge osnovne škole i vrtić. Razgovarali su s liječnicima. Nakon prikupljenih informacija i izbora najboljeg pristupa za rješenje problema izradili su portfelj i mapu. Ovdje su učenici pokazali kreativne sposobnosti koje su stekli na ostalim predmetima. Izradili su grafikone, ispravno napisali predloške i sl. Potaknuli su i ostale učenike škole da se zainteresiraju za rješenje problema.

Projekt je bio predstavljen

Projekt je predstavljen na 1. županijskoj smotri projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo u OŠ Vežica u Rijeci, 31. ožujka 2009.

9. Miroljubivo rješavanje sukoba – medijacija u školi

Tematsko područje projekta

Zaštita od nasilja, posredovanje u sukobu

Škola

OŠ "Đuro Ester", Trg slobode 5, Koprivnica

Telefon: 048 622 433

E-adresa: os-gjuro-ester-koprivnica@skole.hr

Voditeljica projekta

Pedagoginja Jasna Relja

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 30

Jurica Vitković, Tea Đurkan, Matej Mlinarić, Mia Capek, Nikolina Nemeč, Tara Vukmirić, Stjepan Habdija, Matea Puž, Dijana Popijač, Lora Cvitić, Filip Žigolić, Karlo Doboš, Iva Pejak, Marija Fabijanec, Patricija Prlog, Bruno Peričić, Sandra Edut, Borna Alvir, Lucija Sović, Lucija Čehok, Tamara Šaban, Kristina Poljak, Tino Hmelina, Anamarija Strnad, Monika Tkalčec, Marko Borojević, Petra Brgles, Tamara Guslov, Silvija Matočec, Morena Guslov.

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Tea Đurkan, 7.a, Marija Fabijanec, 7.a, Petra Brgles, 7.a, Lora Cvitić, 7.b, Mia Capek, 7.e, Nikolina Nemeč, 7.b

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

UNICEF-ova smo "Škola bez nasilja" i upitnikom smo utvrdili da smo često u sukobima: djevojčice više u verbalnim sukobima, a dječaci više u fizičkim sukobima. Odlučili smo da želimo pomoći u razrješavanju sukoba među našim vršnjacima/učenicima. Zakon o osnovnom školstvu ističe kako svi učenici imaju pravo i obavezu da ostvaruju svoje školovanje u uvjetima međusobne suradnje, poštovanja i uvažavanja i mi smo željeli doprinijeti stvaranju uvjeta u kojima će naša škola biti sigurna i sretna sredina.

Sukladno tome i Ustav RH ističe da svaki građanin ima pravo osjećati se sigurno u svojoj sredini.

Moguća rješenja problema

1. naučiti kako posredovati u sukobima putem programa medijacije
2. upoznati učenike putem predavanja o vrstama sukoba i nasilja
3. upoznati učenike na satu razrednog odjela o Pravilniku o unutarnjem redu škole

Najbolji pristup problemu

Učenici su podržali program medijacije u kojem će sami naučiti kako oni kao vršnjaci pomagači mogu posredovati u sukobu i biti miritelji među stranama u sukobu.

Plan djelovanja

1. Upoznali smo razrednike i ravnatelja škole o komunikacijskoj vještini medijacije
2. Formirali smo grupe od predstavnika svih razreda naše škole (predmetna nastava) koje smo nazvali "Spajalice", a u kojima smo učili kako vršiti medijaciju ili miriti strane u sukobu
3. Upoznali smo roditelje s programom u kojem ćemo učiti medijaciju
Predstavili smo program na regionalnom sastanku UNICEF-ovih školama u Molvama
4. Širili smo program, tj. ostvarili smo suradnju s drugom UNICEF-ovom školom – OŠ Molve – i predstavili njihovim učenicima naš program medijacije
5. Predstavili smo projekt u našem školskom listu i listu za roditelje.

Ostvareni rezultati

Naučili smo koliko je komunikacija važna u životu čovjeka, kako valja slušati drugu osobu, kako parafrazirati, kako razumjeti osjećaje i potrebe druge strane. Razvili smo socijalne vještine pregovaranja, mirenja i suradnje.

Putem igre uloga izvježbali smo četiri faze medijacije: 1. predstavljanje i utvrđivanje pravila ponašanja u medijaciji, 2. utvrđivanje problema, 3. predlaganje mogućih rješenja problema, 4. dogovor o izvršenju. O svemu naučenom izradili smo plakate i pripremili mapu. Rad se odvijao u suradničkom i veselom okruženju. Sudjelovali smo u mirenju naših vršnjaka

koji su željeli sudjelovati u tom procesu, jer je on dobrovoljan. Bili smo i edukatori jer smo naša iskustva prenijeli učenicima druge škole.

Projekt je bio predstavljen

Na regionalnom sastanku mreže UNICEF-ovih škola u Molvama, učenicima Osnovne škole Molve.

10. Prihvatimo razlike

Tematsko područje projekta

Prava djeteta – projekt građanin

Škola

OŠ “Đuro Ester”, Trg slobode 5, Koprivnica

Telefon/telefaks: 048 622 433; 048 625 842

E-adresa: os-gjuro-ester-koprivnica@skole.hr

Voditeljica projekta

prof. Mišela Lokotar

Učenici

Broj učenika koji su sudjelovali u izradi projekta: 26

Dominik Bakša, Sanjin Balaško, Helena Bolić, Karlo Cmrk, Tihana Djedović,

Marin Đurđa, Ivon Fabijanec, Simona Galić, Slađana Glatki, Katarina

Gregurec, Kristina Henezi, Ana Jambrović, Ivana Korošec, Josip Kovačević,

Mateo Martinaga, Christian Milenkovski, Kristina Pavešić, Slavica Petric,

Ivana Strnad, Valentino Subotičanec, Danijela Šaban, Tin Šandl, Dino Šipuš,

Paul Treščec, Jelena Vurovec, Ivana Kapitanović

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri (4 + 2 rezerve)

Tin Šandl, Karlo Cmrk, Mateo Martinaga, Simona Galić, Ana Jambrović,

Kristina Pavešić

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Između predloženih tema o nasilju u našoj školi, o prehrani u školskoj kuhinji, zanemarimo razlike, o čistoći i urednosti škole, o dolasku u srednju školu, slobodnim aktivnostima, pravilnom učenju i praćenje nastave, učenici su se odlučili za temu zanemarivanja razlike između djece s invaliditetom i zdrave djece. Učenici su željeli vidjeti kako će se njihovi prijatelji koji su otišli u školu za djecu s posebnim potrebama snaći u srednjoj školi, hoće li biti prihvaćeni kao i oni, hoće li imati ista prava kao i svi učenici kako bi već sada mogli povezati srednje škole sa školom za djecu s posebnim potrebama

i olakšati im bezbolniji prijelaz iz jedne u drugu školu. Problem je uočen na satima razrednog odjela prilikom razgovora o osobama s invaliditetom.

Problem smo istraživali proučavajući zakone Republike Hrvatske, Deklaraciju o pravima djeteta, Zakon o srednjem školstvu (“Narodne novine”, broj 19/92, 26/93, 27/93, 50/95, 59/01, 114/01, 69/03 – pročišćeni tekst i 81/05), knjige, časopise, internetske izvore.

Moguća rješenja problema

Raspravljajući o problemu učenici su predložili moguća rješenja.

Integracija djece s invaliditetom u redovnu osnovnu školu. Održavanje zajedničkog dijela nastave. Zajednički izleti.

Sazivanje roditeljskih sastanaka u svrhu rješavanja problema – upoznavanje roditelja s problemom, njihovo mišljenje, razgovor i rješenje.

Susret s profesorima srednje škole, stručnim službama te povezivanje ravnatelja srednje škole i škole “Podravsko sunce”.

Razgovor s roditeljima i njihovo uključivanje u rješavanje problema.

Navodeći jake i slabe strane svakog rješenja, dogovorili smo najbolji pristup za rješavanje našeg problema.

Najbolji pristup rješenju problema

Razgovor sa stručnjacima (defektologom, psihologom i socijalnim pedagogom) i odgovornim osobama u lokalnoj samoupravi i gradu Koprivnici da bi se što bolje upoznali sa svim stranama našeg problema. Razgovarali smo s defektologinjom srednje škole o najčešćim problemima integracije ovih učenika u takvu veliku školu. Organizirali smo roditeljski sastanak na kojem smo roditelje upoznali s problematikom.

Plan djelovanja

Nakon izbora problema krenuli smo u realizaciju. Učenici su prikupljali različite materijale (novine, fotografije, knjige o djeci s invaliditetom, članke s interneta, samostalno su pisali o svojim doživljajima o susretima s takvom djecom, o svojoj brizi za takvu djecu). Pozvali smo u goste Veljku Bogdanović Jazbec, profesoricu tehničke kulture u “Podravskom suncu” koja nam je govorila o načinu rada, problemima i željama svojih učenika.

Napravili smo anketu među učenicima osmih razreda OŠ “Đuro Ester” da bismo saznali njihovo mišljenje i stav prema osobama s invaliditetom,

posjetili smo profesore srednje škole s kojima smo ujedno i odradili intervju o načinu i pristupu rada s osobama s invaliditetom.

Osmislili smo zajedničku nastavu u kojoj su svi učenici na jednak i ravnopravan način sudjelovali. Naučili smo u radionicama u “Podravskom suncu” kako tu djecu krivo nazivamo (osobe s posebnim potrebama) jer svi mi imamo iste potrebe.

Upoznali smo potencijalnog razrednika dolazeće generacije osoba s invaliditetom te profesore koji će raditi u tom razrednom odjelu. Organizirali smo zajednički sat upoznavanja profesora srednje škole s učenicima osmih razreda “Podravskog sunca”.

Ostvareni rezultati

Ravnatelj srednje škole poslat će stručnu službu u školu djece s posebnim potrebama koji će pripremiti plan zajedničkog djelovanja. Organizirat će se zajednički izleti djece osmih razreda OŠ “Đuro Ester” i djece s posebnim potrebama. Profesori djece s posebnim potrebama bit će upoznati s planom rada u srednjoj školi i naći će se na zajedničkim druženjima da bi izmijenili iskustva o toj djeci. Razrednica učenika osmih razreda “Podravskog sunca” potrudit će se da što češće dolazi u posjet tim učenicima tijekom prvih tjedana njihova školovanja u novoj srednjoškolskoj sredini.

Projekt je bio predstavljen

Vijeću učitelja OŠ “Đuro Ester”, roditeljima 8.d razreda, učenicima osmih razreda OŠ “Đuro Ester”, profesorima srednje škole, profesorima Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju “Podravsko sunce”, Koprivnica, veljača, ožujak 2009.

11. “Bu!!! – Baci upaljač!!!”

Tematsko područje projekta

Umijeće komuniciranja i rješavanja osobnih i društvenih problema

Škola

OŠ “Antun Nemčić Gostovinski”, Školska ulica 5, Koprivnica

Telefon/telefaks: 048 622 172

E-adresa: osang-kc@kc.htnet.hr

Voditelji projekta

prof. socijalni pedagog Franka Ružić, kontakt policajac Željko Šostarić

Učenici

Broj učenika koji su sudjelovali u izradi projekta: 28

Viktor Golec, Lana Kudelić, Dominik Glavina, Martina Lončarić, Sara Stoček, Nina Sabolić, Petra Gajski, Mia Šimunić, Kristina Petrović, Luka Sinjeri, Marko Puž, Paula Gadanec, Matija Kopljarević, Petar Marjanović, Ines Botko, Alma Terzić, Matea Vresk, Anamaria Androlić, Diana Tomić, Marta Pošta, Marko Šambula, Jelena Markota, Antonio Arač, Antun Toni Laškaj, Ante Ambrošić, Ivan Šambula, Anja Fabijan, Emil Jakupić

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri (4+2 rezerve)

Nina Sabolić, Ena Čulić, Dominik Glavina, Antun Toni Laškaj, Anamaria Androlić, Petra Gajski

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Nakon prošlogodišnjeg provedenog projekta i dalje je postojala potreba za postizanjem istih ciljeva, ali na drugačiji način. U razgovoru s učenicima

primijećeno je da u školi postoji sve manji broj učenika koji eksperimentiraju s pušenjem cigareta. Da bi saznali više o njihovim iskustvima, učenici su odlučili provesti anonimnu anketu. Anketom su detaljnije istražili problem pušenja mladih. Rezultati ankete ukazali su i na neke društvene probleme koje će tijekom projekta pokušati riješiti. Kao najveći problem u zajednici prepoznali smo to što mladi s nenavršenih 18 godina uspijevaju u dućanima kupiti duhanske proizvode. Nadalje, ponavlja se problem pušenja roditelja koji svojim ponašanjem pružaju loš primjer mladima.

Ovim projektom pokušali bismo učenicima sedmih i osmih razreda razviti zdravije navike, povećati znanje o štetnosti pušenja i promijeniti neprimjerena ponašanja na javnim mjestima, u školi i školskom okruženju.

Moguća rješenja problema

Dobrovoljnim prijavljivanjem dobili smo motivirane učenike koji su zainteresirani za rješavanje opisanih problema. Učenici su podijeljeni u četiri grupe. Svaka je grupa sama predložila temu odnosno problem koji će istraživati. Najvećim dijelom podatke će tražiti na internetu i u dnevnim novinama. Dio njih informacije će potražiti u zakonskim okvirima o zabrani pušenja. Pritom će se najviše osvrnuti na aktualnu temu o zabrani pušenja na javnim mjestima, na iskustva u stranim državama te kako to utječe na mlade. O štetnosti pušenja najviše će naučiti istraživanjem o duhanskoj industriji u Hrvatskoj i svijetu.

Na lokalnu zajednicu pokušat će djelovati tako da će tijekom travnja zajedno s policajcima obići dućane i kioske u okolini centra Koprivnice te zalijepiti informativne letke o štetnosti pušenja. Letke će sami osmisliti, a uz pomoć sponzora izraditi.

31. svibnja – Svjetski dan nepušenja. Planirana je akcija na Zrinskom trgu gdje će informativne letke dijeliti građanima te ih na taj način podsjetiti na štetne učinke pušenja.

U praćenje projekta uključit će se razne školske družine: web-družina, fotografija, filmska družina, novinarska skupina, ekopovjerenstvo.

Najbolji pristup rješenju problema

Učenici će sami tražiti informacije tako što će pretraživati internet, čitati literaturu, pratiti televiziju i novine. Tako će samostalno saznati i naučiti

na koji način pušenje šteti zdravlju. Plan je da im se ne prezentiraju već gotovi rezultati i podaci, već da sami, vlastitim aktivnim uključanjem, saznaju sve o pušenju. Svojim aktivnim uključivanjem spoznali bi sve negativne strane pušenja te na taj način promijenili svoja vlastita ponašanja i stavove. Sakupljene ćemo materijale na sastancima pregledavati i razgovarati o njima. Od sakupljenih materijala izradit ćemo plakate te letke koje ćemo podijeliti drugim učenicima u školi i građanima. Vršnjačkim bi savjetovanjem učenici svojim prijateljima pokušali ukazati na probleme te ih na taj način usmjeriti ka konstruktivnijim sadržajima.

Plan djelovanja

Razdoblje	Sudjeluju	Zadaci
Veljača	Gordana Gazdić-Buhanec, Franka Ružić, Željko Šostarić, učenici sedmih i osmih razreda, školske družine	<ul style="list-style-type: none"> – suradnja policije i škole te planiranje projekta – predstavljanje projekta učenicima sedmih i osmih razreda (25. veljače 2009. – Hrvatski dan nepušenja) – motiviranje učenika – ovisno o broju prijavljenih učenika grupirati ih i dogovoriti sastanke – sastanci se održavaju tijekom cijelog projekta, a vode ih koordinatori projekta – redovito usmjeravati i podržavati učenike u prikupljanju materijala za projekt (cijelo vrijeme)
Ožujak	Franka Ružić, Željko Šostarić, učenici sedmih i osmih razreda, školske družine, roditelji, suradnici	<ul style="list-style-type: none"> – dogovoriti suradnju s drugim grupama učenika iste škole koji bi dokumentirali sva zbivanja (fotografija, filmska družina, novinarska skupina, web-družina, ekopovjerenstvo) – provođenje anonimne ankete – priprema materijala i izrada plakata
Travanj	Franka Ružić, Željko Šostarić, učenici sedmih i osmih razreda, školske družine	<ul style="list-style-type: none"> – učenici i policija upozorili bi sve okolne prodavaonice i kioske da ne prodaju duhanske proizvode djeci – održavanje tjednih sastanaka – uključivanje roditelja u projekt
Svibanj	Franka Ružić, Željko Šostarić, učenici sedmih i osmih razreda,	<ul style="list-style-type: none"> – izrada letaka za građane – vršnjačko savjetovanje – predstavljanje projekta u školi (31. svibnja 2009. – Svjetski dan nepušenja) – predstavljanje projekta na Zrinskom trgu u Koprivnici

Realizacija projekta posebno se prati te se unose sve promjene. Ova će akcija biti i evaluirana putem evaluacijskih listića.

Ostvareni rezultati

Projekt je započeo početkom veljače i odvija se do kraja svibnja 2008. g. Do sada je ostvareno predstavljanje projekta na školskoj razini. Uključeni učenici ispunili su anonimnu anketu o problemu vezanom za ovu temu te smo na taj način dobili uvid u njihova iskustva i razmišljanja

Projekt je bio predstavljen

Na Učiteljskom vijeću (ožujak 2009. godine), u razrednim odjelima 7. i 8. razreda (veljača 2009. godine)

12. Anoreksija

Tematsko područje projekta

Umijeće komuniciranja i rješavanja osobnih i društvenih problema

Cilj projekta

Spasimo li jedan život, spasili smo svijet. Nastojat ćemo senzibilizirati okolinu za postojeći problem.

Škola

Osnovna škola Podmurvice, Podmurvice 6, 51000 Rijeka

Telefon/tefeks: 051 676 177; 051 678 177

E-adresa: os-podmurvice@ri.t-com.hr, sonja.d@mail.inet.hr

Voditeljica projekta

Sonja Dragičević

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 16

Ana Kilvain, Iva Kilvain, Leo Šamanić, Matija Pribanić, Leon Mangić, Jan Stanković, Marko Babić, 8. r.; Anja Pirich, 7. r.; Mia Jančić, Marko Pahljina, Lovre Šušić, Maša Palčić, Andrea Nežić, Emma Superina, Martina Sudac, Karla Tomljanović, 5. r.

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Ana Kilvain, Iva Kilvain, Leo Šamanić, Anja Pirich, Matija Pribanić, Leon Mangić

Opis projekta:

Uočavanje javne politike u našoj zajednici

U grupi se raspravljalo o problemima koji su opterećuju zajednicu.

Problem je ovisnosti sveprisutan: alkohol, pušenje, ovisnost o računalima. Koliko internet utječe na djecu pokazuje i činjenica da se mnogo govori o problemima prehrane (anoreksija, bulimija, pretilost).

Odabir problema za istraživanje u razredu

Grupa se složila da bi projekt o anoreksiji bio učinkovit kod djece školske dobi (osnovna škola), kad počinje izbjegavanje hrane zbog izgleda i krive slike o sebi.

Prikupljanje podataka o problemu koji će razred istraživati

Učenici su podijeljeni u manje skupine koje prikupljaju podatke koristeći: knjige, časopise, internet, razgovore, proučavanje zakona i propisa

Izrada razrednog portfelja

Razred se opredjeljuje na kojem će panou raditi:

a) Anoreksija

Proučavajući probleme u prehrani koji dovodi do anoreksije kod žena, grupa je došla i do drugih oblika poremećaja u prehrani: manoreksija (muška anoreksija), bigoreksija (muskularna anoreksija), drankoreksija (jelo zamijenjeno pićem), ortoreksija (jede se hrana s minimalnim kalorijama).

b) Moguća rješenja problema – alternativna

U razradi teme uočeno je da se anoreksičari dijele na one koji se namjerno izgladnjuju i na one koji žive u siromašnom dijelu svijeta i nemaju dovoljno hrane.

Veliku ulogu kod mladih imaju slavne osobe koje svojom izrazito mršavom pojavom predstavljaju idol.

Prijedlog alternativne politike:

- mediji mogu i popratiti emisije o anoreksičarima
- predložimo otvaranje udruga (u Rijeci)
- tražimo posebne odjele u bolnicama (izvan psihijatrijskih odjela)
- savjetovaništa za mlade (psihološka pomoć)
- pisanje letaka s dijagramom smrtnosti (upozorenje)
- doručak – najbitniji obrok u danu
- stvaranje grupe na *facebooku*

c) Akcijski plan

U akcijski plan uvrštene su različite aktivnosti: prezentiranje projekta učenicima (Učeničko vijeće), roditeljima na roditeljskim sastancima, učiteljima na Učiteljskom vijeću.

Planiraju se i razgovori s osobama koje imaju uvid u prehranu djece, od kuharice do liječnika školske medicine.

Kontaktirat će se i stručne službe: psiholog, socijalni pedagog, ravnateljica.

Planira se tražiti od HRT-a da ponovi emisiju o anoreksiji ili da tu temu uvrsti u program. Od Novog lista (prilog Školski list) tražit će da više pišu o anoreksiji.

d) Postignuća

Planirano je uspješno i ostvareno. Učenici su upoznati s projektom i nisu ostali ravnodušni na izgled anoreksičnih osoba.

Učenik naše škole uspio se “izvući” u zadnji čas na nagovor ravnateljice koja ga je uputila u bolnicu (uz privolu roditelja koji nisu uspjeli navesti sina na liječenje).

Drugi primjer izliječene anoreksične osobe, sada ima 26 godina, vrlo je učinkovit jer je to dokaz da se može izliječiti – sportom, razgovorima s prijateljima i vlastitom voljom.

Projekt je predstavljen

Učeničkom vijeću

Učiteljskom vijeću

Na satima razredne zajednice (5, 6, 7. i 8. r.)

Posjet internetskoj stranici – *facebook* – 270 članova do 1. travnja 2009.

Školskom odboru

Poziv medijima: HRT (emisija *Latinice* ili neka druga emisija)

Novom listu (“Školski list”)

Predstavljanje portfelja

Usmeno predstavljanje svake grupe što su radili i koristili pri izradi portfelja.

Osvrt na iskustvo učenja

U raspravi nakon izrade portfelja i njezine prezentacije učenici su se osvrnuli na naučeno. Rado su sudjelovali u projektu i sa zanimanjem proučavali internetske stranice, tražili u knjigama i časopisima sve što je vezano uz temu.

Razvijali su vještinu govora i svakim danom bili sve sigurniji da je tema ozbiljna i da njezinom razradom mogu potaknuti bar jedno dijete da ne postane anoreksično. U grupi sigurno nitko neće postati.

Želja im je bila ostvariti moto: Spasimo li jedan život, spasili smo svijet!

Projekti – srednje škole

1. Otvorimo oči – imenujmo nasilje!

Tematsko područje

Ljudska prava i demokratsko građanstvo

Cilj projekta

Osvijestiti mlade da neprepoznavanjem i prešućivanjem nasilja kao najekstremnijeg oblika neprihvatljivog ponašanja ne pomažemo ni žrtvi ni počinitelju

Škola

Šumarska i drvodjeljska škola Karlovac, Vatrogasna cesta 5, 47000 Karlovac

Telefon/telefaks: 047 609 599; 047 611 175

E-adresa: mirnaklc@gmail.com

Voditeljice projekta

dipl. politolog Nevenka Bončić, prof. pedagogije Mirna Korkut

Učenicima

Igor Acketa, Darko Marković, Nermin Muminović, Alen Softić, Ines Pavlović, Matea Rataić

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

U okviru ovog koraka prikazali smo da su u društvu prisutni različiti oblici nasilničkih ponašanja. Ukazali smo na važnost razlikovanja pojmova roda i spola te prisutnost neravnopravnosti u društvu kao posljedice rodnih uloga dodijeljenih tijekom procesa odgoja i obrazovanja. Uočili smo da se ovaj problem nalazi svakodnevno u medijima, a da je prisutan i u našoj lokalnoj sredini pokazala je anketa provedena među učenicima i građanima. Podaci dobiveni anketom osvijestili su nam potrebu aktivnijeg bavljenja tom problematikom.

Moguća rješenja problema

U ovom smo koraku proučili zakonsku podlogu, uvidjeli što zajednica čini od državne razine, pravnog i zakonodavnog sustava, djelovanja nevladinih udruga i organizacija do uloge crkve i medija. Istaknuli smo prednosti i

nedostatke postojećih politika te utvrdili stvarno stanje u našem društvu koje se očituje neravnopravnošću u udžbenicima, neravnopravnim položajem žena u društvu, ograničenim sudjelovanjem u donošenju odluka...

Na kraju ovog koraka zaključili smo da osiguranjem rodne ravnopravnosti možemo spriječiti rodno uvjetovano nasilje.

Najbolji pristup rješenju problema

Naša je odabrana politika prije svega edukacija svih dobnih skupina, posebice mlade populacije kao rizične i najranjivije, ali i poboljšanje pravnog i zakonodavnog sustava. Naglasak je stavljen na odgoj i obrazovanje za ljudska prava i rodnu ravnopravnost te na osvještavanje neravnopravne podjele moći u društvu koja proizlazi upravo iz rodno dodijeljenih uloga. Posebno je istaknuta odgovornost države i uloga škole. Odgovornost države vidimo u odobravanju udžbenika i definiranju nastavnih programa koji još uvijek nažalost potiču rodnu neravnopravnost. Budući da država kroz školski sustav ima zadatak osigurati prijenos društveno poželjnih znanja, škola postaje najvažniji instrument za definiranje rodnih uloga u društvu i obitelji bez predrasuda i stereotipa.

Prikazane su i prednosti i nedostaci odabrane politike te sažetak o ustavnosti kojim smo potvrdili da je naša odabrana politika u skladu s temeljnim slobodama i pravima čovjeka i građana, što je propisano Ustavom Republike Hrvatske.

Plan djelovanja

U planu djelovanja krenuli smo od imperativa današnjice – cjeloživotnog učenja.

U edukaciji smatramo da naglasak treba staviti na učenje i razvijanje životnih vještina koje su osnovni uvjet za snalaženje u novim situacijama te pravilno donošenje odluka. Uputili smo pisma Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa RH te Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti RH kojima želimo skrenuti pozornost na neravnopravan položaj žena, njihovu marginalizaciju i u ekonomskim i društvenim i političkim procesima. Stoga naglašavamo važnost osuvremenjivanja udžbeničkih sadržaja u cilju izjednačavanja pozicije, uloga i osobina žena i muškaraca kao i važnost ispravaka jezičnih nepravilnosti

prisutnih u postojećem diskriminacijskom modelu rodnih uloga.

Proveli smo i kampanju protiv nasilja pod motom “Imaš 100% pravo na nenasilje” u kojoj smo transparentima, plakatima, scenskim prikazom, prezentacijom projekta “Nasilje u adolescentskim vezama” i brojnim drugim aktivnostima ukazali da se jedino tolerancijom i odgovornošću možemo boriti protiv nasilja. Snimili smo i kratki film “Kad dečki utihnu” i kazališnu predstavu “Život nije bajka” kojima smo sudjelovali u državnoj kampanji “Šutnja nije zlato” u organizaciji CESI-a.

U planu akcije podržani smo od institucija vlasti u našoj lokalnoj sredini.

Sažetak

- Osvijestimo da nasilje vrijeđa ljudsko dostojanstvo!
- Borimo se protiv stereotipa i predrasuda o ulozi žene u društvu!
- Nasilje nema opravdanja!
- Nitko ne zaslužuje biti zlostavljan!
- Tišina štiti zlostavljača, a ne pomaže žrtvi!
- Nitko ne zaslužuje biti zlostavljan!
- Svi smo odgovorni za zaustavljanje nasilja!

Predstavljanje projekta

- Ovogodišnji projekt obuhvaća različite aktivnosti koje su sve redom bile predstavljene u lokalnoj sredini.
- Učenici su kampanjom pod nazivom “Imaš 100% pravo na nenasilje” te scenskim prikazom uputili poruke nenasilja.
- U Knjižnici za mlade predstavljen je projekt nasilja u adolescentskim vezama te su kroz sportske susrete promovirane ideje tolerancije i odgovornosti za sprečavanje nasilja.
- Naši su učenici u formi kratkog igranog filma i kazališne predstave progovorili o različitim oblicima nasilja, tretirana su dva različita oblika nasilja, nasilje u adolescentskim vezama i obiteljsko nasilje.
- Svi oblici našeg projekta bit će objedinjeni i sustavno prezentirani učeničkoj populaciji različite dobi te roditeljima na roditeljskim sastancima, a u cilju planirane edukacije predviđene projektom.

2. Prikupljanje PET ambalaže

Tematsko područje

Zaštita okoliša skup je odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj sprječavanje opasnosti za okoliš, sprječavanje nastanka šteta i/ili onečišćavanja okoliša, smanjivanje i/ili otklanjanje šteta nanesenih okolišu te povrat okoliša u stanje prije nastanka štete

Cilj projekta

Istražiti način postupanja odbačenom pet ambalažom.

Škola

Elektrostrojarska škola, Hallerova aleja 5, 42000 Varaždin

Telefon/telefaks: 042 313 491; 042 311 626

E-adresa: ess@vz.t-com.hr

Voditelj projekta

dipl. politolog Nenad Kos

Učenici

Iva Solarević, Mario Kramaci, Alen Špikić, Luka Bogdanić

Istražili smo...

- U našoj školi postoje uređaji s osvježavajućim napitcima iz kojih svakodnevno mnogi učenici kupuju piće
- Nakon ispijanja tog pića rijetki su oni koji prazne bočice odnose sa sobom
- Uglavnom te bočice završavaju u košu za smeće
- Svaki put kada bacimo bočicu, bacili smo 50 lipa koje možemo dobiti u trgovini
- Zbog toga treba reagirati i organizirati prikupljanje praznih

- bočica u školi tako da i mi učenici počnemo pravilno razmišljati i ponašati se na način dobrog gospodarstva
- Organiziranim prikupljanjem bočica u svojoj školi mogli bismo i mi zaraditi
 - Sredstva koja bi se tim putem prikupila nikako ne bi bila beznačajna
 - No, da vidimo kako je čovjek sazrijevao kroz povijest u gospodarenju otpadom (prvenstveno plastikom)

Uradili smo...

- Kada se ljudski rod susreće s problemom otpada, koristi se recikliranjem
- Već na samu početku razlikovalo se odvojeno prikupljanje otpada
- Na primjer, u seljačkim obiteljima biootpad se uredno kompostira i koristi za gnojivo
- U 19. stoljeću ljudi se prvi put susreću s problemom viška otpada
- Postaje jasno da se problem otpada treba sustavno rješavati – nastaju gradski sustavi za zbrinjavanje
- Dolazi do epidemija zaraznih bolesti
 - grade se spalionice za otpad koji se ne može korisno upotrijebiti
- 1904. izgrađena je prva spalionica otpada u Hrvatskoj, a 1905. puštena u promet
- Nažalost, ugašena je dolaskom Prvog i Drugog svjetskog rata
- Poslije rata dolazi do velike potrebe za reciklažom. Njemačka reciklira čak neke dijelove strojeva zbog nedostatka sirovina
- U drugoj polovici 20. stoljeća dolazi do 2. industrijske revolucije – sirovine postaju jeftinije
- Zbog manje cijene i veće dostupnosti proizvoda široj masi sve nakon upotrebe postaje otpad

- No, taj se pristup pokazao pogrešnim – čak i priroda proizvodi otpad, ali ga uspješno energetski i materijalno reciklira
- Reciklaža nije samo materijalno recikliranje, u svijetu se sve više prihvaća i energetsko recikliranje
- Moderna reciklaža zasniva se na kombiniranom materijalno-energetskom recikliranju
- Energetsko se temelji na toplinskoj obradi, a ostaci se moraju uspješno materijalno reciklirati
- Idealan način rješavanja otpada bio bi odvojeno prikupljanje, no znamo da to u većini slučajeva nije tako jer je uvijek lakše prikupiti otpad bez razvrstavanja

- Vlada Republike Hrvatske odredila je da se od početka 2006. godine obavezno prikuplja plastična ambalaža uz naknadu od 50 lipa po komadu. Prikupljanje i isplata vrši se na prodajnim mjestima većim od 200 četvornih metara
- Ovo može biti poticaj i nama da učinimo nešto, zaradimo i budemo korisni
- Imajmo uvijek na umu da je plastika iskoristiva otpadna tvar
- Prema stručnoj definiciji plastični su materijali čvrste organske tvari koje se dobivaju iz nafte, zemnog plina i ugljena postupkom prerade u vezivanju s vodikom, kisikom, dušikom i sumporom
- Na taj način sintetskim postupcima polimerizacije, polikondenzacije i poliadicije nastaju makromolekule koje već prema potrebi i području primjene imaju različita svojstva
- Povećanom primjenom plastike povećala se i masa plastičnog otpada

- Prosječno u masi urbanog kućnog otpada plastike ima otprilike 8%, međutim zbog male nasipne gustoće plastika ima volumni udjel kućnog otpada više od 30%
- Zato plastični otpad, pogotovo plastična ambalaža, zauzima velik odlagališni prostor i uzrokuje brzo popunjavanje postojećih odlagališta otpada
- Neodgovornim bacanjem plastike vidljivo se i dugotrajno onečišćuje i nagrđuje okoliš
- Za to nije kriva plastika, već čovjek i njegovo ponašanje
- Kao da to nije dovoljno, sami sebi zagađujemo najveće prirodno bogatstvo – *pitku vodu*

Osnovni načini recikliranja plastičnog otpada:

- **materijalno** – taljenjem (regranuliranjem) iz otpadne plastike proizvode se novi oblici
- **energijsko** – spaljivanjem ili suspaljivanjem potpuno se osigurava energijsko iskorištavanje plastičnog otpada
- **kemijsko** – omogućuje razgradnju plastičnog otpada i proizvodnju novih kemijskih i petrokemijskih proizvoda

- Postoje postupci kojima se reciklira i izmiješana plastika
- Tako se intruzijom miješana plastika usitnjava i zatim tali te preša u željene oblike
- Na taj se način proizvode predmeti nešto niže kvalitete, npr. plastični cestovni odbojnici, ploče za izradu zaštite zidova od buke, klupe i slično
- Za odvojeno prikupljanje plastičnog otpada predviđene su žute posude ili spremnici
- Na tim spremnicima mora biti obavezno označeno koja se vrsta plastike može odložiti

Međunarodne oznake za vrstu plastike:	
	PET Polietilentereftalat
	PE-HD Polietilen visoke gustoće
	PVC Polivinilklorid
	PE-LD Polietilen niske gustoće
	PP Polipropilen
	PS Polistiren
	Ostali višeslojni materijali

- **PET ambalaža** odvojeno se prikuplja u posebnim spremnicima postavljenim na javnim mjestima, u blizini trgovina, u reciklažnim dvorištima i “zelenim otocima”. PET ambalaža prepoznaje se prema slovima PET i oznaci “1” odnosno “01”. PET ambalaža najčešće se koristi za izradu boca za osvježavajuće napitke, mineralnu vodu, jestivo ulje, pivo, a u posljednje vrijeme sve više i za pakiranje prehrambenih proizvoda, kozmetičkih preparata i alkoholnih pića
- **PE folije i boce** odvojeno se prikupljaju u reciklažnim dvorištima i u nekim trgovinama. Od polietilena su izrađene sve vrste folija, kašete, nosiljke za boce, kutije za voće, boce za razna ulja, antifriz i sl. Prije odlaganja PE ambalažu treba u potpunosti isprazniti
- **PS – pjenasti poliester**, poznat pod komercijalnim nazivom okipor

- i stiropor, odvojeno se prikuplja u reciklažnim dvorištima. Pjenasti polistiren koristi se za zvučnu i toplinsku izolaciju te za pakiranje tehničkih uređaja. Prije odlaganja treba ga osloboditi od drugih vrsta otpada i ljepljivih traka
- PVC koristi se za izradu suvremene građevinske stolarije (prozore i vrata). Odvojeno se može prikupljati u reciklažnim dvorištima
- Plastični otpad može se razvrstavati i naknadno iz mješovitog kućnog otpada
- Dakle, možemo zaključiti da se plastični otpad može ponovo iskoristiti
- Svakodnevno u školi tijekom odmora učenici kupuju osvježavajuće napitke pakirane u PET ambalažu koju nakon ispijanja bacaju u koševе za smeće
- Osim boca mogu se vraćati kanistri veličine do tri litre, staklena bespovratna ambalaža i limenke
- Takve boce moraju biti zapremnine od najmanje 0,25 l
- Tako prikupljene boce treba nekamo i odvoziti
- U Hrvatskoj za sada postoji samo jedno mjesto gdje se prikuplja takva ambalaža
- To je u mjestu Podrute u općini Novi Marof. Privatno poduzeće “BBS” tamo je otvorilo svoju tvrtku koja prikuplja ambalažu iz cijele Hrvatske i odvozi je u inozemstvo na daljnju preradu jer kod nas nažalost još nitko nije prepoznao mogućnost zarade i takvom vrstom posla
- Ovako izgleda lokacija u Podrutama gdje se još uvijek na otvorenom skladište prikupljene boce iz cijele Hrvatske
- To već iritira stanovništvo jer odlagalište zaudara, privlači miševе i štakore
- Hitno treba sagraditi objekte u kojima će se taj otpad tlačiti i otpremati u inozemstvo

Predlažemo...

- Svaki put kada bacimo bočicu, bacili smo 50 lipa koje možemo dobiti u trgovini
- Organiziranim prikupljanjem odbačenih bočica u svojoj školi i mi ćemo zaraditi
- Ako pretpostavimo da dnevno 5 učenika iz jednog razreda popije sok i tako

odbaci 5 bočica, a znamo da je na školi 35 razreda, dolazimo do sljedeće računice: $5 \times 35 = 175$ boca dnevno

- Ako za svaku bocu dobijemo 50 lipa, tada svaki dan možemo prikupiti: $175 \times 50 \text{ lipa} = 87,50$ kuna dnevno
- Ako znamo da godišnje u školi provedemo 180 dana, proizlazi: $180 \times 87,50 = 15.750,00$ kuna godišnje
- Za taj iznos mogla bi se kupiti barem tri računala ili platiti maturlna putovanja za 10 učenika slabijeg materijalnog stanja
- Zato smo se organizirali i iskoristili ono što nam je nadohvat ruke. Bolje da boce unovčimo mi učenici, nego netko drugi

Mi smo uradili...

- Kod naše škole nalazi se PRES kontejner koji nam služi da bismo izbjegli neugodne mirise, sabili otpad i spriječili odlaganje smeća iz susjednih kuća

- Kupili smo kontejner za odlaganje boca i u prvom mjesecu skupili oko 1000 boca
- Organizirali smo da ovlaštena tvrtka odvozi boce
- U sklopu maturlne radnje izrađujemo brojač za boce, koji će biti pričvršćen na kontejner, tako da u svakom trenutku znamo koliko je boca u njemu

- Na vijeću učenika dogovorili smo da dobiveni novac upotrijebimo za plaćanje maturalne večere, doniramo humanitarnim udrugama, iskoristimo za organizaciju koncerata i sl.

Ostvareni rezultati

Prvo mjesto na županijskom natjecanju

Projekt je bio predstavljen

Na županijskom natjecanju Kviz *Lijepa naša*.

Projekt je također predstavljen tajniku Županije Mladenu Gregurašu, koji će se zauzeti da se takav projekt provede u svim školama Županije.

Literatura kojom smo se služili:

- “Paradoksi reciklaže u Republici Hrvatskoj”, dr. sc. Zlatko Milanović dipl. ing, Zdravko Vac dipl. ing., Rina Nujić dipl. iur., Marija Novosel dipl. ing. “ZGOS d.o.o.” Zeleni trg 3, Zagreb; mr. sc. dr. Sanja Radović “Čistoća d.o.o.”, Radnička cesta 82, Zagreb; Rad je objavljen na VII. Međunarodnom simpoziju gospodarenja otpadom održanom u Zagrebu od 13. do 15. studenog 2002. pod pokroviteljstvom Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja Republike Hrvatske
- “Otpad nije smeće”, Zlatko Milanović, Sanja Radović, Vinko Vučić

3. Poznati Oroslavčani – naša kulturna baština

Tematsko područje projekta

Pravo na kulturni identitet, samoostvarenje i poduzetništvo

Cilj projekta

Predstaviti poznate osobe iz lokalne zajednice kao stvaraoce kulturne baštine

Škola

SŠ Oroslavje, Lj. Gaja 1, 49 243 Oroslavje
Telefon/telefaks: 049 588 740; 049 588741
E-adresa: anaknezevichesky@yahoo.com

Voditeljice projekta

prof. Renata Čandrlić, prof. Ana Knežević-Hesky

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 9
Tea Tuda, 3. r., Marta Pielić, 3. r., Marina Knežević, 3. r., Sandra Bartol, 3. r., Barbara Ozimec, 4. r., Andreja Mustać, 3. r., Ana Marija Kapusta, 3. r., Kristina Gospočić, 3. r., Iva Tuda, 1. r.

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Sandra Bartol, Marina Knežević, Iva Tuda, Andreja Mustać, Marta Pielić, Kristina Gospočić

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Duži niz godina sudjelujemo u Projektu građanin s različitim temama, ali do sada se nismo dotakli kulturne baštine te smo jednoglasno odlučili da bi ove godine projekt radili baš na tom području. Kad razmišljamo o kulturnoj baštini, gotovo uvijek se sjetimo vrijednosti materijalne kulture, rjeđe pojedinaca koji nam mogu biti uzor, koji nam obogaćuju svakodnevni život. Najčešće ti pojedinci zasluženo mjesto dobiju u kronikama lokalne zajednice, a vrlo često kada više nisu među nama. Željeli smo promijeniti dosadašnju praksu i odlučili smo se osvrnuti oko sebe, uočiti tko to živi

i radi među nama, tko stvara baštinu na koju smo ponosni. Proveli smo istraživanje među građanima Oroslavja da bismo došli do podataka o tome koga oni prepoznaju kao poznate sugrađane, što o njima misle i kakvu im ulogu pridaju. Proučili smo Ustav RH, Konvenciju o pravima djeteta da bismo bolje upoznali svoje pravo na porijeklo, na samoostvarenje i poduzetništvo kao sposobnost opredmećivanja svojih ideja. Proučavanjem i bavljenjem kulturnom baštinom čuvamo svoje vrijednosti, gradimo svoj identitet.

Moguća rješenja problema

Alternativne politike koje smo uočili bile su sljedeće:

1. Napraviti i izdati brošuru o poznatim Oroslavčanima
2. Medijskim putem promovirati poznate sugrađane, njihovu osobnost i rad
3. Organizirati “Večer poznatih Oroslavčana”

Naša politika

Kao najbolji pristup izabrali smo organiziranje “Večeri poznatih Oroslavčana”. Čini nam se da osobni kontakt s osobama koje smo prepoznali kao dio naše kulturne baštine može obogatiti i poznate i njihove sugrađane. Cilj nam je večer učiniti tradicijom.

Plan djelovanja

- Provođenje istraživanja među stanovnicima Oroslavja o poznatim sugrađanima
- Provođenje intervjua s poznatim sugrađanima
- Izrada promidžbenog materijala
- Priprema “Večeri poznatih Oroslavčana”
- Suradnja s medijima i Gradskim poglavarstvom

Ostvareni rezultati

Plan je djelovanja djelomično realiziran, a do kraja školske godine bit će u potpunosti.

Projekt je bio predstavljen

Projekt će biti predstavljen na Nastavničkom vijeću, Vijeću učenika, Vijeću roditelja

4. Kaj v našem življenju

Tematsko področje projekta

Razvoj osobnog i kulturnog identiteta, projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin

Cilj projekta

Potaknuti učenike na promišljanje o vlastitom kulturnom okružju, jeziku, običajima i tradiciji, obnoviti je, promisliti, zapisati i na taj je način sačuvati od zaborava. Potaknuti školu kao instituciju da se i sama aktivno uključi u učeničke aktivnosti te animirati i ostale zainteresirane profesore da doprinesu projektu. Kontaktirati druge skupine i institucije koje se bave sličnim istraživanjima. Sve prikupljene materijale i ostvarene rezultate urediti i na kraju zabilježiti u pisanom obliku kao trajnom načinu čuvanja.

Škola

SŠ Bedekovčina, Lj. Gaja 1, 49 222 Bedekovčina

Telefon: 049 213 514

E-adresa: sskola-bedekovcina@kr.t-com.hr

Voditeljice projekta

prof. Vera Hrvoj, prof. Marta Žiger, prof. Danijela Švigir

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 28

Danijel Delija, Matija Jagar, Vito Lučić, Valentino Lučić, Hrvoje Vuk, Nenad Vagan, Mateja Kralj, Valentina Hajnić, Dajana Kreber, Lucija Lihter, Maja Šćuric, Patrik Jambrošić, Petra Bokor, Petra Petreković

Učenici uključeni u dodatnu nastavu

Vedran Božić, Tomislav Cvetković, Josip Glogoški, Ivan Ivić, Mario Marković, Karlo Mraz, Borna Banjedvorec, Marta Havoj, Nikolina Kapec, Dino Keramica, Mateja Hanžek, Klara Begić, Maja Čmarec, Petra Vrban

Učenici koji će predstavljati projekt na Smotri

Matija Jagar 3. r., Nenad Vagan 3. r., Matea Kralj 3. r., Dajana Kreber 3. r.

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Prije nego su ljudi mjerili vrijeme, prije nego su veliki povijesni događaji prerasli u legendu, počela se stvarati kajkavska kultura. Ona donosi nešto što je ostavilo snažan trag ljudskog stvaralaštva i time posvjedočila svoju neprolaznu vrijednost... Između nekoliko problema koje su učenici istaknuli (ulaz u školu za učenike na prva vrata, garderobni ormarići, organiziranje volontiranja), ove školske godine odlučili smo da će predmet istraživanja biti kajkavski jezik, običaji i tradicija zagorskog kraja. Naime, škola bi u okviru izborne nastave mogla uvesti predmet u kojem bi se istraživale ove teme. Prema informacijama koje imamo Osnovna škola Šenkovec već ima izbornu nastavu o kajkavskom jeziku, a izdali su i Zbornik kajkavske ikavice. Odlučili smo da i mi pokušamo ostvariti nešto slično.

Moguća rješenja problema

Alternativne politike do kojih smo došli:

- aktivnosti usmjeriti samo na jezik, izdati razlikovni rječnik
- uvesti kajkavski kao izborni predmet u našu školu
- proučavati jezik kajkavskog narječja
- proučavati jezik i običaje, ali se povezati i s ostalim skupinama i institucijama
- sve prikupljene materijale i ostvarene rezultate urediti i na kraju zabilježiti u pisanom obliku kao trajnom načinu čuvanja.

Najbolji pristup rješenju problema

Kao najbolji pristup rješenju problema odlučili smo da to bude varijanta u kojoj ćemo se zalagati za uvođenje kajkavskog dijalekta kao izbornog predmeta u školi, pri čemu će se izučavati jezik, proučavati i tražiti riječi koje su se kroz vrijeme izgubile i vezano uz to izraditi razlikovni rječnik. Proučili smo postojeća pravna pravila i javnu politiku (Ustav RH, Zakon o srednjem školstvu) i shvatili da su naše ideje ostvarive. Paralelno s time učenici će u razgovorima sa starijim stanovnicima našeg kraja pokušati obnoviti stare običaje. Također je potrebno uspostaviti suradnju s institucijama koje se bave izučavanjem kajkavskog dijalekta te suradnju s kajkavcima izvan naše domovine.

Plan djelovanja

Ovako zamišljenom rješavanju problema potrebno je pristupiti interdisciplinarno, pa će nam pomoći profesori hrvatskog jezika. Također planiramo:

- organizirati novogodišnju priredbu na kojoj ćemo predstaviti kako se nekada u našim obiteljima slavio Božić
- istražiti kako se slavio Uskrs
- uspostaviti suradnju s Osnovnom školom u Šenkovcu
- uspostaviti suradnju s drugim institucijama koje se bave sličnim istraživanjima
- istražiti koje su poznate osobe našeg kraja – njihov doprinos kulturi, umjetnosti, školstvu, politici, sportu
- pokrenuti radioemisiju o kajkavskom
- uspostaviti suradnju s iseljenim kajkavcima,
- sve sakupljene materijale objaviti.

Ostvareni rezultati

Plan djelovanja do sada je većinom realiziran (kajkavski je uveden kao dodatna nastava, organizirana je tradicionalna proslava Božića, uspostavljena suradnja s Osnovnom školom Ivana Perkovca u Šenkovcu), a s obzirom na to da je projekt zahtjevan, na njemu će se kontinuirano raditi i u budućnosti.

Projekt je predstavljen

Na nastavničkom vijeću, na novogodišnjoj priredbi za profesore, odgojitelje i učenike naše škole i učeničkog doma.

5. Najnovije prijetnje mladima – čuvamo li dovoljno svoje zdravlje?

Tematsko područje projekta

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih; pravo na obrazovanje o zaštiti zdravlja, spolnom odgoju, seksualnosti i spolnim bolestima, odnosno odgovornom ponašanju prema sebi i okolini

Cilj projekta

Senzibilizirati društvo za to da živjeti zdravim životom znači i paziti na spolno zdravlje; educirati mlade na koji način trebaju učiniti sve što mogu da bi zaštitili svoju budućnost

Škola

Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Vukovarska 209, 31000 Osijek

Telefon/telefaks: 031 501 933, 031 495571; 031 505 341

E-adresa: tehnoloska.skola@os.t-com.hr

Voditelji projekta

prof. Jasna Sudarić, prof. Gordana Popović

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 5

Ana-Marija Cikoš, Monika Ivanović, Josipa Marijanović, Ena Tomić (1.a), Donna Vadjla (1.e)

Opis projekta

Uočavanje i definiranje problema

Na osnovi anketa i intervjuva, koje smo proveli u našoj školi, uvjerali smo se da mladi jako malo ili gotovo ništa ne znaju o bolesti raka vrata maternice te prevenciji i cjepivu.

Alternativne politike

Prikupljali smo materijale te proučavali različite pristupe rješavanja problema i naišli na dvojak način pristupanja navedenom: edukacija i cjepivo.

Istraživali smo što se konkretno poduzimalo glede toga u našoj državi i gradu.

Naše rješenje

Budući da smo na osnovi ankete i ostalih izvora zaključili da je potrebno osvijestiti mlade edukativnim putem, odlučili smo se djelovati putem raznih brošura, letaka, plakata te članaka u tisku na lokalnoj razini.

Akcijski plan

Intervju s poznatim osječkim ginekologom te posjet Gradskom poglavarstvu i ostalim mjerodavnim institucijama u našem gradu, promidžba putem raznih medija, a potom sudjelovanje u stručnim i drugim tijelima naše i drugih škola.

Sažetak projekta

Teško je pomisliti da se bolest tako razorna kao što je rak vrata maternice može i nama dogoditi, ali može. Jeste li znali da u Hrvatskoj od raka vrata maternice svaki dan oboli jedna žena, a tjedno umiru dvije? Diljem svijeta svaki dan više od šesto žena umire od raka vrata maternice.

Mladi koji su skloni rizičnom ponašanju, izloženi su opasnosti spolno prenosivih bolesti. Ono što je posebno začuđujuće, ali i zabrinjavajuće, njihova je nedovoljna upućenost u rizik infekcije, neinformiranost o spolnim bolestima i posljedicama te o načinima prevencije i zaštite.

Potaknuti ovakvim razmišljanjima odlučili smo istraživati i rješavati navedeni problem.

Proveli smo ankete koje su nam potvrdile već poznate činjenice, tj. da mladi ljudi malo znaju o zaštiti od raka vrata maternice i drugih bolesti povezanih s HPV-om, a u koje smo se uvjerali razgovarajući s vršnjacima i stručnjacima iz toga područja.

Proučili smo zakone i uputili se mjerodavnima tijelima u našem gradu u cilju istraživanja trenutačne situacije. Posjetom Gradskom poglavarstvu utvrdili smo da grad ima u planu organizirati cijepljenje za učenice sedmih razreda osnovnih škola. Spoznali smo da su mladi o tome slabo informirani i da nam kao najbolje moguće rješenje mogu poslužiti razni edukativno-informativni materijali kojima bismo ih mogli motivirati i poticati na važnost preventijskoga djelovanja.

Projekt je bio predstavljen

U školi, 24. ožujka 2009.

6. Maloljetnička trudnoća

Škola

Ekonomska i upravna škola Osijek, Trg sv. Trojstva 4, 3100 Osijek

Telefon/telefaks: 031 207 104; 031 207 104

E-adresa: ekonomska-skola-osijek@os.t-com.hr

Voditelj projekta

Dalibor Popović

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 28

Katarina Balatinac, učenica 3.b, koordinatorica programa, Nives Verić, 3.a

Opis projekta

Odlučili smo se za ovu temu da bismo što više mladima, tj. maloljetnicama ukazali na jedan od problema sadašnjice. Budući da su samo u našoj školi prošle godine bile četiri maloljetne trudnice, odlučili smo javno progovoriti o tome jer smatramo da je taj problem zapostavljen. U našem projektu ne osuđujemo maloljetne trudnice iako postoje vrlo visoke statistike maloljetnih trudnica, već svojim mogućim rješenjima ukazujemo kako bi se njima moglo pomoći. Smatramo da ovom problemu treba pokloniti više pažnje jer sve više mladih stupa vrlo rano u spolne odnose, što rezultira zapanjujućim brojem maloljetničkih trudnoća. Mislimo da je i neupućenost u moguće posljedice ranog stupanja u spolne odnose jedan od razloga maloljetničkih trudnoća. O tome više govorimo u našem projektu i nudimo više rješenja.

Nasilje među mladima

Naš razred u sklopu nastavnog programa sluša predmet *Ljudska prava*.

U listopadu ove školske godine učenici našeg razreda pripremali su prezentaciju "Deklaracija o pravima čovjeka" u sklopu upoznavanja učenika naše škole o ljudskim pravima. Ta je prezentacija bila uspješna: pobudili smo zanimanje učenika i nešto ih naučiti. Naglasili smo im koja se prava najčešće krše i kojih bi se prava svi trebali pridržavati.

Budući da smo već sudjelovali u izradama sličnih radionica, smotra

projekata Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i **demokratsko građanstvo** jako nas je zainteresirala.

Primijetili smo da se ljudska prava u svijetu i Hrvatskoj konstantno krše. Najviše su nas zaintrigirali članci koje u posljednje vrijeme stalno čitamo: učenik prebio profesora, potukla se dvojica maloljetnika, jedan maloljetnik drugom razbio glavu... Zbog takvih događanja naša tema vezana je uz maloljetničku delinkvenciju – “Nasilje među mladima”.

Proučavajući i prikupljajući potrebne podatke za ovaj projekt, željeli smo pokušati shvatiti što se to zapravo događa u svijetu, zašto se mladi tako ponašaju i što je uzrok tome. Kada to shvatimo, htjeli bismo i drugima pokazati i upoznati ih s događajima svakidašnjice. Želimo reći što zakon kaže o tome i možda naći rješenje za taj problem. Želimo iznijeti svoje mišljenje i želimo da se naš glas jednom čuje, želimo biti ti koji će nekoga nešto naučiti, a ne uvijek biti poučavani. Želimo potaknuti ljude na razmišljanje, da manje primjenjuju nasilje, jer s nasiljem dobivamo samo bol i patnju.

Prezentaciju, počevši od odabira teme, izrade i izlaganja osmislili smo samostalno, mi sami, učenici 3.b razreda, bez ikakve pomoći profesora. Očekujemo da će naša prezentacija biti zanimljiva i poučna.

7. Zaštita okoliša u gradu Đurđevcu

Područje projekta

Zaštita okoliša – problem ekologije najizraženiji problem u našem gradu i njegovoj okolini

Cilj projekta

Akcije čišćenja okoliša u rezervatu “Đurdevački peski”

Škola

Gimnazija Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac, Dr. Ivana Kranjčeva 5, Đurđevac
Telefon/telefaks: 048 812 021; 048 812 021
E-adresa: gimnik@skole.htnet.hr, dvergic@skole.hr, dusanka.vergic@skole.hr

Voditeljica projekta

prof. Dušanka Vergić

Učenicima

Broj učenika koji su sudjelovali u izradi projekta: 10
Marina Balala, Danijel Barberić, Ela Cestar, Mario Matkov, Ana Patačko, Petra Petric, Ana Puhač, Maja Severić, Tomislav Tišljar, Ante Topolčić

Učenicima koji će predstavljati projekt na Smotri:

Marina Balala, Ela Cestar, Ana Patačko, Maja Severić, Tena Blažok, Ante Topolčić

Opis projekta

Naša grupa odlučila se za projekt “Zaštita okoliša u gradu Đurđevcu”.

Nakon dugog i mukotrpnog istraživanja i dokumentiranja okoliša i onečišćenosti istog, zaključili smo da trebamo nešto učiniti na njegovoj sanaciji. Naša tema obuhvatila je zaštitu okoliša u što smo uključili zelene površine, šume, vode, ali i izgled okoline u našem gradu.

Projekt zaštite okoliša izabrali smo jer je problem ekologije najizraženiji problem u našem gradu i njegovoj okolini. Istraživanje smo proveli na reprezentativnom uzorku građana pomoću anketa i raznih intervjua. Proučili smo zakon o zaštiti okoliša i razmotrili njegove prednosti i nedostatke. Kontaktirali smo s osobama iz javnog života, predstavnicima

vlasti te i njih zamolili za mišljenje i ostale savjete pri ostvarivanju našega projekta.

Svaki je član grupe izabrao moguće rješenje problema onečišćenog okoliša. Nakon brojnih rasprava, odlučili smo se za najbolje rješenje i oblikovali javnu politiku koju ćemo predstaviti. Naša politika sastojala se od više segmenata. Najprije smo odlučili razgovarati s predstavnicima nadležnih vlasti i pitati ih za njihovo mišljenje o trenutnom stanju okoliša i planovima sanacije. Zatim smo poradili na podizanju ekološke svijesti građana pomoću raznih prezentacija i predstavljanja projekta. Nakon što smo pokazali da smo savjesni i odgovorni učenici te da nam je stalo do zdravijeg života i čistijeg okoliša, uspjeli smo potaknuti građane da nam se pridruže u raznim aktivnostima čišćenja okoliša. Na kraju smo odlučili predati vlastima plan sanacije divljih odlagališta u našem gradu.

Napravili smo dva javna izlaganja projekta u kojima smo se poslužili našim umijećem govorničtva te dokazali da je svaki pojedinac bitan i može doprinijeti zaštiti okoliša te napraviti bolje mjesto za buduće naraštaje. Pri našem izlaganju koristili smo i moderne medije koje nažalost nismo bili u mogućnosti prikazati u ovom projektu. Prvo izlaganje održali smo 27. lipnja 2008. u našoj školi i prezentirali smo projekt učenicima i profesorima gimnazije Dr. Ivana Kranjčeva u Đurđevcu. Prikazali smo onečišćeni krajolik u našem gradu i moguća rješenja tog problema. Drugo izlaganje održali smo 9. veljače 2009. u Domu kulture u Đurđevcu i ponovili našu prezentaciju te prikazali što se sve promijenilo od naše prve prezentacije.

Bili smo veoma zadovoljni ostvarenim rezultatima. Uspješno smo podigli ekološku svijest građana i ukazali im na probleme onečišćenog okoliša te posljedice koje on ima na njihov život. To smo napravili pomoću javnih prezentacija i izradom informativnih letaka. Napravili smo video uradak o okolišu u našem gradu i okolici te napravili akcije čišćenja okoliša, čupanja korova u rezervatu "Đurđevčki peski" te skupljali stari papir.

Projekt je bio predstavljen

Đurđevac, 9. veljače 2009.

8. Utjecaj medija na mlade – generator nasilja među mladima?

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Cilj projekta

Potaknuti učenike na obogaćivanje znanja, razvijanje vrlina i sposobnosti za stvaranje okruženja u kojem se razvija demokratsko društvo; osvijetliti i upozoriti na problem sve češće pojave nasilja među mladima, koje je djelomično (prema našim istraživanjima) potaknuto i medijskim praćenjem događaja; pronaći uzroke problema nasilja među mladima i načine da se ta eskalacija nasilja smanji

Škola

INOVA – Privatna srednja ekonomska škola s pravom javnosti, 3. Vrbik 10, Zagreb

Razredna odjeljenja: Folnegovićeva 10

Telefon/telefaks: 01 466 2893; 01 466 2894

E-adresa: pses_inova@net.hr

Voditeljica projekta

prof. Tajana Pištelek

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 12

Vanja Sučević, 1. r., Mihaela Majdak, 1. r., Tea Kretić, 1. r., Josipa Kovač, 2. r., Karmela Latinčić, 2. r., Petra Jelčić, 2. r., Sanja Uzelac, 2. r., Viktor Zimmermann, 3. r., Kristina Rep, 3. r., Petra Dvorneković, 3. r., Anja Mršić, 3. r., Iva Šturlan, 3. r.

Opis projekta

- upoznavanje sa svrhom i ciljem projektne nastave i konkretnog projekta
- izbor teme – vezan uz svakodnevne probleme srednjoškolaca
- organizacija timova i razvijanje timskog rada i partnerske suradnje svih članova projekta

- razvoj plana akcije – početak izrade dokumentacijske mape
- istraživački rad – posjeti knjižnicama, medijskim kućama, statističkom zavodu, intervjui...
- izrada portfelja – razvijanje kreativnosti, sustavnosti
- priprema prezentacije
- prezentacija projekta
- evaluacija rada na projektu i postignuća

Sažetak projekta (postignuća)

Projekt je upozorio i ukazao na vrlo aktualan problem nasilja među mladima te na utjecaj medija koji umjesto da svojim djelovanjem utječu na smirivanje i postupno rješavanje ovog problema, prenošenjem vijesti na izrazito senzacionalistički način dovode do eskalacije nasilja. Provedena istraživanja otkrila su neke od uzroka mnogobrojnih problema: većina mjera koje se provode uglavnom su formalnog karaktera (npr. upozorenja o nasilju u filmovima koji se emitiraju u 20:00 sati); većina novina se pri izboru sadržaja rukovodi isključivo brojem prodanih primjeraka; neadekvatna educiranost roditelja koji ne znaju koristiti ni one mogućnosti zaštite djece pri korištenju interneta koje postoje...

Učenici su tijekom istraživanja mijenjali i rješenja i stavove o samoj problematici, ali bit problema je ostao: kako ublažiti trend porasta nasilja te utjecati na promjenu politike medija.

Predložena rješenja prihvatili su anketirani i nadamo se da će se i na drugim instancama složiti s našim načinom razmišljanja.

Projekt je bio predstavljen

Učenicima 1, 2, 3. i 4. razreda te roditeljima na roditeljskom sastanku, Zagreb, 7. travnja 2009.

9. Za spas života afričke djece i roditelja!

Tematsko područje projekta

Odgovaj za mir

Cilj projekta

Promicanje mira i dobra diljem svijeta

Škola

SŠ Isidora Kršnjavoga – gimnazija, Augusta Cesarca 20, 31000 Našice

Telefon/telefaks: 031 613 202; 031 613 473

E-adresa: ss-nasice-501@skole.htnet.hr

Voditelj projekta

prof. Anđelko Cvijetović

Učenci

Broj učenika u projektnoj skupini: 5

Tea Čavajda, Barbara Potolovec, Melani Šarić, Dajana Zubaj, Mateja Zuzjak
2.a Opće gimnazije

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Prepoznali smo problem posredstvom medija, istražili izvore koji govore o opasnostima i posljedicama smrtnosti djece i roditelja od neonatalnog tetanusa. U Izvješću o stanju djece u svijetu za 2008. godinu UNICEF je upozorio svijet na to da svaki dan umire oko 26.000 djece mlađe od pet godina, i to od bolesti ili uzroka koji se mogu spriječiti. Osim podataka o djeci svijeta UNICEF je predložio vladama već testirane i konkretne aktivnosti te financijski pristupačne mjere za spašavanje dječjih života. U suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom UNICEF je pozvao sve vlade svijeta da još više ulažu u učinkovitost sustava zdravstvene skrbi.

Moguća rješenja problema

Postojalo je više ponuđenih rješenja problema (kupnja UNICEF-ovih proizvoda, organizacija dobrotvornog koncerta, uključivanje šire javnosti...)

Najbolji pristup rješenju problema

Osvješćivanje i senzibiliziranje javnosti za problem u neposrednom životnom okruženju te pokretanje i ostvarenje akcije u okviru sata razrednika i u slobodno vrijeme učenika; uključivanjem obitelji, škola i župa ostvareno je jedinstvo onih subjekata koji su nezaobilazni odgojni činitelji i sudionici zajedništva svake sredine

Plan djelovanja

Animiranje i uključivanje škole, obitelji, župe i medija u dobrotvornu akciju, osmišljavanje i izrada promidžbenih plakata i uplatnih listića za svaki razredni odjel i župu, prikupljanje naznačenog novčanog iznosa od učenika suradnički raspoloženi škola te prodaja kolača koje su ispekle obitelji učenika organizatora 2.a OG u dogovoreno vrijeme nakon nedjeljnih misa, prikupljanje i čuvanje novca do uplate na žiro-račun UNICEF-a.

Ostvareni rezultati

Prepoznata je vrijednost ljudskog života, dobronamjernost akcije i otvorenost za suradnju; prikupljeno je 10.000,00 kn za spas života afričke djece i roditelja te 4.000,00 kn za liječenje naše teško bolesne učenice. Osnaženo je zajedništvo i uzajamno povjerenje u ostvarenju plemenitih nakana.

Projekt je predstavljen

U školi i UNICEF-u 4. prosinca 2008. posredstvom pokazne mape

Postignuti rezultati

1. Ove šk. god. učenici 2.a OG SŠ Isidora Kršnjavoga u Našicama uključili su se u **Projekt građanin uspješno provedenom dobrotvornom akcijom Ti + 1 ili 7 kn = ♥**. Sve je počelo na nastavi engleskog jezika, a dogovoreno i ostvareno na satima razrednika. Razgovarali smo o tome što bismo učinili s milijun kuna. Nametnula se ideja o spasu ljudskog života kao najdragocjenije vrijednosti. Odlučeno je krenuti u akciju širih razmjera uz koordinaciju aktivnosti na razini škola, župa i obitelji. Sastajali smo se utorkom i radili korak po korak. Trebalo je razmotriti sve mogućnosti i putove do novca potrebnog za kupnju spasonosnog cjepiva odnosno zahtjevnu operaciju naše učenice Katarine. Brzo smo naišli na razumijevanje i podršku nadležnih lokalnih struktura. Osobitu susretljivost pokazali su

ravnatelj, župnici i roditelji, a tijek akcije pratili su i mediji (tiskani, radijski i elektronski). Svaki sat razrednika planiran je interdisciplinarno uz aktivnosti čitanja, rasprave, pisanja, analize prijedloga, rješavanjem problema u malim skupinama – timskim radom, proučavanjem primjera, zakona i propisa te pisanjem dopisa.

2. Sustavno smo istražili problem, izradili dokumentaciju i oblikovali plan rješavanja problema. S planom akcije upoznali smo ostale učenike, roditelje, razrednike i predstavnike lokalne zajednice. Budući da Svjetska zdravstvena organizacija predviđa da se ovakvim akcijama neonatalni tetanus i tetanus roditelja može iskorijeniti do 2012. godine u 46 zemalja u kojima je ova bolest još uvijek ozbiljan zdravstveni problem, svjesni skromnih materijalnih mogućnosti naših obitelji i sugrađana, **pokušali smo malim djelima dobre i ljubavi pomoći onima kojima je najpotrebnije**. U akciju **Ti + 1 € ili 7 kn = ♥**, uz Srednju školu Isidora Kršnjavoga, uključile su se Osnovna škola kralja Tomislava u Našicama i Osnovna škola J. J. Strossmayera u Đurdenovcu te tri župe našičkog dekanata. Projekt smo posredstvom pisma namjere predstavili ravnateljima, roditeljima i župnicima, koji su nam dali podršku u samu početak. Osmislili smo i izradili plakate, uplatne listiće za razredne blagajnike i župe, pripremili kolače i utvrdili koordinatore akcije. U prikupljanju dobrovoljnih priloga podržali su nas i razrednici suradnički raspoloženi škola. Bila je to prigoda za suradnju, preuzimanje odgovornosti, provjeru povjerenja i usklađivanje različitih pristupa rješavanju problema.

3. Promidžbenim plakatima i prikupljanjem dobrovoljnih priloga (1 euro/7 kuna) od učenika suradnički raspoloženi škola te prodajom kolača koje su ispekle naše obitelji *podržali smo misionare ljubavi u promicanju mira i dobra diljem svijeta*, a dio sredstava dali smo za liječenje naše teško bolesne gimnazijalke Katarine. Bila je to prigoda za buđenje savjesti i svijesti o važnosti svakog ljudskog života, o potrebama bližnjih i suživotu u zajednici. Potaknuti spasiteljskim djelovanjem Krista u ozračju božićnih dana radosti i nade, pokušali smo otvoriti oči i srca za one kojima je pomoć najpotrebnija. Pokazalo se da još ima dobrotvorno raspoloženi ljudi koji vjeruju da mala djela dobre i ljubavi mogu promijeniti svijet. U ostvarivanje projekta uključili su se roditelji i ljudi iz lokalne zajednice koji mogu pomoći u

promicanju ciljeva akcije i rješavanju problema. Razred je raspravljao o jakim i slabim stranama ponuđenog rješenja. Važno je naglasiti da su se svi učenici uključili u dogovoreni oblik aktivnosti. Tijekom provođenja ove dobrotvorne akcije učvrstili smo svoju sposobnost kritičkog mišljenja i argumentacije, javnog nastupa, usklađivali stavove i upoznali svoju osobnost u očima drugih. Bio je to veliki izazov za sve nas.

4. U znak zahvalnosti za uspješno provedenu akciju i darovana sredstva za spas ljudskog života primljeni smo u uredu UNICEF-a gdje nas je srdačno dočekala i pozdravila ambasadorica dobre volje Maja Vučić. Posjet je ostvaren u okviru izvanučioničke nastave etike, politike i gospodarstva, koju već tradicionalno organizira i vodi prof. Anđelko Cvijetović sa suradnicima. Bio je to ugodan doživljaj, a nadasve lijep osjećaj sudionništva u spasu ljudskog života. Zahvalnice uz izvješće o provedenoj akciji poslali smo svim suradnički raspoložanim školama i župama, a naš je razred osnažio zajedništvo i povjerenje te polugodišnjim uspjehom potvrdio izvrsnost odgojno-obrazovnih postignuća najboljeg razreda na školi u kojoj se obrazuje oko 1400 učenika u desetak različitih zanimanja odnosno usmjerenja. Zahvalni smo svima koji su se na bilo koji način uključili u ostvarenje ovog projekta i osvijestili dragocjenost ljudskoga života. Hvala i svima vama za pozornost i strpljenje!

10. Nasilje u vezama

Tematsko područje projekta

Osobna prava i odgovornosti i prava drugih

Cilj projekta

Osposobiti učenike za uočavanje problema koji se tiču njihova zdravog psihofizičkog odrastanja i traženje rješenja kroz timski rad i suradnju

Škola

Ugostiteljsko-turistička škola Osijek, M. Gupca 61, Osijek

Telefon/telefaks: 031 211 095; 031 212 980

E-adresa: nada.tolic@os.t-com.hr

Voditeljica projekta

prof. Nada Tolić

Učenici

Vedrana Jović, 3f, Martina Mandura, 3f, Jasmina Martinović, 3f, Kristijan Petrović, 3f

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Izbor teme: srednjoškolci se nalaze u godinama kada je preokupacija ljubavnim vezama izrazito naglašena. Iako su te veze najčešće izvor radosti i zadovoljstva povezanog s emocionalnim i spolnim odrastanjem i sazrijevanjem, učenici opažaju da su česti i devijantni odnosi pod maskom ljubavi, a osobito su uznemireni kada se to događa njihovim razrednim kolegama.

Istraživački rad: potaknuti događanjima u svom razredu učenici su proveli anketu među učenicima škole s ciljem utvrđivanja koliko je učestala pojava nasilja u vezama među srednjoškolcima. Analizirali su dobivene rezultate, proučili su Ustav i zakon te napravili nekoliko intervjua (školski pedagog, socijalna radnica u Centru za socijalni rad, ravnatelj i psihologinja Sigurne kuće, voditeljica Caritasova Centra za dijete itd.). Do nekih su podataka došli preteći tisak i elektronske medije. Istraživanje je pokazalo da je nasilje

različitog oblika i karaktera vrlo često u vezama srednjoškolaca, ali da se često žrtva i ne opire nasilju zbog toga što se ono događa pod maskom ljubavi ili zbog stida i sl.

Moguća rješenja problema

Istraživanje je pokazalo da se ovim problemom periodično bave mediji, država preko institucija koje su zadužene za rad s mladima i za nasilje uopće, a škola kroz rad razrednika i sate razrednog odjela. Školski pedagog preopterećen je različitim poslovima, od onih koji se tiču nastave do disciplinskih, a škola, kao i većina srednjih škola u RH, nema psihologa. Preostaje odgojni utjecaj roditelja, s kojima nisu uvijek ostvareni bliski odnosi povjerenja, te podrška prijatelja.

Najbolji pristup rješenju problema

Smatramo da je najbolji pristup rješenju problema kombinirani: medijska kampanja koja treba alarmirati javnost, a zatim osvješćivanje važnosti zdravog međuljudskog odnosa u psihičkom i fizičkom razvoju mlade osobe kroz udruženo djelovanje roditelja i škole.

Plan djelovanja

Organiziranje javne tribine u školi s temom Nasilje u vezama, predstavljanje projekta na sjednici Vijeća učenika, Nastavničkom vijeću te Vijeću roditelja, medijska prezentacija projekta (dnevni list Glas Slavonije i lokalna televizija Slavonska TV).

11. Problem (ne)volontiranja mladih

Tematsko područje projekta

Projekt građanin

Škola

IV. gimnazija "Marko Marulić", Zagrebačka 2, 21 000 Split

Telefon/telefaks: 021 344 484; 021 315 632

E-adresa: gimnazija-marko-marulic@st.htnet.hr

Voditeljica projekta

prof. Natalija Palčić

Učenici

Broj učenika u projektnoj skupini: 6

Marin Spetić 2.e, Gorana Bulović 2.e, Ivan Gabrić 2.b, Mirna Dajak 2.b, Mirna Čagalj 2.b, Tina Gogić 2.d

Opis projekta

Izbor i istraživanje problema

Naš izbor problema tiče se širega područja našeg grada, dakle Splitsko-dalmatinske županije, ali i cijele Lijepe Naše. Naš ćemo grad iskoristiti kao primjer jedne uspješne alternativne politike da bismo ukazali na veći problem u manjim sredinama naše županije.

Zakon o volonterizmu je adekvatan i, dapače, primjeren mladim osobama, ali se ne primjenjuje i ne prezentira na odgovarajući način. Mladi ne znaju i nisu dovoljno upućeni u taj zakon da bi donijeli odluku o volontiranju, nisu upoznati s beneficijama i odredbama koje im taj zakon pruža.

Također u manjim zajednicama naše županije ne postoji sustavna podjela sredstava, bilo novčanih ili drugih, te je stoga i manji interes članova te zajednica. Problem u manjim zajednicama ne postaje sve manji nego se samo povećava. Sve intenzivnijim iseljavanjem mladog stanovništva u veće gradove, kao što je Split, zajednica gubi volontersku radnu snagu koja bi mogla taj problem smanjiti, a samim time što se ne povećava broj volontera, ne povećava se ni kvaliteta života u toj zajednici. Volonterizam je uistinu bitan segment gradskog ili uopće života u zajednici. Ako se on ne promiče

i ne prezentira mladima kao pozitivan stil života, kvalitetan humani život u zajednici polako zamire.

Moguća rješenja problema

Istražili smo koje se politike provode za rješenje ovog problema i zaključili da se u najvećem broju slučajeva problem nastoji riješiti na ovaj način:

a) sustavna dodjela sredstava – postupak objavljivanja natječaja i prijavljivanja različitih projekata čija su problematika i cilj usko povezani s objavljenim natječajem

b) edukacija mladih – ova bi se politika postupno ukomponirala u rad i aktivnosti osnovnih i srednjih škola, različitih udruga, zajednica ili organizacija, ali bi prvenstveno bila okrenuta radu s djecom osnovnih i srednjih škola

c) Info zona – udruga koja se bavi informiranjem i uključivanjem mladih u područja koje su im zanimljiva i primjerena, stoga joj je jedan od važnijih ciljeva mlade uključiti u intenzivan rad same udruge kao aktivne volontere, ali i informirati mlade o volonterizmu, njegovim zakonima, pravima i beneficijama.

Najbolji pristup rješenju problema

Nakon provedenog istraživanja zaključili smo da je najbolji pristup rješenju problema edukativni. Ovu smo politiku zamislili kao projekt koji bi provodili mladi ljudi (srednjoškolci, studenti itd.) u sklopu školskog programa.

Ukomponirali bi gradivo o volonterizmu u školsko gradivo za osnovne škole i educirali prvo mlade o tome što znači volontirati i o tome što je to uopće volonterizam te kako i sami mogu pridonijeti promicanju te ideje. Učenici bi se kroz gradivo upoznali s volonterizmom u teoriji, a naši bi edukatori (srednjoškolci, studenti) i mentori tu teoriju s učenicima preveli u praksu uz pomoć niz zanimljivih, edukativnih i konkretnih projekata u samoj zajednici u kojoj žive.

Plan djelovanja

Plan djelovanja imao je za cilj edukaciju mladih o važnosti volonterizma, njihovo uključivanje u konkretne projekte u zajednici te zahtjev upućen nadležnim institucijama da djeluju unutar svojih nadležnosti, npr. gradski ured za zdravstvo i socijalnu skrb, tj. da promiču ovakve projekte.

Dakle:

1. korak: uvođenje gradiva o volonterizmu (zakon o volontiranju, volonterske akcije, što je to volonterizam, što su to natječaji, što je to sustavna podjela sredstava itd.) u školsko gradivo
2. korak: zainteresirati djecu za volontiranje pomoću niza zanimljivih školskih aktivnosti i sati
3. korak: intenzivan rad s djecom koja su prethodno teorijski savladala teme volonterizama. Predlažemo da se na satu razredne zajednice s djecom radi na praktičnoj primjeni
4. korak: u radu s djecom upoznati ih s prednostima i beneficijama volonterizma te pokazati djeci da volontiranje može zamijeniti igre na kompjuturu, da se volontiranjem bolje upoznajemo s prijateljima, stječemo nova poznanstva, učimo nove vještine koje mogu biti korisne
5. korak: s djecom osmislimo jedan ili više lakših projekata i tijekom godine isplaniramo i odradimo te projekte.

Ostvareni rezultati

Proveli smo razne akcije kojima smo ukazali na to da su takvi projekti mogući i ostvarivi te zaključili da treba ustrajati na promicanju volonterizma i to u što ranijoj školskoj dobi. Najbolji je primjer za to velik broj mladih koji su nam se rado pridružili u mnogobrojnim zanimljivim projektima koje smo organizirali u suradnji s raznim udrugama, što je zorno prikazano i na našem portfelju.

Projekt je bio predstavljen

IV. gimnazija "Marko Marulić"

Izborna nastava "Politike i gospodarstva", ožujak i travanj 2009.

Ured župana Splitsko-dalmatinske županije, 30. ožujka 2009.

Ured gradonačelnika grada Splita, 11. ožujka 2009.

Županijska smotra, 28. travnja 2009.

Dokumenti za organizaciju i provedbu smotre

Program smotre

Srijeda | 13. svibnja 2009.

	Dolazak i smještaj sudionika iz udaljenih mjesta Hotel Laguna, Zagreb
19.00 – 21.00	Večera

Četvrtak | 14. svibnja 2009.

08.30 – 09.00	Registracija sudionika Zgrada Starogradske vijećnice, Ćirilometodska 5
09.00 – 09.30	Pozdravni govori
09.30 – 09.45	Glazbeno stvaralaštvo mladih – zbor Nadbiskupske klasične gimnazije, Zagreb Dječje stvaralaštvo – učenici OŠ Lijepa naša, Tuhelj
09.45 – 10.00	Uvod u Smotru
10.00 – 11.30	Prikaz i obrana projekata Vestibul, prizemlje – projekti predškolskog odgoja (1-9) Dvorana D – projekti OŠ razredne nastave (1, 2, 3) Dvorana C – projekti OŠ predmetne nastave (1, 2, 3) Dvorana B – projekti srednje škole (1, 2, 3) Dvorana A – projekti srednje škole (4, 5, 6)
11.30 – 13.00	Stanka za osvježenje – prostor u prizemlju desno
13.00 – 15.00	Nastavak prikaza i obrane projekata Vestibul, prizemlje – projekti predškolskog odgoja (9-13) Dvorana D – projekti OŠ razredne nastave (4, 5) Dvorana C – projekti OŠ predmetne nastave (4, 5, 6) Dvorana B – projekti OŠ predmetne nastave (7, 8, 9) Dvorana D – projekti OŠ predmetne nastave (10) Dvorana A – projekti srednje škole (7, 8, 9, 10)

15.00 – 16.00	Dodjeljivanje pohvala i zahvala učenicima i sudionicima
17.00 – 18.00	Posjeta učenika Hrvatskom saboru prema protokolu
19.00 – 21.00	Večera za učenike i učitelje koji zbog udaljenosti koriste smještaj Hotel Laguna

Petak | 15. svibnja 2009.

07.30 – 09.00	Doručak Hotel Laguna
	Odlazak u prijepodnevnim satima

Organizatori smotre

Organizatori su Smotre projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske i Agencija za odgoj i obrazovanje.

Državno povjerenstvo za provedbu Smotre projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo

1. **Nevenka Lončarić Jelačić**, prof., Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb, predsjednica
2. **Ante Akmađa**, Željeznička škola, Palmotićeva 84, Zagreb
3. **Višnja Biti**, HRT, Hrvatski radio, Prislavlje 3, Zagreb
4. **Jelena Gaal**, Dječji vrtić Ciciban, Vladimira Vidrića 2, Velika Gorica
5. **Zdravka Giacometti**, HRT, Redakcija Dobro jutro Hrvatska, Prislavlje 3, Zagreb
6. **Renata Horvat**, OŠ Josipa Račića, Srednjaci b.b., Zagreb
7. **Branimir Katalenac**, prof., SŠ Dugo Selo, Ferenčakova b.b., Dugo Selo
8. **Đurđa Kulušić**, dipl. uč., Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb
9. **Ksenija Matuš**, prof., Gimnazija Bjelovar, Matice hrvatske 14, Bjelovar
10. **Biljana Petljak Jakunić**, dipl. uč., Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb
11. **Toni Rajković**, OŠ Šestine, Podrebernica 13, Zagreb
12. **Snježana Romić**, OŠ Lijepa naša, Tuhelj 54, Tuhelj
13. **mr. sc. Andreja Silić**, Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb
14. **Elvira Skender Miličević**, prof., Upravna i birotehnička škola, Varšavska 17, Zagreb
15. **Nataša Vulić**, Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb
16. **Mira Božić**, Dječji vrtić Ivana Brlić Mažuranić, Zagreb
17. **Nada Gudek**, Dječji vrtić Trešnjevka, Zagreb
18. **Inga Seme Stojnović**, prof., Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, Zagreb

Suci/procjenitelji

Suci/procjenitelji prikazivanja i obrane učeničkih projekata imaju vrlo važnu ulogu u vrednovanju cjelokupne Smotre. Biraju se iz reda uglednih i utjecajnih građana u javnosti.

U ovogodišnjoj će Smotri sudjelovati:

Ante Akmadža, prof., zamjenik ravnatelja Željezničke tehničke škole u Zagrebu

Tamara Barić Dadić, načelnica u Odgojnom zavodu Turopolje

Branimir Bilić, novinar, urednik TV-emisije “Misli 21. stoljeća”, HRT Zagreb

Višnja Biti, novinarka, voditeljica emisije “Zašto tako?”, HRT Zagreb

Branimir Katalenac, prof., SŠ “Dugo Selo”, Dugo Selo

Zdravka Giacometti, novinarka, redakcija “Dobro jutro Hrvatska”, HRT, Zagreb

Đurđa Kulušić, viša savjetnica, Agencija za odgoj i obrazovanje

Mirjana Lovreković, ravnateljica Učilišta Volonter

Luka Maderić, predstojnik Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske

Prof. dr. sc. Dubravka Maleš, Filozofski fakultet, Zagreb

Ksenija Matuš, profesorica savjetnica, Gimnazija Bjelovar

mr. sc. Marin Mrčela, sudac Vrhovnog suda

Sanja Prelogović, učiteljica savjetnica, OŠ “Đuro Ester”, Koprivnica

Snježana Romić, učiteljica savjetnica, OŠ “Lijepa naša”, Tuhelj

Đuro Sessa, sudac Vrhovnog suda u Zagrebu, Predsjednik Udruge hrvatskih sudaca

dr. sc. Vedrana Spajić-Vrkaš, prof., Centar za ljudska prava Filozofskog fakulteta u Zagrebu

mr. sc. Ivanka Stričević, Knjižnica Medveščak, Zagreb

Mirjana Sučević, učiteljica savjetnica, OŠ “Josip Račić”, Zagreb

Elvira Skender Miličević, profesorica savjetnica, Upravna i birotehnička škola, Zagreb

dr. sc. Berto Šalaj, Fakultet političkih znanosti, Zagreb

mr. sc. Maja Uzelac, predsjednica Udruge Mali korak – Centar za kulturu mira i nenasilja

Sudionici smotre

Odgojitelji u predškolskom odgoju

Voditelji i učenici razredne nastave u osnovnoj školi

Voditelji i učenici predmetne nastave u osnovnoj školi

Voditelji i učenici srednjih škola

R. br.	Naziv projekta	Odgojno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
1. PO ¹	Drveni bicikl	“Dječji svijet”, Anina 2, Varaždin	Marijana Plivelić, Jelena Kežić, Ljubimka Hajdin	22 djece u petoj godini života
2. PO	Prepoznajmo vrijednosti nenasilja	“Radost”, područni vrtić Latica, Vitezovićeve 5, Split	Rossana Bosnić, Jasminka Marušić, Dajna DeGiuli-Čizmić	23 djece mlađe vrtičke skupine
3. PO	Različitost nas obogaćuje	“Duga”, 1. Ferenščica bb, Zagreb	Valentina Glavica, Vesna Čirjak	4 odgojne skupine u dobi od prve do pete godine
4. PO	Kad djeca istražuju grad – Naše Selce	“Radost”, Crikvenica, područni vrtić Selce, A. Antića bb, Selce	Martina Magaš, Marina Drageljević, Branka Mureta	30 djece
5. PO	Humanizacija boravka djece u uvjetima hospitalizacije u klinici za dječje bolesti – Zagreb	Dječji vrtić Izvor, Đure Deželića 30, Zagreb	Ljupka Avramović-Stojkov, Nehra Gadžo i Ivana Jurakić	trideset do četrdeset djece koja su trenutno smještena u bolnici

R. br.	Naziv projekta	Odgajno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
6. PO	Balun – kažun	Dječji vrtići “Petar Pan”, S. Rocco 17, Vodnjan	Lorena Ivančić, Linda Živolić, Vanda Ćosić	15 djece u dobi od druge do treće godine
7. PO	Dame tu mano	“Vrapčić”, Trg Kralja Tomislava 26, Drnje	Snježana Tišljarić	40 djece
8. PO	Naš mali etnocentar	“Markuševec”, Štefanovec b.b., Zagreb	Anita Andrašek	sva djeca u vrtiću
9. PO	Zajedno za očuvanje okoliša	“Sisak Stari”, Oktavijana Augusta 1, Sisak	Mirjana Šebalj, Snježana Dobrinić, Jelena Dadić	30 djece u dobi od pet do šest godina
10. PO	Vučedolska priča – prošlost za budućnost	“Vukovar 1”, Eugena Kvaternika 27, Vukovar	Mirjana Kulić i Larisa Takač	29 djece u dobi od pet do šest godina
11. PO	Vijesti iz našeg istraživačkog centra	“Sunce”, Veslačka 1, Zadar	Kornelija Pahljina	18 djece
12. PO	Formirajmo kutić za sortiranje otpada i kutić prirode	Dječji vrtić i jaslice Zipkica, Stjepana Radića 15, Zabok	Danuta Lojna, Josipa Augustinović, Dijana Lovinčić Crnković, Silvija Dugorepec	32 djece dobi od šest do sedam godina
13. PO	Različiti, a ipak slični /Hrvati i Poljaci/	Dječji vrtić i jaslice Zipkica, Stjepana Radića 15, Zabok	Danuta Lojna, Josipa Augustinović, Dijana Lovinčić Crnković, Silvija Dugorepec	12 djece starije odgojne skupine

R. br.	Naziv projekta	Odgajno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
1. RN ²	Za Antoniju	OŠ Sveti Križ Začretje, Školska 5, Sveti Križ Začretje	Ana Kiseljak, Marija Sente	Antonio Piljek-Jagić, Vedran Majsec, Ivona Lovrenčić, Mia Barić, Lucija Majsec, Karlo Martinić-Posavec
2. RN	Dome, topli dome	OŠ Antuna Mihanovića Petrovsko 57	Božena Tihava	Kristijan Škrlec, Dario Hušnjak, Ivana Fruk, David Gorup, Josip Presečki, Maja Peček
3. RN	Povrtnjak	OŠ Rečica, Područno odjeljenje Šišljavić, Šišljavić bb	Snježana Zorbas	Matija Purgar, Dorothea Lukić, Laura Vidović, Lucija Žeger, Tomislav Kralj, Domagoj Hlaj
4. RN	Mi bi se kupali!	OŠ Stjepana Radića, Brestovec Orehovički	Ljubica Gorički, Dijana Gubez	Nikolina Novosel, Dominik Končić, Anamarija Šaronja, Diana Franke, Dario Mort, Valentina Kovačić
5. RN	Kretanjem i igrom do zdravlja	OŠ “Đuro Ester”, Trg slobode 5, Koprivnica	Dubravka Bijelić	Adrian Goršeta, Petra Balija, Lucija Brkić, Paula Puhač, Dario Široki, Senka Strnad

R. br.	Naziv projekta	Odgojno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
6. RN	Kvalitetnom igračkom do kvalitetne igre	OŠ Josipa Račića, Srednjaci bb, Zagreb	Zlata Kovač	Leon Hergešić-Adamović, Ira Ivanetić, Andrej Novak, Franka Terzić
1. PN ³	Križ	OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Đački put 1, Zabok	Zorica Car, Biserka Hržica, Vlasta Plečko	Karla Fruk, Matija Poznić, Mihael Tisanić, Sara Matraković, Vid Kotarski, Paula Car
2. PN	Zavičajni govor – izborni predmet u našoj školi	OŠ Sveti Križ Začretje, Školska 5, Sveti Križ Začretje	Ksenija Mihelec, Barbara Zdešić, Nevenka Sinković	Sunčana Sinković, Danijel Šćuric, Matija Jelenić, Filip Veran, Antun Profeta, Marko Šoštaric
3. PN	Značenje migracija za tuheljski kraj	OŠ Lijepa naša Tuhelj, Tuhelj 54	Augustin Knežić, Gabi Zrinščak, Brigita Radanović	Barbara Iveković, Mateja Petrinec, Ana Medvedec, Valentina Posavec
4. PN	Vodič kroz Klanjec	OŠ Antuna Mihanovića, Lijepa naše 41, Klanjec	Jadranka Husnjak	Maja Kolar, Filip Husnjak, Tamara Vučak, Barbara Novak, Antonio Glas, Jurica Hrbud
5. PN	Torbica koje se (ne) stidim	OŠ Žrnovica, Hrvatskih velikana 41, Žrnovica	Ankica Dobrović	Filomena Markovina, Antonia Milas, Karla Lovrić, Meri Lovrić, Dora Vlajić

R. br.	Naziv projekta	Odgojno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
6. PN	Objavili smo fornettima rat	OŠ Bol, Hrvatskih iseljenika 10, Split	Blanka Ljubenkov	Ana Čubelić, Kati Kezić, Lina Kuzmanić, Ivana Krstulović, Anamarija Bilić
7. PN	Gdje je odgovornost vlasnika kućnih ljubimaca?	OŠ "Trsat", S. Krautzeka 23, Rijeka	Đurđica Novak-Žagar	Natali Bilandžija, Nives Petrović, Stela Krstičević, Vana Maras
8. PN	Hranimo se zdravo – živimo zdravo!	OŠ Vežica, Rijeka, Kvaternikova 49, Rijeka	Gordana Frol	Domagoj Mičetić, Hana Avdović, Iva Jurković, Zrinka Trope, Dora Palčevski, Doriana Tijan
9. PN	Miroљubivo rješavanje sukoba – medijacija u školi	OŠ "Đuro Ester" Koprivnica, Trg slobode 5	Jasna Relja	Tea Đurkan, Marija Fabijanec, Petra Brgles, Lora Cvitić, Mia Capek, Nikolina Nemeć
10. PN	Prihvatimo razlike	OŠ Đuro Ester, Trg slobode 5	Mišela Lokotar	Tin Šandl, Karlo Cmrk, Mateo Martinaga, Simona Galić, Ana Jambrović, Kristina Pavešić
11. PN	"BU!!! – Baci upaljač!!!"	OŠ "Antun Nemčić Gostovinski", Školska ulica 5, Koprivnica	Franka Ružić, Željko Šostarić	Nina Sabolić, Ena Čulić, Dominik Glavina, Antun Toni Laškaj, Anamarija Androlić, Petra Gajski

R. br.	Naziv projekta	Odgajno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
12. PN	Anoreksija	OŠ Podmurvice, Podmurvice 6, Rijeka	Sonja Dragičević	Ana Kilvain, Iva Kilvain, Leo Šamanić, Anja Pirich, Matija Pribanić, Leon Mangić
1. sš ⁴	Otvorimo oči – imenujmo nasilje!	Šumarska i drvodjeljska škola Karlovac, Vatrogasna cesta 5, Karlovac	Nevenka Bončić, Mirna Korkut	Igor Acketa, Darko Marković, Nermin Muminović, Alen Softić, Ines Pavlović, Matea Rataić
2. sš	Prikupljanje pet ambalaze	Elektrostožarska škola, Hallerova aleja 5, Varaždin	Nenad Kos	Iva Solarević, Mario Kramaci, Alen Špikić, Luka Bogdanić
3. sš	Poznati Oroslavčani – naša kulturna baština	Srednja škola Oroslavje, Lj. Gaja 1, Oroslavje	Renata Čandrlić, Ana Knežević-Hesky	Sandra Bartol, Iva Tuđa, Marta Pielić, Marina Knežević, Andreja Mustać, Kristina Gospočić
4. sš	Kaj v našem življenju	Srednja škola Bedekovčina, Lj. Gaja 1, Bedekovčina	Vera Hrvoj, Marta Žiger, Danijela Švigir	Matija Jagar, Matea Kralj, Nenad Vagan, Dajana Kreber
5. sš	Najnovije prijetnje mladima – čuvamo li dovoljno svoje zdravlje?	Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Ruđera Boškovića, Vukovarska 209, Osijek	Jasna Sudarić, Gordana Popović	Ana-Marija Cikoš, Monika Ivanović, Josipa Marijanović, Ena Tomić, Donna Vadjla

R. br.	Naziv projekta	Odgajno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
6. sš	Maloljetnička trudnoća	Ekonomska i upravna škola, Trg Sv. Trojstva 4, Osijek	Dalibor Popović	Nives Verić
7. sš	Zaštita okoliša u gradu Đurđevcu	Gimnazija Dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac, Dr. Ivana Kranjčeva 5 Đurđevac	Dušanka Vergić	Balala Marina, Cestar Ela, Patačko Ana, Severić Maja, Tena Blažok, Ante Topolčić
8. sš	Utjecaj medija na mlade – generator nasilja među mladima?	INOVA – Privatna srednja ekonomska škola s pravom javnosti, 3. Vrbik 10, Zagreb Razredna odjeljenja: Folnegovićeve 10	Tajana Pištelek	Vanja Sučević, Mihaela Majdak, Tea Kretić, Josipa Kovač, Karmela Latinčić, Petra Jelčić, Sanja Uzelac, Viktor Zimmermann, Kristina Rep, Petra Dvorneković, Anja Mršić, Iva Šturlan
9. sš	Za spas života afričke djece i roditelja!	Srednja škola Isidora Kršnjavoga – Gimnazija, Augusta Cesarca 20, Našice, 31000	Anđelko Cvijetović, prof.	Tea Čavajda, Barbara Potolovec, Melani Šarić, Dajana Zubaj, Mateja Zuzjak
10. sš	Nasilje u vezama	Ugostiteljsko-turistička škola Osijek, M. Gupca 61., Osijek	Nada Tolić	Vedrana Jović, Martina Mandura, Jasmina Martinović, Kristijan Petrović

R. br.	Naziv projekta	Odgajno-obrazovna ustanova	Mentor	Djeca
11. SŠ	Problem (ne)volontiranja mladih	IV. gimnazija "Marko Marulić", Zagrebačka 2, Split	Natalija Palčić	Marin Spetič, Gorana Bulović, Ivan Gabrić, Mirna Dajak, Mirna Čagalj, Tina Gogić

¹ PO – predškolski odgoj

² RN – razredna nastava

³ PN – predmetna nastava

⁴ SŠ – srednje škole

Programske teme

S projektom iz demokratskog građanstva i ljudskih prava po metodi *Projekt građanin* mogu sudjelovati:

- odgojitelji predškolskog odgoja
- učenici razredne nastave osnovnih škola
- učenici predmetne nastave osnovnih škola
- učenici srednjih škola.

Cilj Smotre: Omogućiti učenicima stjecanje kompetencija za cjeloživotno učenje

Na Smotri mogu sudjelovati projekti iz ovih tematskih područja:

1. PREDŠKOLSKI ODGOJ

- osobna prava i odgovornosti i prava drugih;
- pravo na zdravu okolinu i čuvanje okoline;
- razvoj osobnog, zavičajnog, domovinskog identiteta i interkulturalnosti;
- ponos i čuvanje baštine.

2. RAZREDNA NASTAVA

- ljudska prava i odgovornosti;
- zaštita voda u zavičaju;
- zavičaj, gospodarstvo u zavičaju i poduzetnička kompetencija;
- projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin
- zaštita okoliša;
- razvoj osobnog, zavičajnog, domovinskog identiteta i interkulturalnosti
- razvoj kulturne osviještenosti;
- jezične/dijalektalne osobitosti zavičajnih regija;
- umijeće komuniciranja i rješavanja osobnih i društvenih problema.

3. PREDMETNA NASTAVA OSNOVNE ŠKOLE I SREDNJE ŠKOLE

- ljudska prava i demokratske građanske odgovornosti;
- projektna nastava iz demokratskog građanstva – projekt građanin;
- umijeće komuniciranja i rješavanja osobnih i društvenih problema;

- razvoj osobnog, zavičajnog, domovinskog i globalnog identiteta;
- gospodarstvo i poduzetnička kompetencija;
- zaštita okoliša;
- europske integracije;
- kulturna baština, kulturne vrijednosti i stvaralaštvo, razvoj identitetne i interkulture; kompetencije.

Svaki projekt djece u dječjim vrtićima, učenika osnovne škole te učenika srednjih škola treba imati ove **sastavnice**:

1. naziv projekta
2. tematsko područje
3. cilj projekta
4. naziv dječjeg vrtića/škole, adresa, telefon, telefaks, e-adresa
5. ime i prezime voditelja projekta
6. podaci o djeci u dječjim vrtićima te učenicama/učenicima
7. opis projekta: opis pojedinih dionica projekta (prema metodičkim odrednicama za provedbu projekata te prema osobitostima za svaku dob: izbor i istraživanje problema, moguća rješenja problema, najbolji pristup, plan djelovanja, podaci o tome gdje je projekt bio predstavljen, ostvareni rezultati);

Opis provedbe projekata

Proces odgoja i obrazovanja za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja ostvaruje se na tri razine:

- cjelokupno ozračje u kojem dijete živi u obitelji i vrtiću (prostor, ritam života, materijalno okružje, odnosi i interakcije s drugima);
- svakodnevne životne situacije (zadovoljavanje osnovnih potreba, dosljednosti u primjeni odgojnih postupaka, razvoj socijalne veze s odgojiteljicom/odgojiteljem i osjećaja komunikacijske sigurnosti i dr.);
- planirani poticaji za raznovrsne igre i planirana zbivanja u odgojnoj skupini i vrtiću te okružju.
- U izboru tematike projekta valja polaziti od potreba i mogućnosti djece i uvažavati načela i metode predškolskoga razvojnog kurikulumu. Projekt treba imati elemente akcijskog istraživanja.

1. Izbor teme koja je povezana sa životom djeteta

Izbor teme mora se temeljiti na intrinzičnoj motivaciji djeteta. Polazište je u nekom za djecu važnom životnom problemu i interesu koji je svojstven njihovim razvojnim osobinama. Teme iz područja predškolskog odgoja i obrazovanja integriraju četiri grupe prava i odgovornosti: pravo na preživljavanje, pravo na razvojne poticaje, pravo na sudjelovanje i zaštitna prava.

2. Razvoj projekta u predškolskom odgoju i obrazovanju

A) STVARANJE MATERIJALNOG I INTERAKCIJSKOG OKRUŽJA

Osiguranje poticajne materijalne sredine i što raznovrsnijih izvora znanja. Osigurati timski pristup i partnersku suradnju svih sudionika projekta: u odgojnoj skupini, unutar vrtića, s roditeljima djece i s lokalnom zajednicom.

B) AKTIVNA UKLJUČENOST DJETETA – UČENJE ČINJENJEM, INFORMACIJE IZ PRVE RUKE

Rad na projektu odvija se u kontekstu koji potiče djecu na pregovaranje, suradnju, preuzimanje odgovornosti za traženje odgovora (učenje kako učiti), provjeravanje svojih otkrića i traženje vlastitih pristupa rješavanju problema.

Iskustva koja djeca stječu tijekom projekta moraju biti relevantna za njihov život.

C) KREATIVNO IZRAŽAVANJE I PROSOCIJALNO PONAŠANJE

Način ponašanja djece u igri i rezultati dječjeg stvaranja (govornog, likovnog, glazbenog i praktičnog) sredstvo su motiviranja za dalja istraživanja, ali i mjerilo rasta i razvoja djeteta te postignuća vezanih za temu projekta.

3. Evaluacija procesa i postignuća

Procjenjuje se praktična primjena novih znanja i vještina djece. Procjenu vrši odgojitelj, odnosno tim koji radi na projektu, na temelju promatranja dječje igre i stvaranja.

Tijek rada na provedbi projekta učenika osnovnih i srednjih škola

Projektna nastava ostvaruje se u najmanje sedam koraka zbog toga da se očuva demokratska procedura rješavanja problema, ali i svi procesni dijelovi projekta. Znanje projektnog planiranja učenici će trebati kasnije u svojem profesionalnom i građanskom životu. Takvo učenje namijenjeno je učenicima razredne nastave i predmetne nastave osnovnih škola i učenicima srednjih škola. Za ostvarenje projekta potrebno je najmanje 15 školskih sati.

Svaki sat planira se tako **da uključuje interdisciplinarni pristup u oblikovanju sata** kao što su: čitanje, diskusija, pisanje, istraživanje činjenica, analiza grafova, rješavanje problema u malim skupinama, socijalno učenje, učenje kako učiti, poduzetništvo, tehnike suradničkog učenja, igra uloga, proučavanje zakona i Ustava RH, pisanje dopisa, molbi, kontaktiranje s osobama iz javnog života i predstavnicima vlasti, javni nastup itd.

Učenici u suradnji s roditeljima i učiteljima izabiru problem, sustavno ga istražuju, dokumentiraju i oblikuju plan rješavanja problema. U ostvarivanju projekta uspostavlja se suradnja s roditeljima, stručnjacima, predstavnicima vlasti, medija, ljudima iz lokalne zajednice u čiju nadležnost spada rješavanje problema. Da bi se došlo do odgovarajućeg izbora i rješenja problema u nastavnom procesu, planiraju se ove dionice:

1. Izbor problema

Prepoznavanje problema u svojoj sredini kroz osobno iskustvo, razgovor s roditeljima, rođacima, prijateljima, učiteljima. Raspravljanje i

selekcioniranje problema kojim će se razred ili skupina baviti većinskim brojem glasova razreda.

2. Istraživanje društvene važnosti problema

Proučavanje zakona i propisa koji se odnose na problem. Upoznavanje ustavnih odredbi iz područja rješavanja problema. Praćenje tiska i ostalih medija. Anketiranje učenika i građana. Korištenje biblioteka i čitaonica, udžbeničke literature, prikupljanje informacija elektronskom poštom, slaganje dokumentacijskih mapa.

3. Oblikovanje mogućih rješenja problema

Dijeljenje projektne skupine u četiri manje skupine. Svaka skupina raspravlja i oblikuje najbolji način rješavanja problema. Utvrđuju se načini, pristupi, postupci, identificiraju se lokalni nositelji vlasti u čije područje rada spada problem i koji mogu pomoći u rješavanju problema.

4. Izbor najboljeg pristupa rješenju problema

Glasnogovornik svake skupine pred cijelim razredom obrazlaže pristup skupine rješavanju problema. Cijeli razred raspravlja o jakim i slabim stranama ponudjenog rješenja. Na kraju razred izabire najuspješnije rješenje među ponudjenima, a slabe strane nastoji ponudjenim rješenjem prevladati.

5. Razvoj plana akcije

Projektna skupina razvija plan akcije, odnosno planiranje aktivnosti koje će se poduzeti da bi se proveo plan i došlo do oživotvorenja predloženog rješenja problema. Projektna skupina izrađuje portfelj i dokumentacijsku mapu rješavanja problema.

6. Predstavljanje plana akcije široj zajednici

S planom akcije upoznaju se ostali učenici, roditelji, razrednici, predstavnici lokalne zajednice. Tako se stvara pozitivno ozračje za prihvaćanje ponudjenog rješenja problema. Projekt se može prikazati u školi pred nastavnicima, učenicima, na roditeljskom sastanku, na razini cijele škole i sl. Bit je u tome da učenici učvršćuju svoje vještine argumentacije, javnog nastupanja, razvijaju svoje stavove, upoznaju u očima drugih svoju osobnost.

7. Javno predstavljanje ponuđenog rješenja problema

Za predstavljanje projekta izvan škole potrebno je pomoći učenicima tako da voditelj projekta unaprijed dogovori odlazak predstavnicima lokalnih vlasti koji su nadležni za rješavanje problema. Može se uputiti obavijesti medijima o mjestu i vremenu susreta s predstavnicima lokalnih vlasti. Prilikom predstavljanja potrebno je koristiti portfelj i dokumentacijsku mapu. Na portfelj se stavljaju samo najreprezentativniji dokumenti (fotografije, isječci iz novina, rezultati ankete, članci zakona, tekstualni zapisi učenika i drugi važni materijali prikupljeni i nastali u pojedinim koracima rješavanja problema).

Sadržaj Smotre i vrednovanje postignuća:

I. dokumenti su projekta ogledna mapa (četiri spojena *hameralpanoa* 70 x 100) i dokumentacijska mapa projekta – format A4 ili A5.

II. Obrazloženje i obrana projektnog cilja (do 16 minuta) – skupina od četiri učenika pred prosudbenim povjerenstvom.

Sadržaj i procedura Smotre detaljno su opisani u priručniku za nastavnike *Projekt građanin*.

Voditelji projekta

Projekt vode samo oni voditelji koji su prošli stručnu edukaciju za primjenu Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava, za aktivne metode učenja i poučavanja i projektnu nastavu – projekt građanin.

Selekcija projekata

Izbor najkvalitetnijih projekata vrši Državno povjerenstvo te o rezultatima izbora obavješćuje voditelje projekata. Izbor se vrši prema ovim okvirnim kriterijima:

- izbor teme i postupak provedbe treba biti u skladu s uputama objavljenim u Katalogu natjecanja susreta i smotri;
- projekt treba imati obilježja integriranog razvojnog kurikulumu i uvažavati zadaće i načela odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava;
- u prikazu se daje proces provedbe projekta i postignuća vidljivih u promjenama okružja i ponašanju djece i odraslih;

- u provedbi i prikazu postignuća treba koristiti kreativne načine izražavanja djece i odraslih.

Osposobljenost koju stječu učenici radeći na projektima iz područja demokratskog građanstva

Učenici se osposobljavaju da budu konstruktivni građani zauzeti za izgradnju boljeg društva, a ne bespomoćni kritizeri koji svojim tihim otporom unište svaki razvojni projekt. Doživljaj uspjeha u ovom području prenosi se na bolje učenje u drugim predmetima jer je doživljeni uspjeh izvor motivacije.

Projektna nastava uključuje sve metode aktivne uključenosti učenika u nastavni proces.

Takvim učenjem stječe se društvena osposobljenost: znanja, vještine i stavovi koji su neophodni za **cjeloživotno učenje**.

- istraživanje,
- učenje kako učiti,
- rješavanje problema,
- timski rad,
- suradničko učenje,
- dokumentarni pristup,
- rasprava,
- kratak i argumentiran govor,
- javni nastup,
- poduzetnička osviještenost,
- učenje Ustava RH i zakona njihovim korištenjem u rješavanju stvarnih problema,
- identitetna, kulturna i interkulturalna osviještenost
- komunikacijske vještine,
- razvoj građanskih i moralnih vrlina.

Kriteriji za vrednovanje projekta

1. Značaj

Je li skupina izabrala najvažnije informacije za ukazivanje na značaj problema i mogućnost njegova rješenja?

2. Razumijevanje

Jesu li izlagatelji pokazali razumijevanje prirode i opsega problema s obzirom na alternativne pristupe rješenja problema koje su prepoznali? Jesu li pokazali razumijevanje svojeg plana djelovanja?

3. Obrana stajališta

Je li skupina na odgovarajući način predstavila svoje stajalište? Jesu li učenici branili svoja stajališta na odgovarajući način prilikom odgovaranja na postavljena pitanja?

4. Točnost u odgovaranju

Jesu li odgovori na pitanja sudaca bili uspješni?

5. Suradnja unutar skupine/timski rad

Jesu li se branitelji projekta držali onog dijela rješenja problema za koji su bili odgovorni? Jesu li se nadopunjavali uvažavajući pritom mišljenja ostalih?

Kriteriji za vrednovanje obrane projekta

1. Uvjerljivost

Je li izlaganje u cjelini uvjerljivo ukazalo da je izabrani problem važan?

2. Praktičnost i usklađenost

Je li predloženi pristup za dobivanje potpore ostvarljiv? Jesu li uzeta u obzir stvarna ograničenja?

3. Je li odnos između izlaganja bio jasan? Je li se svako izlaganje nadovezivalo na ono prethodno ili prethodna?

4. Obrana stajališta

U kojoj su mjeri učenici uspjeli dokazati da je njihov plan djelovanja razuman? U kojoj su mjeri uspjeli dokazati da mogu osigurati potporu i prevladati otpor u zajednici i kod izvršne i zakonodavne vlasti u odnosu na njihov plan djelovanja?

5. Točnost u odgovaranju

U kojoj su mjeri odgovori učenika bili točni u odnosu na pitanja?

6. Suradnja

Jesu li izlaganja učenika pokazala da su razgovarali o postignutom i naučili surađivati radeći na projektu?

U vrednovanju obrane projekta uzima se u obzir cjelokupni rezultat s obzirom na kreativnost, originalnost i učinkovitost izlaganja. Obrana projekta vrednuje se opisno.

Literatura

1. Nacionalni program odgoja i obrazovanja o ljudskim pravima, Vlada Republike Hrvatske (1999), Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima, Zagreb
2. Temeljni međunarodni dokumenti iz područja odgoja i obrazovanja za ljudska prava (1999), Vlada Republike Hrvatske, Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima, Zagreb

3. Projekt građanin, priručnik za nastavnike (2008), Agencija za odgoj i obrazovanje, prijevod. Centar za građanski odgoj i Ministarstvo prosvjete SAD, Zagreb
4. Lončarić Jelačić, Nevenka: Odgoj za ljudska prava i aktivno građanstvo kroz cjelokupni školski pristup (2008), Brošura za Smotru projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Zagreb
5. Spajić-Vrkaš, V., Stričević I., Maleš D., Matijević M. (2004): Poučavati prava i slobode – priručnik za učitelje osnovne škole s vježbama za razrednu nastavu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Zagreb.
6. Maleš, Dubravka, Stričević, Ivanka: Odgoj za demokraciju u ranom djetinjstvu (2005), Priručnik za rad s djecom predškolske dobi na usvajanju humanih vrijednosti: Udruženje Djeca prva, Zagreb
7. Maleš, Dubravka i suradnici: Živjeti i učiti prava (2003), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
8. Uzelac, Maja (2006) 111 koraka prema demokraciji i ljudskim pravima. Priručnik građanske i političke kulture za mlade i odrasle. Mali korak, Zagreb, Istraživačko-obrazovni centar za ljudska prava i demokratsko građanstvo
9. Markočić, Matilda: Igrom do škole (2003), Udruženje “Djeca prva”, Zagreb
10. Humane vrednote i Istraživanje humanitarnog prava (2004), Zavod za školstvo Republike Hrvatske, Hrvatski crveni križ i ICRC, Zagreb

Upute za suce/procjenitelje

Smotra Projekta građanin kulminacija je interaktivnog programa građanskog odgoja kojem je cilj aktivno uključivanje mladih u građanski život njihovih zajednica. U Projektu građanin, učenici uočavaju i analiziraju pitanja i probleme s kojima se suočava njihova zajednica (škola, susjedstvo, grad, država). Oni odabiru jedno od tih pitanja i problema za detaljno istraživanje. Nakon što dovrše svoje istraživanje, oni predlažu javnu politiku koja se bavi tim pitanjem ili problemom. Na kraju izrađuju plan akcije u kojem su detaljno opisani koraci koji se trebaju poduzeti da bi njihov prijedlog javne politike bio usvojen od strane nadležnih tijela. Tada na osnovi svojih istraživanja razred ili projektna skupina izrađuje svoj portfelj.

Da bi izradili portfelj Projekta građanin, učenici se dijele u četiri podgrupe, jedna grupa za svaki dio portfelja. Glavna je odgovornost svake grupe:

Prva grupa – objašnjenje problema

Druga grupa – istraživanje alternativne politike

Treća grupa – predlaganje javne politike

Četvrta grupa – izrada plana akcije

Sljedeći podaci pripremljeni su da bi vam pomogli u vrednovanju svakoga od četiri dijela portfelja. Portfelj ima dvije komponente: oglednu komponentu i dokumentacijsku komponentu. Te dvije komponente zajedno čine portfelj koji ćete vrednovati. U tu svrhu koristit ćete “Popis kriterija za portfelj” i “Obrazac za procjenu portfelja”. “Obrazac za procjenu portfelja” ima pet dijelova, četiri dijela s kriterijima za vrednovanje portfelja i jedan dio s kriterijima za sveukupno vrednovanje rada učenika.

Dolje navedeni podaci odgovaraju četirima glavnim dijelovima koji čine oglednu komponentu i dokumentacijsku mapu.

Prva grupa za izradu portfelja – objašnjenje problema

Ogledni dio

U prvom oglednom dijelu treba navesti detaljno objašnjenje odabranog problema te razloge zašto ga je razred ili projektna skupina odabrala. Pisani sažetak na jednoj ili dvije stranice trebao bi obuhvaćati jasan opis pitanja/problema i što je razred/skupina o njemu naučila. U prvom oglednom dijelu trebali bi se nalaziti i odgovarajući grafikoni, fotografije, ilustracije i/ili strip. Učenici bi trebali navesti i sve izvore koje su koristili u istraživanju.

Pisani sažetak treba postaviti na ogledni pano, a on mora sadržavati sljedeće podatke:

- jasno objašnjenje prirode pitanja/problema koji su učenici odabrali za istraživanje
- stupanj ozbiljnosti i opseg pitanja/problema
- razina(e) tijela vlasti koja su nadležna za bavljenje tim problemom
- navedene osobe ili grupe koje bi mogle podijeliti odgovornost za rješavanje tog problema
- navedena neslaganja oko problema u zajednici
- postoji li već politika koja se bavi tim problemom
- ako politika postoji, navesti objašnjenje njezine prikladnosti

Dokumentacijska mapa

U prvome dijelu mape učenici moraju dokumentirati svoje istraživanje, uključujući i odabir materijala koji najbolje podupire njihove tvrdnje. Kao dodatak sadržaju ovaj dio mora sadržavati dokaze koji podupiru njihov grupni rad. Na primjer:

- popunjeni obrazac “Uočavanje i analiza problema”
- sažetak obrazaca korištenih tijekom vođenja razgovora (ili reprezentativne primjerke)
- relevantne članke iz novina i/ili časopisa
- popunjene obrasce koji se odnose na medije: radio i TV, ili obrasce o korištenim izvorima
- ostale odgovarajuće članke i izvješća

Druga grupa za izradu portfelja – istraživanje alternativne politike

Ogledni dio

U drugom oglednom dijelu treba navesti detaljno objašnjenje i vrednovanje dvaju ili triju prijedloga alternativne javne politike koju su predložile različite grupe ili pojedinci. Ako već postoji javna politika i nju treba uključiti, zajedno s objašnjenjem njezine učinkovitosti. U drugom oglednom dijelu trebali bi se nalaziti i odgovarajući grafikoni, fotografije, ilustracije i/ili strip. Učenici bi trebali navesti i sve izvore koje su koristili.

Ogledni dio treba sadržavati pisani sažetak, ne duži od jedne stranice, za svaku alternativnu javnu politiku koja se predstavlja. Svaki sažetak trebao bi sadržavati sljedeće podatke:

- ako već postoji javna politika, njezino objašnjenje i vrednovanje njezine učinkovitosti (koje su prednosti i nedostaci)
- detaljno objašnjenje alternativne politike/rješenja i njezinih prednosti i nedostataka, zajedno s podacima koji to podupiru
- navod izvora koji predlaže tu javnu politiku (npr. građani, posebna interesna grupa, zakonodavstvo, gradska skupština ili gradsko vijeće)

Dokumentacijska mapa

U drugome dijelu mape učenici moraju dokumentirati svoje istraživanje, uključujući i odabir materijala koji najbolje podupire njihove tvrdnje. Kao dodatak sadržaju ovaj dio mora sadržavati dokaze koji podupiru njihov grupni rad. Na primjer:

- primjerak cijelog teksta politike, ako ona već postoji
- pisma ili memorandume posebnih interesnih grupa ili pojedinaca
- promidžbeni materijal koji je u optjecaju u zajednici
- ostale odgovarajuće članke i izvješća koji podupiru navedene tvrdnje

Treća grupa za izradu portfelja – predlaganje javne politike

Ogledni dio

U trećem dijelu treba jasno objasniti odabrani prijedlog javne politike kojim se želi rješavati određeni problem i razlozi zbog kojih ga je razred/skupina odlučila podržati. Razred/skupina može odlučiti i podržati postojeću politiku, prilagoditi postojeću politiku, predložiti novu politiku ili poduprijeti jednu od alternativnih politika opisanih u oglednom dijelu broj dva. U trećem oglednom dijelu trebali bi se nalaziti i odgovarajući grafikoni, fotografije, ilustracije i/ili strip. Učenici bi trebali navesti i sve izvore koje su koristili.

Ogledni dio trebao bi sadržavati pisani sažetak od jedne do dvije stranice u kojem se navodi sljedeće:

- objašnjenje javne politike koju razred predlaže i opravdanje kako će se ta javna politika najbolje baviti navedenim problemom
- prednosti i nedostaci javne politike, uključujući i aktualne podatke koji podupiru navedene tvrdnje, imenovane osobe ili grupe na koje će ta politika imati utjecaj te koji će biti mogući učinak
- izjava u kojoj se navode odgovarajuća tijela vlasti ili državni ured, koji će biti odgovorni za provedbu predložene javne politike
- mišljenje u kojem se navodi zašto predložena javna politika nije u suprotnosti sa zakonom ili Ustavom

Dokumentacijska mapa

U trećem dijelu mape učenici moraju dokumentirati svoje istraživanje, uključujući i odabir materijala koji najbolje podupire njihove tvrdnje. Kao dodatak sadržaju ovaj dio mora sadržavati dokaze koji podupiru njihov grupni rad. Na primjer:

- popunjeni obrazac “Mišljenja o ustavnosti”
- relevantne zakone, uredbe i/ili pravilnike
- kopiju postojeće politike ili zakona, ili modele nove ili prilagodene javne politike
- ostale relevantne članke i izvješća koji podupiru navedene tvrdnje

Četvrta grupa za izradu portfelja – izrada plana akcije

Ogledni dio

Četvrti ogledni dio portfelja trebao bi sadržavati detaljan opis procesa koji je potrebno provesti da bi predložena javna politika bila usvojena od strane nadležnog tijela vlasti ili državnog ureda. Plan bi trebao sadržavati sljedeće: korake za dobivanje potpore navedenoj politici u zajednici i detaljan plan provedbe predložene javne politike. U četvrtom oglednom dijelu trebali bi se nalaziti i relevantni grafikoni, fotografije, ilustracije i/ili strip. Učenici bi trebali navesti i sve izvore koje su koristili.

Pismeni sažetak treba sadržavati sljedeće podatke:

- jasno objašnjenje na koji će način razred od dužnosnika tražiti potporu javnoj politici koju predlažu
- jasno objašnjenje na koji će način razred tražiti potporu javnoj politici i planu akcije koju predlažu od strane posebnih interesnih grupa, grupa u zajednici, poduzeća ili utjecajnih pojedinaca
- navedene utjecajne pojedince, poduzeća, posebne interesne grupe ili državne urede koji bi se mogli suprotstaviti predloženoj javnoj politici i planu akcije te razloge zbog kojih bi to oni mogli učiniti
- objašnjenje koraka koje treba poduzeti da bi se proveo plan akcije i koje su koristi plana
- procjenu troškova i vremenski okvir za provedbu plana akcije, ako je moguće

Dokumentacijska mapa

U četvrtom dijelu mape učenici moraju dokumentirati svoje istraživanje, uključujući i odabir materijala koji najbolje podupire njihove tvrdnje. Kao dodatak sadržaju ovaj dio mora sadržavati dokaze koji podupiru njihov grupni rad. Na primjer:

- pisane izjave potpore ili suprotstavljanja
- promidžbeni materijal
- pisma utjecajnih osoba ili javnih dužnosnika
- ostale relevantne članke i izvješća koji podupiru navedene tvrdnje

Osvrt

Ovaj dio se nalazi samo u dokumentacijskoj mapi. U posljednjem koraku Projekta građanin traži se od učenika da se osvrnu na svoje iskustvo učenja. Peti dio dokumentacijske mape treba sadržavati kratke izjave i/ili pisma učenika u kojima oni opisuju što su naučili iz Projekta građanin. To uključuje osvrt na to što su naučili o javnoj politici i procesu donošenja politike. Trebaju objasniti kako im je Projekt građanin pomogao da bolje razumiju ulogu dužnosnika i građana. Na kraju, u osvrtu bi trebalo navesti kako bi projektu drugačije pristupili da ga rade iznova.

Obrazac za procjenu obrane projekta

Portfelj Projekta građanin sastoji se od dva dijela: oglednog panoa od četiri dijela i dokumentacijske mape od pet dijelova. Kada vrednujete portfelj, kriterije koji se nalaze u obrascu za procjenu treba primijeniti na ogledni dio i na odgovarajući dio u dokumentacijskoj mapi. U vrednovanje portfelja i dokumentacijske mape uključuje se i vrednovanje njegove obrane. Ljestvica je procjena ova: **izvrsno, vrlo uspješno, uspješno, zadovoljavajuće.**

KRITERIJI VREDNOVANJA	PROCJENA	KOMENTAR
<p>Prvi pano: Razumijevanje problema</p> <ul style="list-style-type: none">– Navodi i objašnjava problem i njegove uzroke i predstavlja dokaze postojanja problema– Pokazuje razumijevanje pitanja vezanih uz problem– Pokazuje razumijevanje postojeće ili predložene javne politike– Objašnjava neslaganja oko problema koji možda postoje u zajednici– Objašnjava zašto bi vlast trebala biti uključena u rješavanje		

KRITERIJI VREDNOVANJA	PROCJENA	KOMENTAR
<p>Drugi pano: Analiza alternativne politike</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predstavlja dvije ili tri alternativne javne politike kao rješenje problema – Objašnjava prednosti i nedostatke svake predstavljene alternativne politike – Utvrđuje koje su nesuglasice i sukobi vezani uz svaku od alternativa <p>Treći pano: Priprema javne politike i uvjeravanje</p> <ul style="list-style-type: none"> – Navodi javnu politiku kojom se rješava problem i državni odjel ili tijelo nadležno za provođenje predložene javne politike – Podržava predloženu javnu politiku objašnjenjima i dokazima – Utvrđuje i objašnjava prednosti i nedostatke predložene javne politike – Objašnjava i podupire podacima zašto je njihova predložena javna politike ustavna 		

KRITERIJI VREDNOVANJA	PROCJENA	KOMENTAR
<p>Četvrti pano: Provedba plana akcije</p> <ul style="list-style-type: none"> – Navodi pojedince i grupe koje podupiru i koje se suprotstavljaju toj politici, a na koje će ona utjecati – Navodi dužnosnike koje podupiru i koje se suprotstavljaju toj politici, a na koje će ona utjecati – Navodi i objašnjava slijed akcija kojima će djelovati da se njihova predložena javna politika provede – Predlaže akciju koja se nastavlja i temelji na dokazima predstavljenima na prethodnim panoima 		

KRITERIJI VREDNOVANJA	OCJENA	KOMENTAR
<p>Cjelokupni portfelj: Opseg u kojem cjelokupni portfelj</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predstavlja materijal na oglednim panoima i dokumentacijskoj mapi koji je međusobno povezan i međusobno se podupire – Predstavlja jasan i uvjerljiv slijed od jednog do drugog oglednog panoa – Koristi standarde dobrog pisanja – Koristi odgovarajuće i prikladne grafikone i pisane podatke – Vizualno je privlačan – Uključuje dokaze – U dokumentacijskoj mapi u petom poglavlju učenici su dali osvrt o tome što su naučili 		

Ukupna procjena projekta:

- a) Izvrsno
- b) Vrlo uspješno
- c) Uspješno
- d) Zadovoljavajuće

Komentar:

Jake strane obrane projekta:

Ima li slabih strana? Vaše preporuke za poboljšanje:

Procjenitelj: _____

Ime škole/učitelja _____

Dodaci

Primjer povezivanja i uzajamnog stručnog pomaganja voditelja županijskih stručnih vijeća demokratskog građanstva

Ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje gospodin Vinko Filipović imenovao je na prijedlog više savjetnice za nacionalne programe Nevenke Lončarić Jelačić u siječnju 2007. po prvi put voditelje županijskih stručnih vijeća demokratskog građanstva u osnovnim i srednjim školama. Voditelji su osposobljeni treneri drugih nastavnika koji su prošli niz intenzivnih edukacijskih seminara od 2005. godine, a cilj im je osposobiti nastavnike na lokalnim razinama za uključivanje Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u nastavne programe škola. Njihov je zadatak sustavno osposobljavanje nastavnika za metode “Projektna nastava”, “Zakon u razredu”, “Medijacija u školi – mirotvorno rješavanje sukoba”, “Odnos prema radu kao najvećoj društvenoj vrijednosti i suzbijanje korupcije”, “Humane vrednote i istraživanje humanitarnog prava” i dr.

Voditelji su u svojim županijama informirali ravnatelje škole o cilju rada županijskih vijeća demokratskog građanstva i okupili zainteresirane učitelje te formirali vijeća. Budući da su ovo nova vijeća koja okupljaju učitelje razredne i predmetne nastave, njihov je rad specifičan i različit u odnosu na druga vijeća. Teme koje se obrađuju provode se najčešće radom u radionicama u suradnji s predavačima na fakultetima, istaknutim aktivistima i trenerima u udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava te predavači iz SAD-a koji imaju u svojim programima uključenost nastave demokratskog građanstva u škole.

Neposrednom su radu na stručnim vijećima vrlo često prethodili telefonski i elektronički dogovori voditelja. Voditelji neprekidno izmjenjuju svoja pozitivna iskustva u radu vijeća na zajedničkim stručnim skupovima, ali i u neposrednim kontaktima jer su povezani elektroničkom poštom. Zahvaljujući novim tehnologijama, boravak voditelja u različitim krajevima

Hrvatske nije prepreka, već su sve informacije i savjeti lako dostupni i dobro došli. Dalmacija, Slavonija, Zagorje i Zagreb povezani su i surađuju neprekidno kako bi rad na vijećima bio što kvalitetniji i bolji. Voditelji izmjenjuju dopise, prijedloge za rad, dogovaraju predavače i načine rada. Zajedno sa svojim učenicima posjećuju vijeća u drugim sredinama gdje prezentiraju svoja dobra iskustva i rad na projektima. Također su izmjenjivane informacije, obavijesti i dogovarani načini prvih županijskih smotri projekata u proljeće 2008. godine koje su održane u Koprivnici, Splitu i Tuhlju. Kako bi prve smotre bile kvalitetno organizirane, predsjednice povjerenstava za organizaciju smotre bile su u stalnom elektroničkom kontaktu s ciljem što bolje organizacije rada na smotri.

Nije neuobičajena praksa da se voditelji nekoliko vijeća povežu te zajedno odrade stručno vijeće koristeći istog predavača i naprave podjelu zadataka – obveza za izlaganja na skupu. Na taj način timskim radom dijele se obveze i zaduženja i zapravo voditelji postaju uzor svojim članovima županijskih vijeća kako timski raditi i dobro surađivati.

Primjer je takve suradnje i suradnja između Učeničkog doma Tin Ujević iz Zagreba i Srednje škole Bedekovčina, do koje je došlo odmah nakon konstituiranja županijskih stručnih vijeća. Učenici Srednje škole Bedekovčina na Županijskom su vijeću za odgajatelje, stručne suradnike i ravnatelje učeničkih domova u Zagrebu predstavili svoj projekt “Kreativni kutak” te zajedno sa sudionicima skupa sudjelovali u radionici putem koje je prezentirana metoda projektne nastave. Suradnja će se nastaviti i dalje, a pozitivna iskustva iz škole i učeničkih domova bit će poticaj za dalji rad. U siječnju 2008. godine u SŠ Bedekovčina također je održano Županijsko stručno vijeće za demokratsko građanstvo u čijem su radu sudjelovali učitelji, nastavnici i profesori osnovnih i srednjih škola Krapinsko-zagorske županije, a gost predavač bio je prof. dr. Berto Šalaj s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu. Održao je predavanje “Kvalitetno političko obrazovanje?”. Pored novih znanja, koje je izneseno, predavanje je bilo poticaj za diskusiju o važnosti političkog obrazovanja i odgoja za demokratsko građanstvo u modernom društvu.

Suradnja voditeljica koje okupljaju nastavnike i profesore osnovnih i srednjih škola Krapinsko-zagorske županije nastavila se u listopadu 2008.

godine. Program rada na Županijskom stručnom vijeću voditeljice su zajednički osmislile te podijelila zadatke. Svaka je pripremila jednu kraću temu kojom je informirala članove vijeća o mogućnostima ostvarivanja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo kroz module: Humanitarne vrednote, Projekt građanin, Mirno rješavanje sukoba u razredu i Zakon u razredu. Veći dio rada stručnog vijeća bio je posvećen temi “Kvalitetna komunikacija u školi”, koju je radioničkim radom vodila profesorica Maja Uzelac. U vrlo zanimljivoj i dinamičnoj radionici sudionici su usvajali vještine komunikacije koja je nužna za rad u školi i kompetenciju učiteljskog zvanja. Osvijestili su da je dobra komunikacija pretpostavka dobrih međuljudskih odnosa jer sprječava da dolazi do nesporazuma i sukoba, a ako sukob postoji, komunikacija je most za njihovo rješavanje. Radom u radionicama sudionici su uvidjeli važnost dobre komunikacije u osobnom i profesionalnom životu.

Srednja škola Bedekovčina također uspješno surađuje i s Odgojnim domom u Bedekovčini. Tako se sada učenice Doma pripremaju za Smotru simuliranih sudjenja koje će se održati u Zagrebu 8. studenoga 2008. Smotrom će se prikazati rad na modulu Zakon u razredu koji se provodi u srednjim školama. Djevojke su pokazale izniman interes za ovakvu vrstu aktivnosti, a na Smotri će sudjelovati kao svjedoci u simuliranom sudjenju. Najavljena je daljnja suradnja Odgojnog doma i Srednje škole na izradi projekta za Županijsku smotru projekata 2009. godine.

Primjer dobre međužupanijske suradnje jest održano Županijsko stručno vijeće za demokratsko građanstvo Koprivničko-križevačke županije, 28. listopada 2008. u Gimnaziji “Fran Galović” u Koprivnici. Skupu je prisustvovalo 70-ak odgajatelja, učitelja, nastavnika i profesora iz vrtića, osnovnih i srednjih škola Koprivničko-križevačke županije u suradnji s prof. Anom Knežević-Hesky i prof. Renatom Čandrlić, također voditeljicama ŽSV za demokratsko građanstvo, ali u Krapinsko-zagorskoj županiji. Nakon što je ravnatelj gimnazije prof. Vjekoslav Robotić otvorio skup i s nekoliko riječi predstavio gimnaziju “Fran Galović”, sudionicima se obratila viša savjetnica iz Agencije za odgoj i obrazovanje gđa Nevenka Lončarić Jelačić s temom “Metodička osnova integriranja interdisciplinarnih sadržaja odgoja i obrazovanja u školski kurikulum”. Gđa Knežević-Hesky, profesorica

sociologije iz Nadbiskupske klasične gimnazije u Zagrebu, govorila je o “Kompetencijama nastavnika” te je zajedno s profesoricom povijesti Renatom Čandrlić iz Srednje škole Oroslavje održala radionice iz modula Projekt građanin. Kako bi sudionicima što više dokazali provedbu Projekta građanin, glavni je cilj razvijati interes učenika za aktivno građanstvo kroz projekte vezane uz lokalnu zajednicu. Učenici OŠ “Đuro Ester” predstavili su svoj projekt “Psi lutalice – opasnost za djecu” s kojim su predstavljali Županiju na Državnoj smotri projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, održanoj u svibnju ove godine u Zagrebu. Skup je bio poseban i po tome što su se na jednom mjestu i oko istih tema okupili predstavnici skoro svih odgojno-obrazovnih ustanova iz županije, a organizirale su ga voditeljice Županijskog vijeća za demokratsko građanstvo gđa Sanja Prelogović i gđa Jasna Kraljić-Cmrk.

Povezanost županijskih voditelja izmjenom dobrih iskustava u radu, zajedničkim dogovaranjem rada, prikazivanjem projekata učenika u novim sredinama doprinosi zanimljivosti rada na vijeću. Nastavnici i profesori na primjerima voditeljica uviđaju da je dobro surađivati i da suradnja doprinosi većoj kvaliteti i obogaćivanju osobnih iskustava. Na dosadašnjim iskustvima temeljit će se daljnja suradnja i rad u županijskim stručnim vijećima demokratskog građanstva. Voditelji planiraju daljnje održavanje zanimljivih i dinamičnih radionica, predavanja, izmjene iskustava dobre prakse. Rad na različitim modulima pruža velike mogućnosti rada u školama, a svaki učitelj u rad unosi sebe, svoje iskustvo te iskustvo i osobnosti svojih učenika. Zato je svaki pristup u školama u provođenju modula uvijek jedinstven. On nije model, već samo jedna od bezbroj mogućnosti rada u provođenju Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo.

Renata Čandrlić, Vera Hrvoj, Snježana Romić

Projekt građanin u Krapinsko-zagorskoj županiji

Smotra projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u Tuhlju za Krapinsko-zagorsku županiju organizirana je u suradnji AZOO-a, Krapinsko-zagorske županije i OŠ Lijepa naša, Tuhelj.

Smotru je pripremalo povjerenstvo u sastavu:

Snježana Romić, OŠ Tuhelj, predsjednica

Natalija Knezić Medvedec, ravnateljica OŠ Tuhelj, dopredsjednica

Đurđa Mohač, Odgojni dom Bedekovčina, član

Darko Ciglencečki, SŠ Oroslavje, član

Dragica Gajšak, OŠ AM Klanjec, član

Jasna Pelko Kokot, OŠ Zlatar Bistrica, član

Mirjana Spajić, SŠ Zabok, član

Goran Šuper, OŠ Desinić, član

Marica Lunko, tajnica OŠ Tuhelj, administrativni tajnik

U OŠ Lijepa naša Tuhelj 27. ožujka 2009. godine održana je 2. županijska smotra projekata iz Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Otvorenju Smotre bili su nazočni i pozdravili sudionike ravnateljica škole domaćina Natalija Knezić-Medvedec, županica Krapinsko-zagorske županije Sonja Borovčak, predstavnica AZOO-a, viša savjetnica za nacionalne programe Nevenka Lončarić Jelačić, predsjednik OV Tuhelj Branko Ilić. Osim njih aktivno su sudjelovali na Smotri viša savjetnica za predškolski odgoj u AZOO Andreja Silić, direktor Zagorske razvojne agencije Siniša Hajdaš-Dončić i Ivan Šmid, djelatnik ZARA na razvojnim projektima i predavač na Veleučilištu Vern, odgajatelji, učitelji, profesori i učenici osnovnih i srednjih škola KZZ.

Prigodan stvaralački program prikazali su učenici škole domaćina članovi recitatorske družine pod vodstvom učiteljice Tanje Šurina i dramske družine koju vodi učiteljica Pavica Iveković.

Na Smotri je bilo prikazano 11 projekata, 2 dječja vrtića, 2 projekta učenika nižih razreda, 5 projekata učenika viših razreda osnovnih škola i 2 projekta učenika srednjih škola, ukupno 72 učenika i 25 voditelja. Mjerač vremena za sve skupine bila je Vlatka Matečić, apsolvantica razredne nastave i njemačkoga jezika. Obrana projekata, komentari i pitanja sudaca procjenitelja mogu trajati maksimalno 20 min (po 4 minute za svakog izlagača portfelja i suce).

Prezentacije projekata pratila su po tri suca/procjenitelja koji su učenicima postavljali pitanja i vrednovali njihova izlaganja, portfelje i dokumentacijske mape.

Suci za projekte vrtića bili su Andreja Silić, viša savjetnica AZOO-a, Stela Mlinarić, ravnateljica Dječjeg vrtića Kesten i Dragica Gajšak, dipl. učiteljica. Ovo je prvi put da su prezentirani projekti vrtića te je svoj rad na projektima prikazao Dječji vrtić i jaslice “Zipkica” iz Zaboka. Predstavili su se projektima “Formirajmo kutić za sortiranje otpada i kutić prirode” i “Različiti, a ipak slični /Hrvati i Poljaci/”.

Suci procjenitelji predložili su projekt “Formirajmo kutić za sortiranje otpada i kutić prirode” za Državnu smotru, a predložili da se projekt “Različiti, a ipak slični /Hrvati i Poljaci/” vezan uz multikulturalizam pošalje u Gradski ured u Zagrebu, jer se ovogodišnji Dani dječjih vrtića u svibnju vežu uz temu multikulturalizma.

Projekte učenika nižih razreda osnovnih škola pratili su i vrednovali Neveka Lončarić Jelačić, viša savjetnica AZOO-a, Goran Šuper, prof. engleskoga jezika i Dragica Gajšak, dipl. učiteljica. Prikazana su dva projekta: OŠ Sveti Križ Začretje – “Za Antoniju” i OŠ Antuna Mihanovića, Petrovsko – “Dome, topli dome”.

Projekte učenika viših razreda OŠ pratili su i vrednovali Ivan Šmid, djelatnik ZARA na razvojnim projektima i predavač na Veleučilištu Vern, gdje predaje poslovno planiranje i strategijsko upravljanje, Maja Uzelac, prof. i Jasna Kokot-Pelko, pedagoginja. Viši razredi prikazali su pet projekata: OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok – Križ, OŠ Sveti Križ Začretje – Zavičajni govor – izborni predmet u našoj školi, OŠ Lijepa naša, Tuhelj – Značenje migracija za tuheljski kraj, OŠ Antuna Mihanovića, Klanjec – Vodič kroz Klanjec, OŠ Stjepana Radića, Brestovec Orehovečki – Mi bi se kupali!

Suci procjenitelji projekata srednjih školi bili su Višnja Biti, urednica i novinarka Hrvatskog radija, Maja Uzelac, prof. i Darko Ciglencečki, prof. Projekte su predstavile SŠ Oroslavje – Poznati Oroslavčani – naša kulturna baština i Srednja škola Bedekovčina – Kaj v našem življenju.

Svi projekti ocijenjeni su kao izvrsni i dane su minimalne sugestije predstavljacima i mentorima za poboljšanje prezentacije na Državnoj smotri. Suci su izrekli pohvale svim prikazanim projektima.

Kao jedan od modula ostvarivanja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo prikazana je i medijacija ili program miroljubivog rješavanja sukoba među vršnjacima. Medijacija kao modul “Spajalice” provodi se tijekom ove školske godine u OŠ Lijepa naša u Tuhlju, pa su učenici predstavili program i simulirali medijaciju.

Sudionici Smotre dobili su katalog koji je izdan u suradnji Krapinsko-zagorske županije i Agencije za odgoj i obrazovanje te pohvalnice i zahvalnice za sudjelovanje.

U prezentacijama projekata učenici su pokazali koliko su upoznati sa zakonskim propisima koji utječu na njihov život, rad u školi i sredini u kojoj žive. Sustavno su proučili probleme za koje smatraju da su važni, dokumentirali problem i tražili rješenja. U ostvarivanje projekata surađivali su s roditeljima, svim djelatnicima škole, strukturama lokalne vlasti, širom javnosti. Svaki njihov prijedlog bio je temeljen na zakonima i naišao na potporu šire javnosti. Dokazali su da su ojačali svoje govorničke sposobnosti, osobito sposobnosti argumentacije, stekli su strpljivost u slušanju drugih, uvažavanju tuđeg mišljenja te učili na osobnim i tuđim iskustvima. Radom na projektima usmjeravaju se na razvoj kompetencija koje su bitne za život i rad u modernom društvu. To su: poduzetništvo, umijeće učenja, osobni i socijalni razvoj, informacijsko-komunikacijska tehnologija, zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša i građanski odgoj.

Smotra je uspješno provedena, a svi su projekti predloženi za Državnu smotru.

Preporuke sudaca evaluatora

Na 2. smotri projekata dječjih vrtića, učenika osnovnih i srednjih škola iz područja Nacionalnoga programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo koja se održala u OŠ Lijepa naša Tuhelj (27. ožujka) predstavljenim projektima predlaže se:

Dječji vrtić i jaslice “Zipkica”, Zabok

Projekt *Formirajmo kutić za sortiranje otpada i kutić prirode* – razraditi daljnji razvoj projekta tako da bude ugrađen u što više svakodnevnih aktivnosti djece. Projekt je ocijenjen kao izvrstan i predlaže se te prosljeđuje Državnom povjerenstvu za Državnu smotru.

Projekt *Različiti, a ipak slični /Hrvati i Poljaci/* vezan uz multikulturalizam, bilo bi vrijedno poslati u Gradski ured u Zagrebu, jer se ovogodišnji Dani dječjih vrtića u svibnju vežu uz temu multikulturalizma. U prezentaciji više naglasiti da su djeca postavljala pitanja.

Projekti učenika nižih razreda OŠ

OŠ Sveti Križ Začretje – *Za Antoniju*

Preporuča se omogućiti djeci nastavak rada na razvoju projekta i novih projekata jer su kreativna. Naučila su projektnu proceduru kojom mogu razvijati životne vještine i kreativnost.

OŠ Antuna Mihanovića, Petrovsko – *Dome, topli dome*

Radeći na projektu djeca su razvila komunikacijske vještine i sposobnosti koje su bile vidljive tijekom izlaganja. Tijekom prezentacije obratiti pozornost da izlagači ne zaklanjaju pogled na portfelj.

Projekti učenika viših razreda OŠ

OŠ Sveti Križ Začretje – *Zavičajni govor – izborni predmet u našoj školi*

Projekt je izvrstan. Suci procjenitelji nemaju sugestija i primjedaba.

OŠ Lijepa naša, Tuhelj – *Značenje migracija za tuheljski kraj*

Projekt je izvrstan. Bilo bi poželjno posebno razraditi opće i specifične ciljeve.

OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok – *Križ*

Preporuča se povezati povijesno značenje križa s njegovom simbolikom i suvremenosti. Poraditi na prezentaciji.

OŠ Stjepana Radića, Brestovec Orehovečki – *Mi bi se kupali!*

Preporuča se da date inicijativu za osnivanje plivačkog kluba ili neke udruge da bi se mogla prikupiti potrebna sredstva.

OŠ Antuna Mihanovića, Klanjec – *Vodič kroz Klanjec*

Suci predlažu veću upornost u traženju odgovora od nadležnih tijela kojima su upućeni dopisi. Uz to tražiti procjenu troškova izdavanja brošure i nakon toga tražiti sredstva kad će se znati predviđeni trošak.

Projekti učenika srednjih škola

SŠ Oroslavje – *Poznati Oroslavčani – naša kulturna baština*

Projekt je ocijenjen kao izvrstan. Nema preporuka za poboljšanje jer je sve dobro. Posebno se naglašava jasno iznošenje javne politike.

SŠ Bedekovčina – *Kaj v našem življenju*

Preporuča se da se još više uzmu u obzir ograničenja. Naglasiti zakone fizike. Izlaganje dotjerati i bolje uvježbati. Poboljšati dokumentacijsku mapu, ankete u njima i vizualno je dotjerati.

Snježana Romić

predsjednica županijskog povjerenstva Smotre

Projekt građanin u Koprivničko-križevačkoj županiji

U posljednjem su desetljeću izrazito naglašeni zahtjevi da se suvremena nastava i nastavni postupci čvrsto utemelje u dobrom poznavanju zakonitosti razvoja djeteta i procesa dječjeg učenja. Smatra se danas da se uspješno poučavanje mora temeljiti na razumijevanju djetetova razumijevanja.

Zbog toga se mijenja uloga poučavatelja koji postaje “voditelj”, koji organizira djetetu prilike da se susretne s novim doživljajima i stekne nova iskustva, zatim ga poticajnim, problemskim, konfliktnim pitanjima potiče na traženje podataka, odgovora, rješenja.

Tijekom učenja dijete je aktivno, ono je potpuno uronjeno u novi doživljaj, promatra novu situaciju s više načina, raščlanjuje ju, dodaje joj svoje prijašnje iskustvo, mijenja je, pokušava je razjasniti svojim riječima. Svi djetetovi doživljaji povezani su s njegovom životnom situacijom.

Tek kad učenik postigne razumijevanje, njegovo će znanje postati primjenjivo. Rezultat takva učenja jest znanje koje učenik u svakom času može objasniti i primijeniti u novoj situaciji ili životu (Vrgoč, Čudina-Obradović, Strugar, Budinski, 2002.).

Da bismo postigli takvo znanje, poželjno je djecu uključiti u projektnu nastavu iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Zbog svega navedenog potrebno je o metodi Projekt građanin educirati sve one koji žele na ovakav način raditi.

U našoj županiji počeli smo educirati prvo učitelje razredne nastave u okviru Županijskog stručnog vijeća šk. god. 2006/2007. S Projektom građanin upoznato je 300 učitelja razredne nastave Koprivničko-križevačke županije te županijski voditelji Međimurske, Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije.

Na Križevačkim danima, u prosincu 2006. godine, održana je radionica na kojoj je prezentiran način rada *Projekta građanin* uz prisutnost mnogih

savjetnika, profesora metodičara, pedagoga, didaktičara, učitelja i profesora.

Stručni skup za sve prosvjetne djelatnike naše Županije održan je 19. i 20. veljače 2007. u Koprivnici. Na skupu su bili prisutni: predstavnici dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, knjižnica, muzeja i svih onih koji rade s djecom (ravnatelji, stručni suradnici, profesori, učitelji, odgojitelji). Skupu su se obratili gosp. Vinko Filipović, ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje i gosp. Zvonimir Mršić, gradonačelnik Koprivnice.

Predavanja na skupu bila su: *Projektna nastava iz demokratskog građanstva u hrvatskim školama* koje je održala gđa Nevenka Lončarić Jelačić i *Projekt građanin u američkim školama* koje je održala gđa Marilyn R. Cover. Radionice *Metoda projektne nastave – projekt građanin* vodile su Nevenka Lončarić Jelačić, Jasna Tomić i Marilyn R. Cover.

U školskoj godini 2007/2008. na stručnom skupu, koji je održan u OŠ “Đuro Ester” u Koprivnici, prof. Jasna Kraljić-Cmrk informirala je prisutne o projektu *Zakon u razredu*. Učenice Gimnazije “Fran Galović” iz Koprivnice prezentirale su svoje iskustvo iz Kampa demokracije održanog u Lovranu početkom srpnja 2007. godine, gdje su učenici srednjih škola zajedno s vršnjacima iz Amerike radili simultano suđenje po hrvatskom i američkom modelu.

Željeli smo županijskom vijeću za demokratsko građanstvo pokazati kako Projekt građanin izgleda kada ga učenici pripreme i prezentiraju. Pozvani su učenici iz Oroslavlja sa svojom profesoricom Anom Knežević-Hesky te su prikazali svoj projekt *Senzibiliziranje javnosti za osobe s posebnim potrebama*.

Skupu su bili nazočni i gosti: Nina Bezerić, sudska savjetnica iz Županijskog suda u Koprivnici i Marija Mraz, predsjednica Udruge osoba s invaliditetom “Bolje sutra” grada Koprivnice, koja se uključila u diskusiju nakon predstavljanja projekta i pohvalila način rada u projektu.

Ovim skupom započeli smo međusobnu suradnju županijskih voditelja za demokratsko građanstvo Republike Hrvatske pod vodstvom više savjetnice za nacionalne programe Nevenke Lončarić Jelačić i Agencije za odgoj i obrazovanje.

Tijekom šk. god. pružana je pomoć onim odgojiteljima, učiteljima i profesorima koji su željeli pripremati djecu za Županijsku smotru.

Županijska smotra održana je 8. travnja 2008. godine pod domaćinstvom OŠ "Đuro Ester" i ravnatelja škole Ivana Petrasa. Predstavljena su tri projekta:

Kako je lijep ovaj svijet! – dječji vrtić Sv. Josipa iz Koprivnice. Projekt je predstavila č. sestra Danijela.

Psi lutalice – opasnost za djecu – niži razredi OŠ "Đuro Ester" Koprivnica, PŠ Vinica

Bez pušenja oko škole – učenici viših razreda OŠ "Antun Nemčić Gostovinski" iz Koprivnice

Suci Županijske smotre bili su:

- Ivan Deković, predsjednik Županijskog suda u Koprivnici
- Đurđa Kulušić, viša savjetnica iz Agencije za odgoj i obrazovanje
- Ivan Petras, ravnatelj OŠ "Đuro Ester"
- Gosti Smotre bili su predstavnici dječjih vrtića, razredne i predmetne nastave, profesori srednjih škola, stručni suradnici i ravnatelji naše Županije te gosti vezani uz projekte.

U okviru stručnog usavršavanja iz demokratskog građanstva održano je u travnju 2008. godine predavanje dr. sc. Tomislava Ivančića s temom *Mudrost – nova paradigma u odgoju i obrazovanju*.

Naša županija sudjelovala je na Državnoj smotri 8. svibnja 2008. godine s projektom učenika nižih razreda osnovne škole *Psi lutalice – opasnost za djecu*.

Sva stručna usavršavanja iz Projekta građanin pratili su mediji: televizija, radio i novine. Učenici drugih i šestih razreda OŠ "Đuro Ester" iz Koprivnice predstavili su svoje projekte (*Prehrana kroz običaje naših predaka* i *Nedostatak zajedničkog provođenja vremena roditelja i djece*) u televizijskoj emisiji "Dobro jutro, Hrvatska" i na Županijskoj panorami.

Na županijskom radiju učenici su u emisiji za školstvo "Zvon" govorili o načinu rada u Projektu građanin. Nakon Županijske smotre svaki je projekt zasebno imao termin na županijskom radiju te su učenici i mentori predstavljali svoj projekt. Nakon Državne smotre učenici i njihovi mentori govorili su o iskustvu i značenju Smotre.

Novine koje su nas pratile bile su: *Vjesnik*, *Večernji list*, *Internet*, *Školske novine*, lokalne novine (*Glas Podravine* i *Podravski list*), školski list OŠ Đuro

Ester *Leteći razred* (učenici su pisali o projektima), članak u časopisu *Zrno*.

Cjelokupan rad Županijskog stručnog vijeća bio je predstavljen na državnom skupu županijskih voditelja 10-11. rujna 2008. u Opatiji.

Sanja Prelogović, dipl. uč. savjetnica
županijska voditeljica za demokratsko građanstvo
Koprivničko-križevačke županije

Projekt građanin u Osječko-baranjskoj županiji

U prošloj školskoj godini konstituirali smo Županijsko stručno vijeće za demokratsko građanstvo za srednje škole Osječko-baranjske županije. Na poziv voditeljice Vijeća od 28 srednjih škola u našoj županiji odazvalo se 15 škola i Dom za odgoj djece i mladeži, Osijek, te kolega profesor Srednje škole Pakrac. Održali smo četiri sastanka u prostorima Ugostiteljsko-turističke škole. Naši su sastanci održavani subotom da bismo omogućili svim zainteresiranim kolegama dolazak izvan radnog vremena. Na sastancima Vijeća voditeljica je izvijestila kolege o temama sa sastanaka voditelja na državnoj razini. Te su teme bile povod promišljanju i konstruktivnoj raspravi. Najveći dio vremena proveli smo u treningu izvođenja Projekta građanin. U tome su svoj velik doprinos dale kolegice Đurđica Matačić Brodić iz Elektrotehničke i prometne škole, Osijek i Marijana Kušen iz II. Gimnazije, Osijek, koje ovu vrstu projektne nastave već primjenjuju u svojim školama. Svi su nastavnici dobili priručnik Projekt građanin, koji je pripremila Agencija za odgoj i obrazovanje. Treninzi su veoma dobro prihvaćeni, a nastavnici su pokazali interes da Projekt građanin kao oblik projektne nastave uvedu i u svoje škole. Rezultat je ovog entuzijazma i naša prva županijska smotra na kojoj se predstavilo pet timova učenika iz četiriju srednjih škole i tim Doma za odgoj djece i mladeži iz Osijeka. Domaćin je naše smotre bila Ekonomska i upravna škola. Na poziv kolege Dalibora Popovića, koji je pripremio dva tima učenika, smotru smo održali kao dio programa proslave Dana Ekonomske i upravne škole, Osijek.

Svi smo s velikim zanimanjem pratili predstavljanje vrlo interesantnih tema kao što su: “Zakon je jednak za sve, osim za neke”, zatim “Beskućnici i siromašni u Osijeku”, ili vrlo aktualne “Sudjelovanje u odlučivanju kroz Vijeće učenika” i “Sudjelujemo li u kreiranju obrazovne politike”, kao i “Zabrana pušenja na javnim mjestima u RH”, a “stara” tema “Alkoholizam i mladi” donijela je vrlo svježije ideje i sasvim nova rješenja.

Na Državnoj smotri našu su županiju predstavljala četiri projekta. Put

u Zagreb bio je velik izlet na koji smo krenuli zajedno, što je bila prilika za upoznavanje i druženje i učenika i nastavnika. Zadovoljni, na povratku smo već dogovarali sljedeće projekte.

Predstavljanjem projekata na Državnoj smotri nije prestalo naše djelovanje: djevojke iz Tehničke škole i prirodoslovne gimnazije Ruder Bošković, Osijek, svojim su portfeljom “Alkoholizam i mladi” išli među učenike osnovnih škola, predstavili im svoja istraživanja i predložili rješenja, a učenici Ugostiteljsko-turističke škole svojim su projektom, u kojem su problematizirali učeničko (ne)sudjelovanje u odlučivanju kroz Vijeće učenika, pokrenuli unutar škole pozitivne procese – dobili su od strane ravnatelja prostor za djelovanje.

U idućoj školskoj godini nadamo se još većem odazivu škola i još boljim projektima.

Nada Tolić, prof.
voditeljica ŽSV-a za demokratsko građanstvo za
Osječko-baranjsku županiju

Projekt građanin

Projekt građanin omogućuje da se učenici odgajaju i obrazuju o tome kako promišljati i kako postupati pri realizaciji društveno korisnih ideja i prijedloga, a u skladu s načinima i postupcima koji se koriste u demokratskom političkom životu.

Svrha je bavljenja ovim projektom razvijanje svijesti i želje kod učenika da postanu aktivni građani i da sudjeluju u upravljanju u zajednici u kojoj žive:

- usvajanjem znanja i vještina potrebnih za takvu djelatnost
- prihvaćanjem praktičnih iskustava koji podržavaju osjećaj kompetentnosti te učinkovitost
- razvijanjem shvaćanja o važnosti sudjelovanja građana u odlučivanju.

Projekt angažira učenike u svladavanju znanja o tome kako pratiti i kako utjecati na javne politike te ih potiče da u lokalnoj sredini u tim politikama i sudjeluju.

Projekt građanin sastavni je dio Nacionalnog programa za odgoj i obrazovanje za ljudska prava koji se ne provodi kao posebno ustrojen školski program i predmet za učenje za ljudska prava i demokraciju, već putem odabranih akcijskih projekata koje učenici sami definiraju i provode. Provođenjem tih projekata učenici uče kako koristiti različite načine i postupke u demokratskoj političkoj proceduri.

U provođenju projekta sudjeluju učenici koji se žele dobrovoljno angažirati. Svi oni sudjeluju u odabiranju problema iz svoje neposredne okoline, škole i/ili lokalne zajednice te u predlaganju mjera i alternativnih politika za njihovo rješavanje.

Škola provodi dosta aktivnosti, radionica i projekata, no bilo bi korisno doraditi i prilagoditi te aktivnosti Projektu građanin. Tako možete promovirati svoj rad i vrijednosti koje ugrađujete u svoje učenike sudjelujući na Državnoj smotri koja se održava svake godine. Školu bi na tim smotrama trebali predstavljati odabrani timovi koji prezentiraju rezultate zajedničkog rada.

Teme koje su učenici do sada obrađivali:

- uredimo školski okoliš – osvjetlimo školsko igralište
- stop nasilju u školama
- približimo školu djeci s posebnim potrebama
- ambrozija – naš problem
- tjelesni odgoj – moja noćna mora
- kladenje i kockanje među mladima – zabava ili ovisnost

Našice, 25. ožujka 2009.

voditelj projekta

Andelko Cvijetović, prof.

Projekt građanin u Primorsko-goranskoj županiji

U OŠ Vežica u Rijeci održana je 1. županijska smotra projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo 31. ožujka 2009. Na smotri su se predstavile OŠ Podmurvice s projektom "Anoreksija", OŠ Trsat s radom "Gdje je odgovornost vlasnika kućnih ljubimaca", dok je OŠ Vežica prikazala projekt "Hranimo se zdravo – živimo zdravo". U prezentaciji su učenici pokazali izuzetnu zrelost u uočavanju problema u zajednici, predlaganju javne politike te izradi plana akcije na osnovi kojeg bi njihov prijedlog trebao biti usvojen od nadležnih tijela vlasti.

O uspješnosti njihova izlaganja i obrane mišljenja odlučivali su suci procjenitelji: Slavica Juranić, stručna savjetnica za predškolski odgoj i osnovno školstvo u Uredu državne uprave Primorsko-goranske županije, Marina Peranić-Ševeljević, suradnica za školstvo Odjela za školstvo Grada Rijeke, Igor Bajok, predstavnik udruge GONG i Delta te Zlatka Zubanović Likarić, urednica Novoga lista. Suci procjenitelji pozitivno su ocijenili predstavljanje projekata i pohvalili učenike za njihov rad.

Da bi se javnost upoznala s održavanjem smotre, škola domaćin izradila je letak koji je uputila u razne institucije gradske i županijske vlasti. Smotru je popratila novinarka Novoga lista i o njoj izvijestila sljedeći dan u novinama.

Gordana Frol

voditeljica Stručnog vijeća za demokratsko građanstvo

Zakon u razredu u Koprivničko-križevačkoj županiji

- Lovran 2-9. srpnja 2007. Učenice Gimnazije "Fran Galović" sudjelovale su na 2. kampu demokracije, gdje su zajedno s učenicima iz drugih hrvatskih gradova i učenicima iz Oregona učili o američkom i hrvatskom modelu suđenja te zajednički pripremili simulirano suđenje.
- U OŠ "Đuro Ester" 16. listopada 2007. na stručnom skupu predstavljen je projekt "Zakon u razredu" i "Kamp demokracije" održan u Lovranu u srpnju 2007. Učenice, sudionice kampa, dale su kratki osvrt i iznijele svoje dojmove o kampu. Skupu je prisustvovala i sudska savjetnica Nina Bezerić sa Županijskog suda u Koprivnici.
- Listopad 2008. U Gimnaziji "Fran Galović" iz Koprivnice formirana je grupa od 15 učenika u izvannastavnu aktivnost projekt "Zakon u razredu". Grupa radi približno 2 sata tjedno prema programu koji je škola prihvatila za izvannastavne aktivnosti: analiza hrvatskog i američkog modela suđenja, sastavljanje uvodne i završne riječi te unakrsno i direktno ispitivanje i pripremanje simuliranih suđenja. Dobili smo i punu podršku za rad od gosp. Dekovića, predsjednika Županijskog suda.
- Oregon 12-17. ožujka 2008. Jasna Kraljić-Cmrk i Nina Bezerić boravile su kao članice hrvatske delegacije u Oregonu na poziv gđe Marylin Cover. Posjetili smo srednju školu Franklin High i prisustvovali državnom natjecanju Classroom Law Projecta na Vrhovnom sudu u Portlandu, Oregon. (Više na web-stranicama škole.)
- 30. travnja 2008. Za dan škole – Dan otvorenih vrata – učenicima, roditeljima i gostima prikazano je suđenje po američkom modelu "Država protiv Campbella", u kojem je žrtva vršnjačkog nasilja optužena za podmetanje bombe u prostore škole. Prisutna je bila i Nina Bezerić, sudska savjetnica Županijskog suda.
- 14. svibnja 2008. Učenici Gimnazije "Fran Galović" posjetili su Županijski i Općinski sud u Koprivnici i gruntnovicu. Sudac Krešimir Kraljić objasnio

im je što se sve radi na sudu, kako postati sudac i odgovarao na njihova brojna pitanja. (Više na web-stranicama škole.)

– 13. lipnja 2008. U Gimnaziji “Fran Galović” održan je stručni skup za engleski jezik Koprivničko-križevačke županije.

1. *Classroom Law Project*. Jasna Kraljić-Cmrk prezentirala je projekt, njegovo provođenje u Gimnaziji “Fran Galović”, a članovi grupe dali su kratki prikaz suđenja: uvodnu i završnu riječ obrane i optužbe, unakrsno i direktno ispitivanje svjedoka te su prikazali isječke sa suđenja održanog za Dan škole.

2. *Mock Trial radionica*. Profesori su pripremili i izveli suđenje prema jednostavnom slučaju “Država protiv Randall”, a učenici su im u tome pomagali.

Zaključak je bio skupa da je ovo vrlo interesantan pristup i hvalevrijedan projekt.

Jasna Kraljić-Cmrk, prof.

voditeljica Stručnog vijeća za demokratsko građanstvo za srednje škole u
Koprivničko-križevačkoj županiji

